

NOTODDEN KOMMUNE

2010

Kommunestyret

Møtedato: 23.09.2010

Tid: kl 18.00

Møtested: Samfunnssalen

MØTEINNKALLING

Det innkalles til møte i

Notodden kommunestyre
torsdag 23.09.2010 kl 18.00
i Samfunnssalen, Sentrumsbygg

Eventuelle forfall må meldes til sekretariatet snarest mulig:

Telefon: 3501 5170

Mobil/SMS: 9705 3334

Mail: margit-johanne.fromyr@notodden.kommune.no

Varamedlemmer møter kun etter nærmere innkalling.

Dokumentene er utlagt til gjennomsyn i 2. etg. i Sentrumsbygg

-----

Møtet blir direkteoverført på WEB-TV.

Møtet blir annonsert med ”Åpen spørretime ”

som gir anledning for alle personer bosatt i Notodden å stille spørsmål til ordføreren før møtet.

Orientering / tema:

- Høgskolen i Telemark
  - Redegjørelse om langsiktige planer for Høgskolen i Telemark
v/ rektor Dag Kjartan Bjerketvedt
  - Redegjørelse om hva som er styrke ved høgskolens avdeling på Notodden og
hvilke utfordringer en ser i tida framover
v/dekan Anne Solberg

SAKSLISTE

Til behandling:

Saksnr.	Arkivsaksnr Sakstittel	Sidehenvisning
69/10	09/1443 EIERSKAPSMELDING - POLITIKK OG STRATEGI	Sakspapirene side 4 (utsatt fra 24.06.2010)
70/10	10/204 KONTROLLUTVALGET - ÅRSMELDING 2009	Sakspapirene side 11 (utsatt fra 24.06.2010)

71/10	10/57 ØKONOMISK RAPPORTERING MAI 2010	Sakspapirene side	14
72/10	10/57 ØKONOMISK RAPPORTERING JULI 2010	Sakspapirene side	17
73/10	10/1068 TILLEGGSBEVILGNING VVA-ANLEGG: EGNE HJEMSGATE - OLAF RYESGATE - HEGNEGATA	Sakspapirene side	20
74/10	10/1139 HØRING – FORSLAG TIL LOVFESTING AV SAMKOMMUNEMODELLEN	Sakspapirene side	24
75/10	10/85 NOTODDEN FLYPLASS - VIDERE AVTALEFORHOLD ETTER 2010	Sakspapirene side	33
76/10	08/1304 DETALJREGULERING SEMSFELTET	Sakspapirene side	42
77/10	06/599 REGULERINGSPLAN - GRASBOTT SKIFERBRUDD	Sakspapirene side	63
78/10	06/1603 REGULERINGSPLAN - SØNDRE HOMTJØNN HYTTEOMRÅDE - BOLKESJØ	Sakspapirene side	106
79/10	07/740 SUPPLERINGSVALG - VALG AV REPRESENTANT OG VARAREPRESENTANT FOR KRISTELIG FOLKEPARTI TIL DIVERSE UTVALG ETTER MARITA VIK	Sakspapirene side	126
80/10	07/740 SUPPLERINGSVALG - SØKNAD FRA LIV METTE VATNE TVEITEN (AP) OM FRITAK FRA POLITISKE VERV	Sakspapirene side	130

NOTODDEN KOMMUNE**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET****Saksnr.: 69/10**

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
13/10	Formannskapet	04.03.2010
21/10	Kommunestyret	11.03.2010
61/10	Kommunestyret	24.06.2010
69/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler: Tom Hjorth

Arkivsaksnr: 09/1443

Arkivkode: 037

EIERSKAPSMELDING - POLITIKK OG STRATEGI**Rådmannens innstilling til kommunestyret:**

Foreløpig forslag til eierskapsmelding for Notodden kommune vedtas.
Endelig forslag til eierskapsmelding legges fram for kommunestyret til behandling høsten 2010.

Notodden kommune, den 16.06.2010**Magnus Mathisen
rådmann**

Tidligere innstillinger/behandlinger:

Rådmannens innstilling til formannskapet 04.03.2010::

Det opprettes et arbeidsutvalg bestående av en representant fra hvert av partiene i kommunestyret. I tillegg skal rådmannen være representert i utvalget. Utvalget har som mandat å utarbeide et forslag til eierskapsmelding for Notodden kommune. Forslaget legges fram for kommunestyret til behandling innen ett år.

Notodden kommune, den 22.02.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Formannskapet i møte 04.03.2010:

Ordfører Lise Wiik (AP) foreslo:

Rådmannen får i oppgave å utarbeide et forslag til eierskapsmelding for Notodden kommune. Forslaget legges fram for kommunestyret til behandling innen ett år.

Votering:

Ordførerens forslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

Rådmannen får i oppgave å utarbeide et forslag til eierskapsmelding for Notodden kommune. Forslaget legges fram for kommunestyret til behandling innen ett år.

Kommunestyret i møte 11.03.2010:

Asgeir Drugli (SOL) foreslo::

Rådmannen får i oppgave å utarbeide et forslag til eierskapsmelding for Notodden kommune. Forslaget legges fram for kommunestyret til behandling før sommerferien 2010.

Votering:

Asgeir Druglis forslag ble vedtatt med 39 mot 2 stemmer som ble avgitt for formannskapets innstilling.

Kommunestyrets vedtak:

Rådmannen får i oppgave å utarbeide et forslag til eierskapsmelding for Notodden kommune. Forslaget legges fram for kommunestyret til behandling før sommerferien 2010.

Rådmannens innstilling til kommunestyret:

Foreløpig forslag til eierskapsmelding for Notodden kommune vedtas.
Endelig forslag til eierskapsmelding legges fram for kommunestyret til behandling høsten 2010.

Notodden kommune, 16.06.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Kommunestyret i møte 24.06.2010:

Saken utsettes til kommunestyrets møte 16.09.2010 (senere endret til 23.09.2010)

Saksutredning:

Saksframstilling til behandling i formannskapet 04.03.2010:

Bakgrunn for saken

Det vises til ordførerens svar i kommunestyresak 21/08 på grunnlagt spørsmål vedr. god virksomhetsstyring av kommunale selskaper. I pkt. 1 ble det bl.a. svart at utarbeidelse av en eierskapsmelding ville være en hensiktsmessig oppfølging av tidligere vedtak vedr. god virksomhetsstyring av kommunale selskaper. Dette arbeidet har imidlertid blitt forsinket av ulike årsaker. Rådmannen ønsker derfor nå å legge fram til diskusjon og vedtak et forslag til prosess for utarbeidelse av en eierskapsmelding for Notodden kommune.

Saksopplysninger

En kommune har stor frihet til å organisere tjenestene slik den finner det hensiktsmessig enten som del av kommunen som juridisk person eller gjennom etablering av selvstendige rettssubjekter. Notodden kommune har således i dag eierandeler i flere selskaper.

Utarbeidelse av kommunale eierstrategier for disse selskapene er viktig for å sikre styring og kontroll i henhold til politiske prioriteringer. Kommunen forvalter store verdier gjennom sine selskaper. For at verdiene skal forvaltes på best mulig måte, er det behov for overordnede strategier og retningslinjer. Det er viktig at kommunen som eier avklarer sitt forhold til selskapene og definerer sine forventninger. Utøvelsen av eierskapet har direkte konsekvenser for virksomhetenes disponeringer og resultater.

Politikerne har som en primær oppgave å legge forholdene til rette for god og effektiv kommunal drift til beste for innbyggerne. Det er ønskelig å utforme en strategi som gir politikerne et styringsverktøy i overensstemmelse med målsettingen for kommunens selskaper.

Selskapsorganisering innebærer at man gir slipp på den tradisjonelle formen for forvaltningsstyring, og det kan være en utfordring å være bevisst på hva den nye rollen innebærer. Manglende oversikt og kunnskaper om kommunens selskapsorganisering og ulike organisasjonsformer kan resultere i en passiv eierskapsrolle.

Vurdering

Rådmannen mener at det nå bør gjennomføres en prosess for kommunalt eierskap som legger grunnlaget for utarbeidelse av en eierskapsmelding for de selskaper hvor Notodden kommune har eierinteresser. Kommunen må gjennomgå de selskapene vi er eiere i, og utarbeide en strategi for hva vi vil med kommunens eierposisjoner i disse selskapene. Kommunen må som eier ha et aktivt forhold til sitt eierskap.

Det er et viktig spørsmål hvordan kommunen som eier skal forholde seg til selskapene, og hvordan kommunen skal opptre og legge til rette for å sikre at selskapet drives i tråd med eiers, dvs. kommunestyrets, prioriteringer og mål. Det er viktig å være klar over at dette er en problemstilling som gjelder alle selskaper hvor kommunen har eierinteresser, og ikke bare selskaper som driver innenfor det kommunale ansvarsfelt, eller selskaper hvor man deltar av strategiske og regionale årsaker. Problemstillingen er like viktig for andre typer selskaper hvor det forretningsmessige og det kommersielle elementet klart er til stede. Kommunestyret har et overordnet ansvar for å sikre at kommunens ressurser blir disponert på en slik måte at det samlede resultatet er så godt som mulig og til beste for kommunens innbyggere.

I den forbindelse vil det være hensiktsmessig å skille mellom eierskapspolitikk, og eierstrategi.

Eierskapspolitikk er de overordnede premisser som kommunen legger til grunn for forvaltningen av sine selskaper og eierandeler. Dette innebærer hvilke systemer, retningslinjer og rutiner kommunen skal ha for utøvelse av sitt eierskap. Dette kan bl.a. omfatte rutiner for rapportering, premisser for valg av styremedlemmer, premisser for valg av selskapsorganisering, premisser for utøvelse av eierskap osv. Dette er et rammeverk for eierstyring som det vil være fordel at det er bred politisk tilslutning til.

Eierstrategi vil omfatte de prioriteringer og tiltak kommunen har overfor de ulike selskapene for å sikre at de ivaretar de målene som eierne har satt.

Proessen videre

KS Eierforum har i 2008 og 2009 gjennomført en spørreundersøkelse i alle landets kommuner om status i arbeidet med utarbeidelse av kommunale eierskapsmeldinger. Telemarksforskning fikk i oppdrag å sammenstille resultatene, og gi kommentarer og vurderinger. De har gitt noen anbefalinger som kan ha betydning for hvor godt man lykkes med en prosess for utarbeidelse av eierskapsmeldinger:

1. Sørg for god forankring av prosessen.

I en innledende fase bør det være en bred politisk aksept og forståelse av behovet for å utarbeide en eierskapsmelding, og hva man vil oppnå med dette. Det er gode erfaringer med å arrangere et oppstartsseminar eller lignende med både politisk og administrativ deltakelse for å sikre en felles plattform for gjennomføring av prosessen.

2. Bruk god tid

Det er viktig å sette av god tid til prosessen, og at det legges opp til jevnlig dialog og informasjonsutveksling mellom politikere og administrasjon underveis i prosessen. Dette sikrer medvirkning, innflytelse, kompetansebygging, eierskap og legitimitet til prosessen, og resultatet man kommer fram til.

3. Sørg for nødvendig kompetanse

Utarbeidelse av eierskapsmelding stiller store krav til kompetanse. Dersom man skal formidle styrker og svakheter med ulike organisasjonsformer, forutsetter dette bl.a. god oversikt over de juridiske sidene knyttet til selskapsorganisering.

4. Skill mellom eierskapspolitikk og eierskapsstrategi

Det vil være nyttig å skille mellom eierskapspolitikk og eierskapsstrategi.

5. Etablér gode rutiner for evaluering og oppfølging

For å utøve et aktivt eierskap, er det viktig at det etableres klare rutiner for evaluering og oppfølging av eierskapsstrategiene. Det kan være hensiktsmessig at det settes av tid til en helhetlig gjennomgang og diskusjon slik at eierskap ikke bare kommer opp som en av mange saker på et kommunestyremøte.

Høsten 2009 ble et planlagt eierskapsseminar for Notodden kommune avlyst p.g.a. liten påmelding. Rådmannen foreslår at det opprettes et arbeidsutvalg med representanter fra alle partiene i kommunestyret som skal utarbeide en eierskapsmelding for kommunen. Rådmannen bør være med i dette arbeidet, og vil også stille med sekretær. Eierskapsmeldingen bør ha separate deler for eierskapspolitikk og eierstrategi. Eierskapsmeldingen legges fram for kommunestyret innen ett år.

Saksframstilling til kommunestyret 24.06.2010 / 23.09.2010:

Vedlegg:

1. Forslag til foreløpig eierskapsmelding for Notodden kommune.

Saken legges fram for drøfting og vedtak om videre oppfølging.

NOTODDEN KOMMUNE

**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET**

Saksnr.: 70/10

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
62/10	Kommunestyret	24.06.2010
70/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler: Anne Sønstebø
Arkivsaksnr: 10/204
Arkivkode: 033 &14

KONTROLLUTVALGET - ÅRSMELDING 2009

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:

Årsmelding 2009 fra kontrollutvalget i Notodden godkjennes av kommunestyret.

Tidligere innstillinger/behandlinger:

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:

Årsmelding 2009 fra kontrollutvalget i Notodden godkjennes av kommunestyret.

Kommunestyret i møte 24.06.2010:

Saken utsettes til kommunestyrets møte 16.09.2010 (senere endret til 23.09.2010)

Saksutredning:

Utlagt i saken:

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2009 m/vedlegg
2. Behandling i kontrollutvalgets møte 16.02.2009, sak 3/10

Vedlegg:

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2009 m/vedlegg

Bakgrunn for saken:

I henhold til kommunelovens § 77, nr 6 skal kontrollutvalget rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret. Før en sak rapporteres til kommunestyret, skal den ha vært forelagt administrasjonssjefen (rådmannen) til uttalelse.

Rådmannens uttalelse til årsmelding for 2009 fra kontrollutvalget:

Rådmannen har ingen merknader til årsmeldingen for 2009 fra kontrollutvalget.

NOTODDEN KOMMUNE

**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET**

Saksnr.: 71/10

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
39/10	Formannskapet	09.09.2010
71/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler: Elisabeth Steen

Arkivsaksnr: 10/57

Arkivkode: 151 &14

ØKONOMISK RAPPORTERING MAI 2010

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Økonomisk rapportering for mai 2010 tas til etterretning.

Tidligere innstillinger/behandlinger:

Rådmannens innstilling til formannskapet:

Økonomisk rapportering for mai 2010 tas til etterretning.

Notodden kommune, 30.08.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Formannskapet i møte 09.09.2010:

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Saksutredning:

Vedlegg:

1. Økonomisk rapportering mai 2010

NOTODDEN KOMMUNE

**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET**

Saksnr.: 72/10

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
40/10	Formannskapet	09.09.2010
72/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler: Elisabeth Steen

Arkivsaksnr: 10/57

Arkivkode: 151 &14

ØKONOMISK RAPPORTERING JULI 2010

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Økonomisk rapportering for juli 2010 tas til etterretning.

Tidligere innstillinger/behandlinger:

Rådmannens innstilling til formannskapet:

Økonomisk rapportering for juli 2010 tas til etterretning.

Notodden kommune, 30.08.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Formannskapet i møte 09.09.2010:

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Saksutredning:

Vedlegg:

1. Økonomisk rapportering juli 2010

NOTODDEN KOMMUNE**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET****Saksnr.: 73/10**

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
43/10	Formannskapet	09.09.2010
73/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler: Oddvar Opsahl
Arkivsaksnr: 10/1068
Arkivkode: 153 M

**TILLEGGSBEVILGNING VVA-ANLEGG:
EGNE HJEMSGATE - OLAF RYESGATE - HEGNEGATA****Formannskapets innstilling til kommunestyret:**

Det gis tilleggsbevilgning på 0,5 mill. kroner for å tilfredsstille dagens krav til avvanning og snøopplag i Egne Hjems gate, Olaf Ryes gate og Hegnegata.
Totalt budsjett med tilleggsbevilgning blir på 6,676. mill. kroner.
Tilleggsbevilgning på 0,5 mill. kroner dekkes ved opptak av lån.

Tidligere innstillinger/behandlinger:

Rådmannens innstilling til formannskapet:

Det gis tilleggsbevilgning på 0,5 mill. kroner for å tilfredsstille dagens krav til avvanning og snøopplag i Egne Hjems gate, Olaf Ryes gate og Hegnegata.
Totalt budsjett med tilleggsbevilgning blir på 6,676. mill. kroner. Tilleggsbevilgning på 0,5 mill. kroner dekkes ved opptak av lån.

Notodden kommune, 31.08.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Kjersti Versto Roheim
seksjonsleder

Formannskapet i møte 09.09.2010:

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Saksutredning:

Sammendrag:

Driftskonsekvensene i forhold til brøyting, avvanning og vegskråninger i Hegnegata, Egne Hjems gate og Olaf Ryes gate, tilsier at total budsjettramme må heves med 0,5 mill. til totalt 6,676 mill. kroner.

Bakgrunn for saken:

Sanering vei, vann og avløp i Hegnegata, Egne Hjems gate og Olaf Ryes gate er nå i innspurten med planlagt asfaltering i uke 36.

I 1956 valgte kommunen å kjøpe areal til nevnte veger slik at kommunen ble stående som grunneier. Huseiere eide da veggrunnen, som var vanlig på den tiden. Kart fra 1956 viser 3,0 m brede veger. Det ble da kjøpt et 5,0 m bredt vegareal i Hegnegata og fra 5,0 til 7,5 m bredt vegareal for Egne Hjems gate. I Olaf ryes gate valgte kommunen å føre opp forstøtningsmurer for å kunne føre fram vegen med nødvendig vegbredde. I Hegnegata og Egne Hjems gate, ble det ikke satt opp forstøtningsmurer i vegskjæringene mot tomtene. Man må da anta et 3,0 m vegbredde var en akseptabel standard på den tiden. I Hegnegata og Egne Hjems gate blir det nå lagt opp til 4,0 m og 4,5 m asfaltbredde. Det må i tillegg avsettes areal til avvanning og snøopplag. Med dagens vegskjæringer der vegskråningene går inn på det smale vegarealet, nødvendiggjorde dagens krav til vegstandard, at det måtte monteres flere forstøtningsmurer.

Det ble internt på Teknisk seksjon drøftet om Notodden kommune kunne pålegge huseierne å sette opp forstøtningsmurer eller kreve at skråningsfot skulle legges inn på egen tomt. Ut fra ovennevnte historikk der kommunen med dette anlegget velger å utvide vegbredden inkl. snøopplag, ble det konkludert med at forstøtningsmurene som må monteres av hensyn til snøopplag og avvanning, må bekostes av Notodden kommune.

Forstøtningsmurer var ikke tatt med i anbudsbeskrivelsen.

Det er heller ikke tatt hensyn til at stedlig leire var uegnet å fylle tilbake i ledningsgrøftene som ligger i boligvegene. Leire er meget vanskelig å komprimere og den blir ustabil i regnvær. Ovennevnte vil som regel gi setningsskader og redusere levetiden på vegene. Det ble derfor besluttet at alt av oppgravde leirmasser skulle kjøres ut av anlegget og erstattes med sams grusmasser.

Saksopplysninger:

En gjennomgang av anlegget tilsier at totalt kontraktsarbeid samt tilleggsarbeid vil beløpe seg til 5, 8 mill. eks. mva mens kontrakt var på 3,8 mill. eks. mva.

Tilleggsarbeidene på 2,0 mill. må i stor grad tilskrives mangelfull anbudsbeskrivelse mht. hvilken standard man ville oppnå på boligvegene etter ferdig anlegg. Kostnadene med tilleggsarbeidet fordeler seg med 1,0 mill. til masseutskifting i va-grøfter der stedlig leirmasser (5.000 m³) er kjørt bort fra anlegget og erstattet med et tilsvarende volum med sams grus. Dette for å unngå telehiv og setninger og dermed sikre best mulig levetid på veiene.

Videre er det satt opp en forstøtningsmur mot Welhavens gate 3 for å kunne utvide total vegbredde fra 5,0 til 6,5 m. Mot Hegnegata 2 og Olaf Ryes gate 1 måtte eksisterende murer erstattes med nye. Mot Kongsbergveien 33 og Egne Hjems gate 2 stod man etter anlegget igjen med 1,0 m høye vertikale jordskråninger ca. 0,5 m inn på vegarealet. Med kun 5,0 m total vegbredde (dagens norm er min. 8,0 m), mente prosjektleder at det var nødvendig å føre opp forstøtningsmurer av hensyn til snøopplag og stabilitet. Det er ønskelig med en tilsvarende men noe lavere mur mot Egne Hjems gate 1. Dette arbeidet må avventes til det

foreligger et politisk vedtak om tilleggsbevilgning. Vider bør det monteres 16 cm høy plasstøpt kantstein for å stabilisere og hindre utvasking av lavere vegskråninger ut i Egne Hjems gate og inntil Gamle Hvålevei 11.

Ovennevnte murer med kantstein vil beløpe seg til ca. 0,8 mill.

Med omlegging va- anlegg ned Hegnegata 9 samt 50 m ekstra masseutskifting og 100 m ekstra asfaltering inn Hegnegata som følge av kabelgrøftarbeidene og dårlig bærelag, skulle de store utgiftspostene være nevnt.

Budsjettet for anlegget er totalt på 6,176 mill, fordelt med 2,3 mill på vei, 1,938 mill på vann og 1,938 mill på avløp. Det er behov for en tilleggsbevilgning på 0,5 mill. for å kunne levere et anlegg der det er tatt tilstrekkelig hensyn til brøyting, avvanning, vegskråninger som igjen vil bedre drift, levetid og totalinntrykket av anlegget.

Konklusjon:

Rådmannen mener det bør gis en tilleggsbevilgning på 0,5 mill. for å få ferdigstilt anlegget.

Ved å øke total budsjetttramme fra 6.176 mill. til 6,676 mill. vil Notodden kommune få et anlegg der det er tatt tilstrekkelig hensyn til brøyting, avvanning, vegskråninger som igjen vil bedre drift, levetid og totalinntrykket av anlegget.

NOTODDEN KOMMUNE

**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET**

Saksnr.: 74/10

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
74/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler:	Tom Hjorth	Arkivsaksnr: 10/1139
		Arkivkode: 026 &10

**HØRING
- FORSLAG TIL LOVFESTING AV SAMKOMMUNEMODELLEN**

Rådmannens innstilling til kommunestyret:

Notodden kommune vedtar følgende uttalelse til forslag til lovfesting av samkommunemodellen:

Notodden kommune, 14.09.2010

**Magnus Mathisen
rådmann**

Saksutredning:

Utlagt i saken:

1. Kommunal- og regiondepartementets høringsnotat om forslag til lovfesting av samkommunemodellen.

Sammendrag:

I høringsnotat av 25.4.10 fremmer Kommunal- og regionaldepartementet forslag til endringer i kommuneloven. Det foreslås å lovfeste en ny modell for interkommunalt samarbeid i form av en samkommune. Høringsfristen er satt til 2. oktober 2010.

Saksopplysninger:

Nedenfor følger et resymé av departementets høringsnotat.

Hovedinnholdet i høringsnotatet

Kapittel 1 - Bakgrunn for departementets lovforslag

1.1 Innledning

Et høringsnotat med forslag om nærmere å regulere interkommunalt samarbeid om tradisjonelle kommunale forvaltningsoppgaver, innbyggerrettede tjenester og offentlig myndighetsutøvelse, ble sendt på høring 4. juli 2005. Notatet inneholdt forslag til to varianter av en vertskommunemodell og en samkommunemodell. Forslag til lovfesting av vertskommunemodellene ble fremmet i Ot.prp. nr. 95 (2005-2006). Departementet fulgte i samme dokument ikke opp forslaget om å lovfeste en samkommunemodell. Hovedbegrunnelsen for dette var at departementet etter en samlet vurdering mente at det var grunn til å vinne noe mer erfaring med interkommunalt samarbeid i form av en samkommunemodell før en slik samarbeidsform eventuelt ble lovfestet. Det ble i den forbindelse blant annet vist til forsøket med Innherred samkommune og evalueringen av dette forsøket.

1.2 Behov for ny høring

Mange av de spørsmål som ble omtalt i høringen av samkommunemodellen i 2005, ble bare i liten grad berørt av høringsinstansene. Dette kan ha sammenheng med at samkommunemodellen var uaktuell å ta i bruk for de fleste kommuner på den tiden. Det har imidlertid skjedd mye i perioden etter at forslag til ny samkommunemodell ble sendt på høring. Kommunene befinner seg nå i annen situasjon med hensyn til oppgaver, jf. her spesielt samhandlingsreformen, enn for noen få år tilbake. Mange kommuner ser behov for å samarbeide på stadig flere områder. Det er på denne bakgrunn grunn til å tro at flere kommuner enn tidligere vil se behovet for og være interessert i å ta i bruk en samkommunemodell. Videre er forsøket med Innherred samkommune blitt evaluert. Det er også blitt godkjent et nytt forsøk med samkommunemodellen, Midtre Namdal samkommune.

Etter departementets vurdering er det derfor grunn til å anta at flere kommuner vil være interessert i å avgi grundige høringsuttalelser om forslaget til samkommunemodell nå enn det som var tilfellet i 2005. Departementet mener det videre er viktig at samkommunemodellen forankres godt i kommunene som er de som skal bruke den. Det er likeledes viktig at kommunene får anledning til å være med å påvirke modellen i større grad enn om departementet kun skulle legge høringen i 2005 til grunn. Det vil legge til rette for å få vedtatt en hensiktsmessig samkommunemodell.

Kapittel 2 – Omfang og erfaringer med interkommunalt samarbeid

Innledningsvis gis det i kapittel 2 en oversikt over ulike lovfestede modeller for interkommunalt samarbeid. Et hovedskille når det gjelder valg av samarbeidsform, går mellom oppgaver som kommunene påtar seg frivillig, og som ofte bærer preg av å være ren forretningsdrift, og lovpålagte oppgaver som innebærer utøvelse av offentlig myndighet. Aktuelle modeller for interkommunalt samarbeid om ikke-lovpålagte oppgaver er:

- Aksjeselskap etter aksjeloven
- Interkommunalt selskap etter lov om interkommunale selskaper
- Interkommunalt samarbeid med eget styre etter kommuneloven § 27.

Fra 1. januar 2007 ble det innført en generell hjemmel i kommuneloven §§ 28 a-k (vertskommunemodellen) som åpner for samarbeid mellom kommuner også på områder med mer individrettet tjenesteyting, det vil ofte si lovpålagte oppgaver som innebærer utøvelse av offentlig myndighet, jf. Ot.prp. nr. 95 (2005-2006).

Det gis videre under punkt 2.2 en oversikt over omfanget av interkommunalt samarbeid og hvilke oppgaver kommunene samarbeider om. Det blir under punkt 2.3 gitt en omtale av de to forsøkene med samkommunemodellen i Innherred og i Midtre Namdal, og deretter en oppsummering av hva evalueringen av disse forsøkene viser.

Kapittel 3 – Prinsipielle vurderinger for utforming av en forpliktende og demokratisk samkommunemodell

Kapittel 3 drøfter de grunnleggende premissene for utforming av samkommunemodellen, og hvordan disse bør vektlegges i den nærmere reguleringen av samkommunen. I tillegg drøftes og konkluderes det på noen vesentlige veivalg for modellen.

Når det i høringsnotatet foreslås å lovfeste en samkommunemodell, er dette ment som et tilbud til kommunene om en ny samarbeidsmodell, på lik linje med andre modeller for interkommunalt samarbeid. Kommunene kan gjennom modellen etablere en interkommunal enhet som underlegges felles styring fra kommunestyrene i deltakerkommunene.

I dag er situasjonen at mange kommuner står overfor kompetanseutfordringer på ulike tjenesteområder. Flere kommuner har vanskeligheter med å tiltrekke seg kompetent personell for å løse de oppgaver de er tillagt i lovverket. Mange kommuner vil, gjennom å opprette gode og effektive interkommunale ordninger, kunne løse større og mer omfattende oppgaver som krever særlig fagkompetanse.

For å ivareta folkevalgt styring og innflytelse, bygger forslaget til samkommunemodell på de samme organisatoriske grunntrekk som man finner i en kommune.

Det er i forslaget lagt vekt på å komme fram til en robust samkommunemodell som gjør det demokratisk og rettssikkerhetsmessig forsvarlig å overføre utførelsen av lovpålagte oppgaver med innslag av myndighetsutøvelse fra deltakerkommunene til samkommunen, også oppgaver og myndighet som må kunne sies å være av mer prinsipiell politisk karakter. Dette innebærer at når de enkelte regler for samkommunen skal utformes, må det foretas en avveining mellom at modellen skal være forpliktende og ha et langsiktig perspektiv, og hensynet til de enkelte deltakerkommunenes behov for innflytelse og innbyggernes rettssikkerhet. Dette har vært bærende hensyn som det legges vekt på i de enkelte vurderingene og drøftelsene av hvilke regler som bør gjelde både ved inngåelse, under et samarbeid og ved en eventuell oppløsning eller uttreden fra samkommunen.

Det blir i høringsnotatet lagt opp til følgende regulering av samkommunen:

- En samkommune skal være en egen juridisk person – utgjøre et eget rettssubjekt – med de rettsvirkninger dette vil ha.
- Det legges ikke opp til at det skal stilles noe særskilt krav til kommunestyrets vedtak om å delta i en samkommune. Det å kreve kvalifisert flertall for vedtaket vil kunne gjøre at et lite mindretall i kommunestyret kan hindre inngåelse av nødvendige samarbeid. Det kreves således etter forslaget kun alminnelig flertall i det enkelte kommunestyre for deltakelse i en samkommune.

Kvalifisert flertall kan imidlertid være viktig for å få kontinuitet og ro i planlegging og utførelse av tjenester i samkommunen. Departementet ber derfor spesielt om høringsinstansenes syn på om det bør gjelde særskilte krav til kommunestyrets vedtak om å delta i en samkommune.

- Deltakelse i en samkommune bygger på en forutsetning om frivillig tilslutning fra den enkelte kommune. Samarbeid skal således ikke kunne pålegges av staten.
- De krav som stilles til organisering av samkommunen, vil gjøre modellen lite egnet til å opprette flere samkommunesamarbeid på ulike sektorområder og mellom ulike deltakerkommuner. Det foreslås derfor at det ikke bør åpnes for deltakelse i flere samkommuner.
- Som utgangspunkt er samkommunemodellen tilpasset samarbeid om lovpålagte oppgaver og myndighetsutøvelse mellom kommuner og mellom fylkeskommuner. Dette har sin begrunnelse i at kommuner og

fylkeskommuner er tillagt ulike lovpålagte oppgaver. Det kan likevel foreligge et behov for samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner på enkelte områder. Det er imidlertid usikkert hvor stort dette behovet er. Det legges i høringsnotatet opp til at vurderingen av om det bør åpnes for et felles samkommunesamarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner, bør foretas i forhold til den enkelte særlov. Departementet ber spesielt om høringsinstansenes vurdering av behovet for slikt samarbeid.

- En samkommune kan opptre som vertskommune for andre kommuner enn deltakerkommunene, men kun organisert som et såkalt administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 28 b.
- Deltakerkommunene hefter proratarisk for sin andel av samkommunens forpliktelser.

Kapittel 4 – Nærmere regulering av samkommunen

Kapittel 4 inneholder forslag til nærmere regulering av samkommunemodellen.

Samkommunen er strukturelt bygd opp som en kommune. Det er derfor naturlig at kommunelovens regler gjelder tilsvarende så langt de passer. Det foreslås derfor å regulere samkommunemodellen i et eget kapittel i kommuneloven. Det er likevel ikke alle bestemmelsene i kommuneloven som er aktuelle for samkommunen. Det foreslås på den bakgrunn å ta inn en bestemmelse om at kommuneloven skal gjelde for samkommunen, med mindre det motsatte framgår av kommunelovens kapittel om samkommunen.

Departementet foreslår at en samkommunes øverste besluttsende organ skal være samkommunestyret. Dette organet skal ha myndighet til å treffe avgjørelse i alle saker som er lagt til samkommunen, så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak.

Samkommunestyret skal kunne opprette underliggende folkevalgte organer. Dette kan særlig være hensiktsmessig dersom deltakerkommunene overlater mange og tunge oppgaver til samkommunen. Departementet foreslår imidlertid at bestemmelsen om formannskap ikke skal gjelde for samkommunen.

Hver deltakerkommune skal etter forslaget være representert med minst tre medlemmer i samkommunestyret. Dette sikrer et visst minstemål av representasjon fra hver av deltakerne. Representanter til samkommunestyret skal velges av og blant deltakerkommunestyrenes medlemmer, noe som vil sørge for forankring i deltakerkommunestyrene. Videre skal de alminnelige reglene i kommuneloven §§ 36, 37 og 38 a om valg av medlemmer til folkevalgte organer gjelde ved valg til samkommunestyret og eventuelt underliggende organer.

Av hensyn til samkommunestyrets funksjoner vil det være nødvendig at det velges en leder for samkommunestyret. Reglene i kommuneloven § 9 om ordfører og varaordfører skal derfor komme tilsvarende til anvendelse når det gjelder leder og nestleder for samkommunestyret.

Departementet finner at det er behov for å sikre en tilfredsstillende helhetlig administrativ ledelse med klare instruksjonslinjer samt saksforberedelsesfunksjon. Dette kan best ivaretas ved at det i en samkommune ansettes en egen administrativ leder. Dette er også en naturlig følge av at samkommunen er et eget rettssubjekt med egne ansatte. Vedkommende skal ansettes av samkommunestyret selv, og kan ansettes på åremål etter kommuneloven § 24 nr. 2. Det er imidlertid etter forslaget ikke noe krav om at administrativ leder skal ansettes i 100 prosent stilling. Det foreslås også at stillingen skal kunne gå på omgang mellom administrasjonssjefene i deltakerkommunene.

Deltakerkommunenes ordførere og administrasjonssjefer skal ha en generell møte-
talerett i samkommunens organer etter bestemmelsene i kommuneloven § 9 og 23.

Det er en forutsetning for samarbeid i form av samkommuner at det etableres tilfredsstillende kontrollordninger for de enkelte deltakerkommunene overfor samkommunens interne virksomhet. Dette ivaretas gjennom at det etableres et eget kontrollutvalg underlagt samkommunestyret. Hver deltakerkommune skal være representert med minst ett medlem i kontrollutvalget. Medlemmene av kontrollutvalget i samkommunen skal velges blant kommunestyremedlemmene i deltakerkommunene.

Det vil etter lovforslaget gjelde visse grunnregler for hvordan en samkommune kan organiseres. Det er i tillegg behov for at enkelte andre sider ved samkommunens virksomhet blir fastsatt i en samarbeidsavtale. Hovedpunktene i hva som foreslås regulert i samarbeidsavtalen er: samkommunens navn, hvilke kommuner som deltar i samkommunen, antall representanter deltakerne skal ha i samkommunestyret, hvilke oppgaver og avgjørelsesmyndighet som overføres til samkommunen, tidspunkt for overføring av oppgavene og myndigheten, deltakerkommunenes innskuddsplikt og deltakerkommunenes eierandel i samkommunen.

Det foreslås videre at det i loven fastsettes en oppsigelsestid på ett år for kommunene for å kunne tre ut av samarbeidet. Dette fordi en uttreden presumptivt vil kunne medføre betydelige konsekvenser både for samkommunen selv, for deltakerkommunene, for de ansatte i samkommunen og innbyggerne i deltakerkommunene. Det er for eksempel grunn til å anta at det vil ta noe tid for den kommunen som trer ut av samarbeidet å etablere et tilfredsstillende tilbud i egen regi på de områder som ligger til samkommunen. Det kan være gode grunner for å avtale bindingstid utover oppsigelsestiden på ett år, jfr at samarbeidet bør være forpliktende. Deltakerne bør derfor vurdere om det kan være hensiktsmessig med en lenger frist for å varsle uttreden enn den lovbestemte minimumsfristen. Om oppsigelsesfristen er satt til et lenger tidsrom enn ett år, skal dette framgå av samarbeidsavtalen.

De foreslås videre at deltakerkommunene skal kunne oppløse samkommunen dersom de er enige om dette.

Kapittel 5 – Nærmere om samkommunens økonomi mv.

Kapittel 5 tar for seg den nærmere reguleringen av samkommunens økonomi mv. En samkommune vil bli finansiert indirekte gjennom overføringer fra deltakerkommunene, eventuelt supplert med egne inntekter knyttet til samarbeidets virksomhet. Samkommuner vil få sitt økonomiske fundament fastlagt i samarbeidsavtalen. Det legges til grunn at kommuner som ønsker å samarbeide i form av en samkommune, skal ha frihet til selv å vurdere hvordan det økonomiske mellomværendet i et slikt samarbeid skal avtales nærmere. Siden en samkommune i hovedsak vil være finansiert ved overføringer fra deltakerkommunene, og at samkommunens økonomi og virksomhet vil kunne ha betydning for deltakerkommunenes økonomi, vil det som regel være nødvendig at den økonomiske planleggingen for samkommunen skjer i et samspill mellom deltakerkommunene og samkommunen.

Samkommunens organisering, det ubegrensede deltakeransvaret og de oppgaver som samkommunen først og fremst er innrettet for, innebærer at de samme hensyn som knytter seg til økonomiforvaltningen i kommuner, også gjør seg gjeldende for økonomiforvaltningen i en samkommune. Reglene i kommunelovens kapittel 8 og 9 om økonomiplan, årsbudsjett (realisme, balansekrav mv.), årsregnskap, rapportering og gjeldsforpliktelser m.m., bør derfor som et utgangspunkt også gjelde for samkommunen. Samtidig knytter det seg enkelte spesielle forhold ved samkommunemodellen som bør reguleres særskilt. Det foreslås derfor enkelte regler for samkommuner som kommer i tillegg til og som gjør unntak fra reglene i kommuneloven kapittel 8 og 9. Dette gjelder i hovedsak forslaget om at samkommunen ikke skal ha adgang til å ta opp lån med mindre dette er særskilt fastsatt i samarbeidsavtalen, og et generelt forbud mot at samkommunen stiller garanti for andres forpliktelser. Herunder foreslås det at samkommunens låneopptak skal godkjennes av departementet, dersom en av deltakerkommunene er registrert i ROBEK og selv er underlagt ordningen med statlig lånegodkjenning. I tillegg foreslås det en lovfestet plikt for deltakerkommunene til å dekke underskudd i samkommunen.

Kapittel 6 – Klage, kontroll og tilsyn med samkommunens vedtak og virksomhet

Kapittel 6 omhandler klage, kontroll og tilsyn med samkommunens vedtak og virksomhet. Når samkommuner tildeles kompetanse til å utøve myndighet som normalt ligger til kommunene, må innbyggernes rettssikkerhet ivaretas. De foreslåtte klageordningene følger derfor stort sett klagesystemet i kommunene. Det foreslås likevel enkelte tilpasninger i klagereglene for vedtak som er truffet av samkommunen. Dette gjelder blant annet nærmere regulering av hvilket organ som skal være klageinstans dersom samkommunen faller inn under det geografiske kompetanseområdet til flere klageorganer (typisk ulike fylkesmannsembeter).

I kommuneloven § 59 er det bestemmelser om lovlighetskontroll av avgjørelser truffet av folkevalgt organ eller den kommunale administrasjonen. Etter bestemmelsen kan tre eller flere medlemmer av kommunestyret bringe kommunale avgjørelser inn for departementet til kontroll av avgjørelsens lovlighet. Tilsvarende foreslås for samkommunen. I tillegg foreslås det at minst tre eller flere medlemmer av deltakerkommunestyrene skal kunne sette fram en lovlighetsklage.

Vedtak fattet av samkommuner kan bringes inn for domstolene eller påklages til sivilombudsmannen dersom de alminnelige vilkårene for å få et vedtak behandlet av disse instansene er oppfylt. Det redegjøres også nærmere for tilpasninger til reglene om statlig tilsyn med samkommuner. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som er overført til samkommunen, skal etter forslaget statlige tilsynsetater rette pålegg eller andre sanksjoner mot samkommunen.

Kapittel 7 – Om forholdet til enkelte andre rettsområder

Kapittel 7 drøfter forholdet til EØS-avtalen og regelverket for offentlige anskaffelser og offentlig støtte. Videre omtales samkommunens forhold til enkelte andre rettsområder. Dette er arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse og andre regler om ansattes rettigheter, arkivloven, registrering av samkommunen i Enhetsregisteret, og personopplysningsloven.

Kapittel 8 - Økonomiske og administrative konsekvenser

Det blir i dette kapitlet lagt til grunn at lovforslaget i seg selv ikke har noen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Kapittel 9 – Lovforslag

De konkrete lovforslagene framgår av kapittel 9.

Vurdering:

Rådmannen legger saken fram for drøfting og uttalelse.

Det kan orienteres om at KS har avgitt følgende uttalelse til høringsnotatet:

*”Kommunal- og regiondepartementet har invitert til innspill til ny modell for interkommunalt samarbeid - samkommunemodellen. Hovedstyret i KS har gitt administrasjonen oppgave å avgi uttalelse i tråd med følgende fullmakt:
Fram til 1974/75 var fylkeskommunene i realiteten store samkommuner med representanter til fylkestingene valgt fra den enkelte kommune. Representantenes lojalitet og legitimitet var i sterk grad forankret i det organet som hadde valgt dem, kommunestyret. Ordningen hadde så mange svakheter, ikke minst når det gjaldt beslutnings- og gjennomføringskraft, at den ble avvirket og erstattet av den nåværende med direkte folkevalgte fylkesting. KS er bekymret for at de samme gamle svakhetene vil kunne prege samkommunemodellen også i framtida, ikke minst mangel på innsyn og legitimitet.
KS prinsipielle syn er at lokaldemokratiet skal ivaretas gjennom direkte folkevalgte*

organer.

KS mener erfaringsgrunnlaget er for lite til å lovfeste samkommunemodellen på det nåværende tidspunkt.

KS mener det må høstes mer erfaring gjennom forsøk.

KS har prinsipielle innvendinger mot lovfesting av samkommunemodellen.

En avklaring som legger tydelige rammer for forsøk av dette slaget kan være hensiktsmessig."

Telemark fylkeskommune har avgitt denne uttalelsen:

I forbindelse med høringen om ny modell for interkommunalt samarbeid (samkommunemodellen) vedtok Telemark fylkesting 21. juni 2010 (sak 31/10) enstemmig denne uttalelsen:

"Interkommunalt samarbeid er ofte nyttig for at kommunar saman kan løyse felles oppgåver over eksisterande forvaltningsgrenser. Interkommunalt samarbeid må vere initiert frå kommunane sjølve. Det er nyttig at det kjem meir tenelege lovreglar for dette formålet.

Interkommunalt samarbeid har nokre demokratiske og styringsmessig negative sider som tilseier at initiativ og oppfølging alltid må vere forankra i den einskilde kommunen.

Telemark fylkeskommune kan derfor ikkje støtte at det kan bli oppretta eit nytt forvaltningsnivå med indirekte val til det styrande organet.

Dersom det likevel blir etablert lovheimel for å opprette samkommunar, bør denne ikkje femne om fylkeskommunar. Det bør vere kvalifisert fleirtal i kommunen for å delta. Og samkommunen bør ikkje kunne eige aksjeselskap, interkommunale selskap mv."

NOTODDEN KOMMUNE**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET****Saksnr.: 75/10**

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
3/10	Formannskapet	04.02.2010
38/10	Formannskapet	09.09.2010
75/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler:	Magnus Mathisen	Arkivsaksnr: 10/85
		Arkivkode: 611 Q65

NOTODDEN FLYPLASS - VIDERE AVTALEFORHOLD ETTER 2010**Formannskapetets innstilling til kommunestyret:**

Rådmannen bes avklare om frivillig salg av arealet til Notodden Flyplass er mulig.
Rådmannen gis fullmakt til å forberede en ekspropriasjonssak om arealet til Notodden Flyplass.

Tidligere innstillinger/behandlinger:

Rådmannens innstilling til formannskapetets behandling 04.02.2010:

Rådmannen gis fullmakt til å forhandle med grunneierne til flyplassarealene for å komme fram til avtaler om bruk av arealene til framtidig flyplassdrift etter 2010. Mandatet er følgende:

Det forhandles med grunneierne om kjøp, alternativt leie av arealene.
Resultatet av forhandlingene legges fram til politisk behandling og godkjenning.

Notodden kommune, den 26.01.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Formannskapet i møte 04.02.2010:

Arvid Løver og Nina Ødegaard stilte spørsmål om sin habilitet for behandling av saken. Arvid Løver ble erklært inhabil og forlot møtet. Svein Sem tok plass som vararepresentant under behandling av denne saken.

Nina Ødegaard ble erklært habil og deltok under behandling av saken.

Behandling:

Morten Halvorsen (SOL) foreslo:

Endret 1. setning i rådmannens innstilling:

Rådmannen gis fullmakt til å forhandle med grunneierne til flyplassarealene.

Tor André Ljosland (KrF) foreslo:

Stryke: ”..alternativt leie av arealene.”

Votering:

Morten Halvorsens forslag til endring av 1. setning falt med 6 mot 5 stemmer.

Rådmannens innstilling ble vedtatt med 9 mot 2 stemmer som ble avgitt for Tor André Ljoslands forslag

Formannskapetets vedtak av 04.02.2010:

Rådmannen gis fullmakt til å forhandle med grunneierne til flyplassarealene for å komme fram til avtaler om bruk av arealene til framtidig flyplassdrift etter 2010.

Mandatet er følgende:

Det forhandles med grunneierne om kjøp, alternativt leie av arealene.
Resultatet av forhandlingene legges fram til politisk behandling og godkjenning.

Rådmannens innstilling til formannskapets behandling 09.09.2010:

Rådmannen gis fullmakt til å forberede en ekspropriasjonssak om arealet til Notodden Flyplass.

Notodden kommune, 02.09.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Formannskapet i møte 09.09.2010:

Nina Ødegaard stilte spørsmål om sin habilitet for behandling av saken.
Nina Ødegaard ble enstemmig erklært inhabil og deltok ikke under behandling av saken.
Det var 10 representanter til stede ved behandling av saken.

Behandling:

Ordfører Lise Wiik (AP) foreslo:

Formannskapet ber rådmannen avklare om frivillig salg av arealet til Notodden Flyplass er mulig.

Saken legges fram for kommunestyret så snart som mulig.

Votering:

Rådmannens innstilling og ordførerens forslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets vedtak:

Saken legges fram for kommunestyret så snart som mulig.

Saksutredning:

Saksframstilling til formannskapets behandling 04.02.2010:

Utsendte vedlegg

Oversikt over grunneiere, nåværende leieareal, leie betalt i 2010 og leie pr. m².

Sammendrag:

Leieavtalene for flyplassarealene utløper 31.12.2010, og det må tas stilling til videre disponering av arealene etter 2010.

Saksopplysninger:

De første leieavtalene for flyplassarealene ble inngått i 1955. I forbindelse med utvidelse av flyplassen ble det inngått nye leieavtaler i 1967/68 med leietid 33 år. Samtidig ble de opprinnelige avtalene fornyet med samme varighet. Alle avtalene var noenlunde like i innhold. I 2000 ble avtalene forlenget for 10 år, og med utløp 31.12.2010. Alle grunneierne aksepterte slik forlengelse på samme vilkår, bortsett fra en grunneier. For denne grunneieren ble det først i 2009 enighet om en avtale for perioden 2000 – 2010 etter at det i henhold til avtale med Notodden Lufthavn AS ble avholdt en takst med verdifastsettelse for leiearealet. Taksten ble endelig avholdt i desember 2008, men skulle legge til grunn prisnivået i 2000. Denne taksten lå en del over leien som de fleste andre grunneierne hadde fått utbetalt i årlig.

Rådmann har sammen med ordfører og ledelsen i Notodden Lufthavn AS hatt et uformelt informasjons- og drøftingsmøte med et forhandlingsutvalg fra grunneierne som et første steg i en prosess for å komme fram til avtaler om bruk av flyplassarealene etter 2010.

Grunneierne ga da uttrykk for at de ønsker nye leieavtaler, og vil være konstruktive og samarbeidsvillige i den forbindelse. De poengterte at avtalene må være likelydende og langsiktige (25 – 40 år), og med Notodden kommune som part. De ønsker at en avtale skal være framforhandlet innen 01.07.10.

Fra kommunens side ble det også gitt uttrykk for at det kunne være ønskelig å vurdere erverv av arealene dersom flyplassen opprettholdes.

Vurdering:

Dersom flyplassen skal opprettholdes, er det etter rådmannens mening mest gunstig å erverve arealene fra grunneierne framfor å inngå nye leieavtaler. Det er mer økonomisk fordelaktig å eie framfor å leie. Det vil dessuten skape en forutsigbarhet m.h.t. disponeringen av arealene, og virksomheten i tilknytning til flyplassen.

I 2010 utbetaler Notodden Lufthavn AS totalt kr. 359.590,93 i leie til grunneierne. I tillegg kommer et beløp på kr. 9.742,- til diverse grunneiere i tilknytning til utplassert radiofyranlegg og lignende tekniske installasjoner.

Fra grunneiernes side har det tidligere vært argumentert med at ved å leie bort grunnen framfor å selge, ville de få en årlig kompensasjon for bortfall av landbruksinntekter. Dette argumentet synes å ha mindre relevans i dag siden de fleste grunneierne, om ikke alle, har annen jobb ved siden av gården.

Ved evt. opphør av flyplassen er det dessuten svært sannsynlig at grunneierne ved fortsatt leie vil kunne kreve en opprydding i grunnen. Nåværende leiekontrakter har ingen bestemmelser om dette ved evt. tilbakeføring av arealene til grunneierne. Det er imidlertid et alminnelig prinsipp i norsk rett at forurensere har ansvar for opprydding av forurensninger i grunnen. Kommunen har anlagt flyplassen, og vil således ha et ansvar for forurensning i grunnen selv om det ikke er kontraktsregulert. Ifølge informerte kilder er flyplassarealene tilført betydelige avfallsmasser fra bl.a. Tinfos Jernverk i forbindelse med opparbeidelsen av flyplassen. Det kan således ligge an til store utgifter ved slik opprydding.

Dersom kommunen selv eier flyplassarealene, vil man ha større anledning til å styre håndteringen av denne forurensningen.

I forbindelse med videre forhandlinger med grunneierne er det derfor ønskelig fra rådmannens side at det gis et mandat til å forhandle om både kjøp og leie. Det vil etter rådmannens mening være mest hensiktsmessig at rådmannen forestår forhandlingene sammen med aktuelle fagpersoner fra administrasjonen. Resultatet av forhandlingene legges fram for politisk behandling, og godkjenning. Avtaler som inngås vil måtte ses i sammenheng med neste års budsjett.

Saksframstilling til formannskapetets behandling 09.09.2010:

Vedlegg:

1. Utkast til leieavtale for flyplass og campingplass
2. Historikk før 1955
3. Historikk etter 1955, datert 26.05.2010

Bakgrunn

I formannskapssak 3/10 den 4.2.10 ble rådmannen gitt fullmakt til å forhandle med grunneierne til flyplassarealene for å komme fram til avtaler om bruk av arealene til framtidig flyplassdrift etter 2010.

Mandatet var følgende:

”Det forhandles med grunneierne om kjøp, alternativt leie av arealene. Resultatet av forhandlingene legges fram til politisk behandling og godkjennelse.”

Kommunens forhandlingsutvalg har bestått av rådmannen sammen med Halvor Grene og Olav Tveitan. Olav Tveitan måtte etter hvert trekke seg fra utvalget.

Grunneierne avviste forhandlinger om kjøp, og forhandlingene dreide seg derfor utelukkende om leie av arealene.

Utkastet til leieavtale

Vedlagte avtaleutkast inneholder de vilkår som det var mulig å komme til enighet om med grunneierens forhandlingsutvalg. Det er ikke dermed sagt at avtalen har de vilkår som rådmannen kan anbefale som grunnlag for en langsiktig kontrakt for flyplassarealene.

Avtalen angir bl.a. areal, pris, prisregulering, varighet, betingelser ved opphør og tvisteløsningsmekanismer.

Prisen som er framforhandlet gir alle grunneiere lik pris uansett beskaffenhet på arealene. Prisen tar utgangspunkt i et skjønn som ble avholdt for leiearealet til en av grunneierne i 2008. Prisen innebærer en kraftig prisøkning i forhold til forrige leieavtale. Samlet årlig leie utgjør i 2010 kr 359 590 og vil med den framforhandlede leieavtale utgjøre kr 475 269 i 2011. Dette utgjør en prisøkning på 32 %.

I tillegg måtte kommunen akseptere indeksregulering hvert år mot tidligere for hvert 10. poeng indeksen ble endret.

Leiebeløpet skal reforhandles etter 15 og 30 år. Dersom det da ikke oppnås enighet, opphører avtalen, ellers løper den i 40 år.

Dersom flyplassen legges ned eller bruksformålet endres, skal avtalen reforhandles. Ved opphør skal alle anlegg/installasjoner fjernes for kommunens regning med mindre noe annet avtales ved overtakelsen.

Avtalen omfatter også noen arealer tilliggende flyplassen, dvs campingplassen, da dette var et krav fra grunneierne. Disse arealene har inngått i leieavtalen med kommunen siden 1967. Det er arronderingsmessig ugunstig å utnytte dette arealet jordbruksmessig.

Vurderinger

Det er flere vilkår i utkastet til leieavtale som etter rådmannens vurdering ikke er tilfredsstillende for kommunen.

Prisnivået er etter rådmannens mening høyt. Den samlede leieprisen for 2011 viser at leiebeløpet nå utgjør en betydelig årlig kostnad for kommunen.

Avtalen er ikke så langsiktig som rådmannen skulle ønsket, da den vil komme til opphør etter 15 år dersom det ikke blir enighet om ny leiepris på det tidspunktet.

Det er flere forhold som tilsier at kommunen bør eie arealene. Usikkerhet om framtidig leiepris og om når leieforholdet vil komme til opphør er vesentlige momenter. Å eie arealene vil bl.a. gi sikkerhet for at arealene kan benyttes til varig drift av flyplassen, det vil gi økonomisk sikkerhet mot eventuelle prisøkninger og det vil gi sikkerhet mot betydelige kostnader ved å fjerne anlegg og evt. forurensninger ved opphør av flyplass eller leieavtale.

Den framforhandlede leieavtale gir ikke mer enn 15 års perspektiv på å kunne disponere arealene før avtalen kan komme til opphør. Dette er ikke akseptabelt når det gjøres investeringer på flyplassen med betydelig lengre tidshorisont, eksempelvis er det i disse dager lagt asfalt som vil kunne ha en varighet på opptil 40 år. Vilklårene i avtalen gir ikke flyplassen et så langsiktig driftsperspektiv som en flyplass krever.

Leieprisen på arealet er også høy, og den prisreguleres hvert år. Det er en betydelig usikkerhet i forhold til evt. framtidige leieprisøkninger. Dette skaper en usikkerhet i forhold til kommunens budsjetter og for flyplassens framtidige drift.

Det er betydelig usikkerhet om kostnadene ved å fjerne anlegg og evt. forurensninger ved opphør av flyplassen eller leieavtalen.

Disse forholdene var viktige årsaker til at rådmannen ble bedt om å framforhandle en avtale om kjøp av arealene. Ettersom grunneierne har avvist å forhandle om kjøp, vurderer rådmannen at ekspropriasjon er et alternativ.

Rådmannen legger derfor også fram som alternativ at kommunen søker om å ekspropriere flyplassarealene. Det redegjøres her for saksgangen ved ekspropriasjon:

Nærmere om ekspropriasjon

De fleste ekspropriasjonsvedtak i en kommune fattes av kommunestyret i medhold av plan- og bygningsloven (pbl.) for å få gjennomført en reguleringsplan. Ekspropriasjon skjer her med direkte hjemmel i pbl., og det kreves vanligvis ikke samtykke av et annet organ, dog med visse unntak. Ekspropriasjonsvedtak etter pbl. forutsetter imidlertid at det foreligger en gyldig vedtatt reguleringsplan til grunn som ikke er eldre enn 10 år.

Reguleringsplanen for flyplassen er eldre enn 10 år, og en evt. ekspropriasjon må derfor skje etter oreigningsloven av 23. oktober 1959 som er den alminnelige hjemmelsloven for ekspropriasjon. Kommunen må imidlertid ved ekspropriasjon etter denne loven alltid søke Fylkesmannen, evt. dept. om samtykke til ekspropriasjon.

Rådmannen har ingen fullmakt til å forberede ekspropriasjon, og kommunestyret må derfor fatte vedtak hvor de evt. gir ham fullmakt til å forberede en ekspropriasjonssak. Dersom dette skjer, vil saksgangen videre være følgende:

1) Forhandlinger med grunneierne.

Oreigningsloven § 12, 2. ledd bestemmer at partene skal oppfordres til å forsøke å komme fram til en minnelig ordning før ekspropriasjon settes i verk. Dersom det må antas at et slikt forsøk ikke vil lykkes, eller at det vil føre til en urimelig forsinkelse, kan det likevel unnlates.

I nærværende sak må det antas at dette punktet kan unnlates da spørsmålet er tatt opp med grunneierne, og avvist.

2) Forhåndsvarsel om ekspropriasjon

Dersom det ikke oppnås enighet med grunneierne, må de varsles om at det for kommunestyret vil bli fremmet forslag til vedtak om ekspropriasjon. Varslet må inneholde følgende:

- Angivelse av det området og arealet som saken gjelder og formålet med ervervet.
- Oppfordring til grunneier om å fremsette evt. bemerkninger til forslaget innen en rimelig frist.
- Opplysning om at grunneier ikke uten kommunens samtykke har rett til å foreta rettslige disposisjoner over eiendommen, eller forandre den på en måte som kan hindre, vanskeliggjøre eller fordyre det påtenkte eiendomsinngrep, jfr. oreigningsloven § 28.

I tillegg til å varsle grunneier, vil det være nødvendig å forelegge saken til uttalelse for andre offentlige organer som saken kan høre inn under.

3) Kommunestyrets vedtak om å søke ekspropriasjonstillatelse

Når fristen for å avgi uttalelse til forslaget om å søke ekspropriasjonstillatelse er utløpt, kan saken legges fram for kommunestyret for vedtak. Det må framgå av innstillingen hva som er formålet med ekspropriasjonen, hvor stort areal som ønskes ervervet, eiendomsbetegnelse og grunneiers navn. Evt. uttalelser fra grunneier eller sakkyndige organer må medtas i saken.

Ekspropriasjon kan bare finne sted dersom det ”*må reknast med at inngrepet tvillaust er til meir gagn enn skade*”, jfr. oreigningsloven § 2, 2. ledd. I dette ligger at det må være en overvekt av relevante fordeler i forhold til den skade ekspropriaten, evt. andre, utsettes for som følge av vedtaket. Vedtaket må således også inneholde en begrunnelse der man angir hjemmelen og redegjør for de faktiske forhold, i tillegg til den skjønsmessige avveiningen som er foretatt. Det må særlig gå klart fram hvordan man har avveid de samfunnsmessige fordeler og ulempene for ekspropriaten opp mot hverandre.

I denne saken må det således foretas en konkret vurdering i saksframstillingen av fordelene av å eie framfor å ha rett til å leie arealene.

Dersom grunneierne ikke gir tillatelse til forhåndstiltredelse av arealene før erstatningen er fastsatt ved skjønn, må det også i vedtaket tas med et punkt om å søke om samtykke til forhåndstiltredelse, jfr. oreigningsloven § 25.

Ekspropriaten har rett til dekning av sine saksomkostninger fra eksproprianten, jfr. oreigningsloven § 15.

Konklusjon

Etter rådmannens vurdering bør kommunen eie flyplassarealene. Rådmannen anbefaler derfor at kommunestyret fatter vedtak hvor de gir rådmannen fullmakt til å forberede en ekspropriasjonssak.

Alternativ løsning

Et alternativ til rådmannens innstilling er at kommunestyret vedtar å inngå den framforhandlede leieavtalen.

NOTODDEN KOMMUNE

**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET**

Saksnr.: 76/10

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
3/10	Teknisk utvalg	03.02.2010
44/10	Teknisk utvalg	16.06.2010
53/10	Teknisk utvalg	08.09.2010
76/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler: Marte Berdahl

Arkivsaksnr: 08/1304

Arkivkode: PLAN -

DETALJREGULERING SEMSFELTET

Teknisk utvalgs innstilling til kommunestyret:

1. Detaljregulering for Semsfeltet vedtas.
2. Vedtatt plan framgår av plankart (dok.61) og reguleringsbestemmelser (dok.62).

Tidligere innstillinger/behandlinger:

Rådmannens innstilling til 1.gangs behandling i teknisk utvalg 03.02.2010:

Detaljregulering for Semsfeltet legges ut til offentlig ettersyn/høring, men etter at endringer jfr. saksframstillingens pkt. 6 er gjennomført. Planforslaget går fram av plankart dok.39 og reguleringsbestemmelser dok.35c.

Notodden kommune, 25.1.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Kjersti Versto Roheim
seksjonsleder

Teknisk utvalg i møte 03.02.2010:

Teknisk utvalg erklærte Gry Bløchlinger inhabil i saken etter Fvl§6a..
Det var nå 8 representanter til stede.

Behandling:

Liv Mette Tveiten (Ap) foreslo følgende tillegg:

Tomt A legges inn i planen, men det må utarbeides en annen vegløsning. Før 2. gangs behandling må det være en befaringsplan.

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Liv Mette Tveitens tilleggsforslag ble forkastet med 6 mot 2 stemmer.

Teknisk utvalgs vedtak:

Detaljregulering for Semsfeltet legges ut til offentlig ettersyn/høring, men etter at endringer jfr. saksframstillingens pkt. 6 er gjennomført. Planforslaget går fram av plankart dok.39 og reguleringsbestemmelser dok.35c.

Rådmannens innstilling til 2. gangs behandling i teknisk utvalg 16.06.2010:

Detaljregulering for Semsfeltet vedtas.

Vedtatt plan framgår av plankart (dok.61) og reguleringsbestemmelser (dok.62).

Notodden kommune, 10.6.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Kjersti Versto Roheim
seksjonsleder

Teknisk utvalg i møte 16.06.2010:

Utvalget hadde befarings til Semsfeltet i forkant av møtet.

Gry Bløchlinger (Ap) ba utvalget vurdere hennes habilitet i saken.

Teknisk utvalg erklærte henne habil i saken.

Behandling:

Håvard Bakka (Ap) foreslo:

Omregulering av tomt A med vegadkomst tas inn i planen

Rådmannen foreslo følgende tillegg til Håvard Bakkas forslag:

Rådmannen gis fullmakt til å vurdere:

- Plassering av tomta
- Geotekniske undersøkelser

Votering:

Håvard Bakkas forslag ble vedtatt med 5 mot 4 stemmer som ble avgitt for rådmannens innstilling.

Rådmannens tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Teknisk utvalgs vedtak:

Omregulering av tomt A med vegadkomst tas inn i planen

Rådmannen gis fullmakt til å vurdere:

- Plassering av tomta
- Geotekniske undersøkelser

Rådmannens innstilling til ny 2. gangs behandling i teknisk utvalg 08.09.2010:

1. Detaljregulering for Semsfeltet vedtas.
2. Vedtatt plan framgår av plankart (dok.61) og reguleringsbestemmelser (dok.62).

Notodden kommune, 25.8.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Kjersti Versto Roheim
seksjonsleder

Teknisk utvalg i møte 08.09.2010:

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt

Saksutredning:

- Saksframstilling til 1. gangs behandling i teknisk utvalg 03.02.2010 s. 46
- Saksframstilling til 2. gangs behandling i teknisk utvalg 16.06.2010 s. 55
- Saksframstilling til ny 2. gangs behandling i teknisk utvalg 08.09.2010 s. 60

Saksframstilling til 1. gangs behandling i teknisk utvalg 03.02.2010**Utlagt i saken:**

1. Omrisskart av planområdet, henv. fra kommunens utbyggingsavd., aug. 2008
2. (a-b) Referat fra oppstartsmøte med godkjenning, datert 8.10.2008
3. (a-b) Utsnitt av kommuneplan og e-post vedr. skriftlig del, sept. 2008
4. (a-b) Områdekart med plansituasjon, datert 3.9.2008
5. (a-c) Div. kart og bestemmelser fra eksisterende planer i området
6. (a-c) Vedr. restriksjonsplan for Notodden flyplass
7. (a-d) Vedr. adresselista for utsending av oppstartsmelding
8. (a-b) Div. drøftinger rundt planskisser
9. Kunngjøringsbrev om oppstart av planarbeid, datert 9.10.2008
10. Kunngjøringsannonse, 14.10.2008
11. Vedr. spørsmål fra grunneier H.A. Haave, 23.10.2008
12. Innspill til kunngjort oppstart, Fylkesmannen i Telemark, datert 4.11.2008
13. a) Innspill til kunngjort oppstart, Telemark fylkeskommune, datert 25.11.2008
b-d) Div. vedr. arkeologiske registreringer
14. -20. Div. dok., foreløpig utkast til reguleringsplan jan/feb 2009
21. Innsendt planforslag
  - a. Oversendelsesbrev, datert 9.2.2009
  - b. Digitale data, herunder sosifil
  - c. Notat vedr. div. vedlegg
22. Utfylt sjekklister for planlegging, datert 27.1.2009
23. Planbeskrivelse, datert 27.1.2009
24. Forslag til plankart, datert 27.1.2009
25. Forslag til reguleringsbestemmelser, datert 27.1.2009
26. (a-b) Dok. vedr. overføring av 2 enkeltsaker til Semsfeltet
27. Søknad fra B. Rauland om 1 ny boligtomt, datert 21.4.2008
28. Prinsippforespørsel fra J. Hagalia om 1 ny boligtomt, datert 13.8.2008
29. Søknad om framskyndet beh. av prinsippforespørsel, datert 10.3.2009
30. Div. korrespondanse vedr. gjennomføring av ark. registrering, sept. 2009
31. Notat fra møte med grunneier av gnr/bnr 37/111 vedr. atkomst
32. Avklaring av arkeologisk registrering for utvidet planområde, 9.9.2009
33. Brev til B. Rauland vedr. søknad, datert 28.9.2009
34. Rapport fra arkeologisk registrering, Telemark fylkeskommune, datert 8.12.2009

35. Revidert planforslag, mottatt 5.12.2009
  - a. Følgerev mottatt 5.12.2009
  - b. Plankart datert 3.11.2009
  - c. Planbestemmelser datert 3.11.2009
  - d. Planbeskrivelse datert 3.11.2009
  - e. Digitale data
36. Uttalelse fra landbruksavdelingen, datert 15.1.2010
37. Uttalelse fra miljøhygienisk avdeling, datert 20.1.2010
38. Oversiktskart, datert 21.1.2010
39. Revidert plankart jfr. innstilling til TU 3.2.2010
40. Flyfoto tomt A, datert 22.1.2010
41. Flyfoto tomt B, datert 22.1.2010

Vedlegg utsendt ved 1. gangs behandling i teknisk utvalg:

Dok. 38, 39, 40 og 41

1. Sammendrag (ved 1.gangsbehandling 3.2.2010):

Asplan Viak AS har på vegne av Notodden kommunes prosjekt- og utbyggingsavdeling, sendt inn forslag til detaljregulering for Semsfeltet. Formålet med planforslaget er i hovedsak å legge til rette for utbedring av veger i området. I tillegg er det vurdert regulering for to nye boligtomter og to ubebygde tomter foreslås omregulert til friområde på grunn av bratt terreng. Det er også tatt stilling til arealbruken på tidligere uregulert område. Planområdet ligger helt sør i Heddal og omfattes delvis av eksisterende reguleringsplaner (plan 156 og 175) og delvis av kommuneplanens arealdel.

Det anbefales at detaljregulering for Semsfeltet tas til 1.gangsbehandling og legges ut til offentlig ettersyn/ høring. Det må imidlertid gjennomføres en geoteknisk undersøkelse i området under høringsperioden. Det må derfor tas høyde for eventuelle endringer i planforslaget som følge av konklusjonene i en slik undersøkelse.

2. Saksopplysninger

2.1 Bakgrunn for saken

Forslag til detaljregulering for Semsfeltet er fremmet av prosjekt- og utbyggingsavdelingen i Notodden kommune med Asplan Viak AS som konsulent. Formålet med planen er i hovedsak å tilrettelegge for utbedring og eventuelle grunnverv av samlevegene i området, Larskåsvegen og Kasinvegen. I teknisk utvalg 1.4.2009 ble det også gjort vedtak om å vurdere to nye boligtomter i planarbeidet. Den ene tomten ved søker Hagalia er foreslått på toppen av feltet ved vanntårnet-lekeplassen/ballbingen (omtales som tomt A) og den andre ved søker Rauland på østsiden av Kasinvegen ut mot Semsjordet (omtales som tomt B). Tidligere uregulerte områder blir nå også regulert jfr. eksisterende situasjon.

2.2 Nåværende situasjon i planområdet

Planområdet strekker seg oppover lisa med jevn stigning og er enkelte steder relativt bratt. Mindre ras/ utglidninger har forekommet i de bratteste skråningene midt i området. Området er i hovedsak utbygd. Planområdet grenser inn mot dyrka mark i øst, eksisterende bebyggelse i vest og skog i nord.

Innenfor planområdet går det et grøntdrag fra begynnelsen av Kasinvegen opp til Kjeiks veg. Det går også en gangsti fra Larskåsvegen til Kjeiks veg. Det går en kommunal ledning fra Semsvegen opp gjennom grøntdraget og opp til vanntårnet på toppen av Semsfeltet. Ved vanntårnet er det en lekeplass/ballbinge. Fra denne går det flere stier ut i regulert friområde mot nordøst og mot Ingebjørg Mælandsmos veg i nordvest. Området er eksponert for støy fra flyplassen, jfr. pkt. 2.3 og 3.5.

2.3 Planstatus

Den øverste delen av området er omfattet av plan 175 (Øvre Klokkarrud-Kasin, 1985) og plan 156 (Semsfeltet, 1980), med unntak av et uregulert område sørøst for Badstuguvegen. I øst omfattes en liten del av planområdet av plan 123 (Sem, Strupa og Heddal ungdomsskole). Gjeldende reguleringsformål er bl.a. bolig, friområde, veg og landbruksområde. Den nedre delen av planområdet er uregulert og er i kommuneplanens arealdel avsatt til bolig og veiformål. Nedre del av området omfattes også av restriksjonsområde for flyplassen med angitte støysoner.

2.4 Planprosess

Saksgang

I ny plan- og bygningslov av 1.juli 2009 er det to typer reguleringsplaner: områderegulering og detaljregulering. Semsfeltet vil tilhøre sistnevnte plantype og behandling av planforslaget følger da vanlig prosedyre:

- oppstart av planarbeid kunngjøres og planforslag utarbeides av forslagsstiller.
- planforslaget oversendes kommunen for behandling
- kommunal behandling: 1.gangsvedtak i TU, offentlig høring, 2.gangsvedtak i TU på basis av høringen og sluttvedtak i kommunestyret.

Planarbeidet og innspill ved melding om oppstart

Oppstartsmøte ble holdt 28.8.2008. Melding om oppstart av reguleringsplanarbeidet ble varslet til berørte naboer og offentlige instanser i brev 9.10.2008 med frist 15.11.2008. Planarbeidet ble også varslet med annonse i Telen og Varden. Det kom inn 2 merknader i meldingsfasen som er oppsummert og kommentert av forslagsstiller i planbeskrivelsen og gjengitt her i kap. 4.0.

2.5 Innsendt planforslag

Planforslaget framgår av dokumentlista ovenfor, og består av planbeskrivelse, plankart og reguleringsbestemmelser samt vegprofiler.

3. Reguleringsplanforslaget

3.1 Planfaglig vurdering

Store deler av planområdet er i samsvar med gjeldende reguleringsplaner og formål i kommuneplanens arealdel. Endringene som er foreslått går på utvidelse av vegformål langs deler av Larskåsvegen og Kasinvegen, med bakgrunn i behov for vegutbedring. Videre foreslås det å regulere området rundt vanntårnet til vannforsyningsanlegg, dette er per i dag regulert til friområde. Hensikten med sistnevnte regulering er å sikre atkomsten til tårnet og behovet for vedlikehold, tilsyn osv. Eiendommene 37/315 og 37/316 foreslås omregulert fra boligformål til friområde på grunn av terrengforhold, se vurdering i pkt. 3.6.

3.2 Veg og vegtekniske forhold

Fra planbeskrivelsen:

”Utgangspunktet for reguleringsplanen er en utbedring av Kasinvegen og nedre del av Larskåsvegen. Det er tiltakshavers ønske å tilrettelegge for totalt 9m vegbredde (kjørebanebredde 6m) for hovedvegene /samlevegene, 8m vegbredde (kjørebanebredde 5m) for adkomstvegene og 6m vegbredde (kjørebanebredde 3m) for fellesadkomster. Larskåsvegen, Kasinvegen og Kjeiks veg utgjør samlevegene i området. O G Hauges veg, Rognåkervegen, Vårfjoslia og Badstuguvegen er adkomstveger. Siktforhold i forhold til 30-sone er sjekket ut på nedre del Larskåsvegen og er således ivaretatt. Vegendringen gir en bedret situasjon i forhold til sikt. Reguleringsplanen endrer status for Tjønnebergvegen og deler av O G Hauges veg. I planen er disse vegstrekningene regulert til gang- og sykkelveg. Det er gitt bestemmelser om at det på disse gang- og sykkelvegstrekningene kun er lov med kjøring til tilhørende eiendommer. Tiltakshaver mener at en endring av deler av O G Hauges gate vil gi en trafiksikkerhetsmessig bedre situasjon ved at en hindrer gjennomkjøring fra vestre deler av Semsfeltet til Semsvegen via O H Hauges gate.

Det er relativt bratte veger i Semsfeltet. Det legges ikke opp til endringer av vegene som vil gi en nevneverdig forbedring av stigningsforholdene. Stigningsforhold er ikke i henhold til dagens vegstandarder. Universell utforming vil ikke kunne ivaretas for disse vegene. For å få en vesentlig bedring av stigningsforhold må vegtraseene legges om og inngrepene vil være av en helt annen dimensjon enn det reguleringsplanen legger opp til. Lengdeprofiler er vist i vedlegg 1. Det er regulert inn midlertidige trafikkområder i planen. Dette kan være arealer som det ved anlegget er behov for å gjøre eksempelvis terrengendringer i, men som etter at anlegget er ferdig kan gå tilbake til eksisterende bruk, eksempelvis boligomt eller landbruksareal”.

Våre kommentarer:

Vi har ingen ytterligere merknader til vegutbedringene utover at det ses som positivt med regulering for gang- og sykkelveg på de smaleste vegene.

3.3 Barn og unges, eldres og funksjonshemmedes interesser

Fra planbeskrivelsen:

”Det er et stort friområde i planområdet. Dette er et grøntdrag fra Kasinvegen opp til Kjeiks veg. Dette er et fint område for både lek i terrenget og som snarveg. I planen er dette friområdet utvidet i forhold til gjeldende reguleringsplaner. Grøntdraget er utvidet i bredde i nord og eiendommene 37/315 og 37/316 er innlemmet i friområdet. Eiendommene 37/315 og 37/316 er vurdert som uegnet til boligformål grunnet helningsgrad og usikkerhet i forhold til ras.

Nordøst for vanntårnet er det etablert en ball-løkke, denne er det eneste etablerte lekeområdet i arealet som reguleres. Arealet er i planen regulert til ”Friområde-lekeplass”. Det er i reguleringsplanen lagt inn to nye friområder i områdene som tidligere er uregulert. Det ene arealet er i forbindelse med kulturminnet ”Semshaugen”. Det andre arealet ligger ned mot Heddalsvegen. Disse arealene vurderes å ha liten verdi i forhold til lek, men kan fungere som bl.a. snarveger.

To av vegene i feltet endres i planen til gang- og sykkelveger. På disse vegene tillates kun kjøringen til tilliggende eiendommer. Dette gjelder Tjønnebergvegen og deler av O G Hauges veg. Barn- og unge vil da ha en trase fra Kjeiks veg til O G Hauges veg med redusert trafikk, via gangveg og "ny" gangveg i Tjønnebergvegen (..). En endring av status på deler av O G Hauges veg medfører at en hindrer gjennomkjøring på denne vegen fra vest til Semsvegen (..). Dette vil gi en bedre situasjon for barn- og unge. Lekearealer i planen tilfredsstillende ikke retningslinjer for lekeplasser i pkt. 2.3.2 i kommuneplanens skriftlige del. I og med at området er tilnærmet fullt utbygd er det ikke stilt videre krav om dette i bestemmelsene"

Våre kommentarer:

Regulering til gang- og sykkelveg er et positivt tiltak for alle grupper av myke trafikanter. Det legges med dette til rette for å kunne velge sammenhengende traseer gjennom området som er mindre trafikkert enn de større samlevegene. Området er bratt, særlig i kortere partier i starten og midten av feltet. Imidlertid går det buss fra Notodden sentrum hit, noe som sikrer tilgjengeligheten for flere grupper. Området grenser videre til skog, innehar flere friområder samt ballbinge/lekeplass på toppen av feltet.

3.4 Landbruksfaglige interesser

Reguleringsplanen vil berøre dyrka mark ved utvidelse av Kasinvegen som utvides med 2-6 meter inklusive grøfter og midlertidig "anleggsareal". Men arealtapet er lite og arronderingen vil ikke endres da utvidelsen skjer relativt jevnt langs vegen. "Anleggsarealet" vises som "hensynssone-infrastruktursone" og skal settes i stand til opprinnelig bruk etter vegarbeidene er ferdigstilt.

3.5 Miljømessige forhold

Støy

Fra planbeskrivelsen:

"Deler av planområdet omfattes av restriksjonsplan for flyplassen. Flystøy kan påvirke disse arealene. Det er gitt en bestemmelse i forhold til restriksjonsområdet. Støy er ikke vurdert utover de støysonene som ligger i restriksjonsplanen og som er gjengitt i kommuneplanens arealdel. Støysonene er illustrert på reguleringsplankartet som Hensynssone - Sikringsone.

Det er lagt inn 3 flystøysoner:

- *Flystøysone I*
- *Flystøysone II*
- *Flystøysone III*

Flystøysone I: Utbyggingsformål med særlige krav til støyfrihet: Helseinstitusjoner, kirker, og lignende bør støyvurderes slik at støyforebyggende tiltak kan tas med i utbyggingen.

Fritidsbebyggelse tillates ikke.

Flystøysone II: Her bør ikke legges nye boligområder, skoler eller annen form for støyømfintlig bebyggelse. Fortetting i boligområder tillates likevel dersom innendørs støynivå kan gjøres akseptabelt.

Flystøysone III: Her skal det ikke legges nye boliger eller annen støyømfintlig bebyggelse.

Næringsvirksomhet vurderes tillatt etter virksomhetens karakter.

Planområdet ligger ikke innenfor Flystøysone III og det er ikke gitt formål i planen som gjør flystøysone I må tas hensyn til ved utbygging.

Deler av planen som er gitt boligformål ligger innenfor flystøysone II. Det er gitt bestemmelser om at støyforhold skal være ivarettat før byggetillatelse gis innenfor de felt som ligger i denne sonen."

Våre kommentarer:

Vi har ingen ytterligere merknader.

3.6 Risiko- og sårbarhetsanalyse

Ras

Fra planbeskrivelsen:

”Det er kjent at det har gått et mindre ras i området ved eiendommene 37/315 og 37/316. Bakgrunnen for raset er trolig noe utfylling av masse i dette området. Ved befaring og med bakgrunn i tidligere mindre ras er disse arealene vurdert som lite egnet for bebyggelse og dermed endret til friområde. Deler av arealer som tidligere er uregulert syd for Badstuguvegen er også vurdert som for bratte og rasutsatte for bebyggelse. Resterende arealer som tidligere er uregulert i dette området fungerer delvis som tilleggsarealer til eksisterende boliger på eiendommene 37/138 og 37/142. Dette er henholdsvis eiendom 37/144 og 37/173. Disse er derfor regulert til boligformål”.

Flyplassen

Fra planbeskrivelsen:

”Restriksjonsplan for flyplassen har betydning for Semsfeltet. Restriksjonsplanen gir høydebegrensninger for bebyggelse nærmest flyplassen og planen viser også støysoner. Restriksjonsplanen er hensyntatt i reguleringsplanen. Det er ikke tatt ytterligere beredskapsmessige hensyn i reguleringsplanen i forhold til flyplassen.”

Flom

I vedlagt sjekkliste for planlegging vises det til at det i planområdet ikke er fare for flom.

Våre kommentarer

Området ligger utenfor markert område for flomfare (200-årsflom) i kommuneplanens arealdel.

Radon

Det legges inn en bestemmelse om radonsperre i planen for å sikre mot stråling.

Våre kommentarer

I 2000/2001 ble det gjennomført en kartlegging av radon i inneluft i utvalgte husstander i kommunen. I området rundt Semsfeltet er sannsynligheten for høye radonkonsentrasjoner lav (grønn skravering på kartet). Det er likevel tatt inn en reguleringsbestemmelse om radon og eventuelle tiltak.

3.7 Utnyttelse, form, byggegrenser, høyder osv.

Fra planbeskrivelsen:

"Kommuneplanens bestemmelser om estetikk er gjengitt i reguleringsbestemmelsene. (...)Et område som Semsfeltet som er utbygd over en lengre tidsperiode har bygg med noe ulik utforming, slik at nybygg ikke har en ensartet byggetype og forholde seg til. Det ansees derimot som viktig at tilbygg er tilpasset eksisterende bygg. (...)Utnyttelse er derfor satt til % BYA=25 %. Dette vil gi mulighet for nybygg i forhold til det som tidligere er bygget i området. Maksimal mønehøyde er satt til 9m over gjennomsnittlig planert terreng. Dette gir rom for 2 etasjer dersom bygg oppføres med saltak".

Våre kommentarer:

Det bør reguleres inn tomtegrenser for å tydeliggjøre tomtenes avgrensning og for å sikre atkomst til hver enkelt tomt. For flere av husene er det kjøpt tilleggsparseller til hovedtomta, og dette bør eksempelvis gå fram av plankartet som en tomt.

3.8 Kulturminner

Fra planbeskrivelsen:

"Innenfor planområdet er det fra tidligere kjent gravfelt med to gravhauger (id 32969) samt et løsfunn av en jernkniv i en røys under bakkenivå (id 81200). Dette viser at området har vært brukt til bosetning i forhistorisk tid. Arealet rundt gravhaugene er lagt inn som Hensynsone - Bevaring kulturmiljø. Utstrekning av bevaringsområde er ikke endelig avklart. Fylkeskommunen vil fastsette endelig avgrensning etter at ny innmåling er gjennomført. Fylkeskommunen har gjennomført en kulturminneregistrering i området, men sluttrapport er ikke ferdigstilt. Evt. Justering av reguleringsplan som følge av endelig uttalelse fra fylkeskommunen gjøres i forbindelse med høringsrunden og før 2. gangs behandling av planen."

Våre kommentarer:

Arkeologiske registreringer er gjennomført og rapport datert 8.12.2009 er mottatt. Det ble ikke gjort funn utover eksisterende gravfelt. Gravfeltet er i planen regulert som hensynssone, "bevaring av kulturmiljø" med tilhørende reguleringsbestemmelser.

3.9. Tomt A

Jostein Hagalia søker om omregulering for boligtomt (A) som ligger i regulert friområde ved vanntårnet. Området grenser også til regulert lekeareal med ballbinge. Etter vår vurdering er det problematisk å regulere inn en ny tomt på dette arealet. Det er i dag et friområde og en naturlig forlengelse av den regulerte lekeplassen. Ved å regulere for en bolig her vil en "bygge inn" lekearealet mellom vanntårnet og en eventuell ny bolig og slik sett redusere omlandet til lekearealet. Ved omregulering av friområder skal det også vises til erstatningsarealer. Det vil etter vår vurdering bli vanskelig å finne gode erstatningsarealer i området.

Tomta grenser inn mot en ballbinge og miljøhygienisk avdeling viser i denne sammenheng til veileder fra Helsedirektoratet (revidert 2009) vedr. støyvurdering ved etablering av nærmiljøanlegg, herunder ballbinger. Miljøhygienisk avdeling har følgende vurdering: "På bakgrunn av målinger av lydnivået i ballbinger og generelle erfaringer fra klager på støy fra fritidsaktiviteter, anbefales det i veiledningen at det gjennomføres en støyfaglig utredning når avstanden mellom nærmiljøanlegget og nærmeste bolig er mindre enn 100 meter. Måten ballbingen er bygget på (valg av materialer), bruken av bingen og topografi og skjermingsforhold, betyr mye for støyutbredelsen. Det kan likevel slås fast at en avstand på

kun 20 – 30 meter mellom ballbingen og den ønskede nye boligtomta på Semsfeltet, med stor sannsynlighet vil medføre støyulemper som vil oppleves som svært plagsom for beboerne i huset. Vi vil derfor sterkt fraråde at det reguleres inn en boligtomt så nærme den eksisterende ballbingen”

Atkomsten til lekearealet vil også kunne bli redusert ved at stiene som går over friarealet i dag vil ende i en tomtegrense. Søker viser imidlertid til at han tilbyr å rydde opp rundt lekeplassen ved å rive gjerder osv.

I søknaden er det foreslått vegatkomst fra Ingebjørg Mælandsmos veg, inn på vegen mot vanntårnet, og videre i skarp sving opp mot tårnet og over lekeplassen/ballbingen. Denne traseen vil være vanskelig å gjennomføre. Løsningen er lite heldig både med tanke på stigning, svingradius, terrenginngrep som vil få følger for overdekning av vannrør fra vanntårnet, konflikt med regulert lekeplass og eksisterende ballbinge.

Konklusjon:

På bakgrunn av hensynet til barn og unge og andre brukere av friområdet finner vi det vanskelig å tilrå at arealet omreguleres til boligtomt. Flere forhold er også problematiske ved eventuell regulering til boligtomt, som vegatkomst og støyproblematikk ved nærhet til ballbinge. Eksisterende regulering som friområde foreslås derfor opprettholdt.

4.0 Tomt B

Borgar Rauland søker om omregulering for boligtomt (B) øst for Kasinvegen inn mot Semsjordet, dette arealet er i eksisterende plan regulert til landbruk. Tomta er imidlertid en forlengelse av bebyggelsen øst for Kasinvegen og er ikke opparbeidet som en del av jordet. Den vil derfor bli en utvidelse av felt B12 i planen. Kommunens landbruksavdeling har gitt følgende uttalelse til omsøkte reguleringsendring etter å ha synfart området: ”Den er bevokst med yngre skog i hogstklasse II, med lauv i blanding av heller dårlig kvalitet. For skogproduksjon og som kulturlandskapselement vurderes denne parsellen til å ha mindre betydning. Tilgrensende jordbruksarealer i sør brukes til solbær dyrking. Dette er en ganske intensiv produksjon, og en eventuell boligtomt/reguleringsendring bør utformes med tanke på dette. Det bør være en buffersone mot dyrka mark, og beboerne må ha forståelse for landbruksdrifta i nærområdet.”

Slik vi forstår landbruksavdelingen er ikke arealet i direkte konflikt med landbruksinteressene, men indirekte ved at det grenser inntil. Beboere her vil leve tett på intensiv jordbruksdrift og tomta er slik sett ikke optimalt plassert. Imidlertid ligger de nærmeste nabotomtene i Kasinvegen også relativt nær Semsjordet uten at dette medfører større problemer ut fra det vi kjenner til. Vi har likevel foreslått en justering av tomtas utstrekning for å sikre en viss avstand til dyrka mark jevnt rundt tomta. Videre har vi foreslått en justering mot nabotomta på gnr/bnr 37/254 for at denne skal bli mer i samsvar med allerede opparbeidet tomt.

Atkomstveg løses via eksisterende atkomstveg fra Kasinvegen til nabotomt. Vi har derfor foreslått å utvide denne med om lag 2 meter i bredden. Videre vil vegen gå langs nabotomtas grense til omsøkt tomt. Vegen er lagt slik at den ikke kommer i konflikt med selve jordet.

Konklusjon:

Tomta kommer etter vår vurdering ikke i direkte konflikt med andre interesser. Tilfredsstillende vegatkomst er vist. Vi vil derfor tilrå at tomt B tas inn i planen som en utvidelse av boligfelt B12.

5.0 Innspill til planarbeidet ved melding om oppstart

Fra planbeskrivelsen:

"Fylkesmannen i Telemark, brev av 04.11.2008

Fylkesmannen har ingen merknader til planen.

Telemark fylkeskommune, brev av 25.11.2008

Fylkeskommunen bemerker at det fra tidligere er kjent et gravfelt med to gravhauger (id 32969) samt et løsfunn av en jernkniv (id 81200) i en røys under bakkenivå innenfor planområdet. I og med at størstedelen av området allerede er utbygget vil eventuelle forhistoriske spor nå være vanskelig tilgjengelige eller ødelagt. Det er kun mindre partier tilbake som er aktuelle å registrere. Fylkeskommunen ønsker å utføre begrensede registreringer før de kan gi endelig uttalelse til planen. Registreringen vil gjøres ved maskinell sjakting i to mindre partier i nordøstre del av planområdet hvor det er planlagt vegbredding inntil eksisterende åker. I tillegg vil Fylkeskommunen utføre overflateregistreringer i de uutbygde områdene, samt kontrollere den eksisterende innmålingen av gravfeltet."

Våre kommentarer:

Se kap. 3.8.

6. Annet

Før planen sendes på høring bør følgende endringer gjennomføres:

- Tomtegrenser bør reguleres

Det bes om at administrasjonen får fullmakt til å gjøre endringene i samsvar med punktet over, samt justere evt. detaljer ved plankart og bestemmelser før utlegging til offentlig ettersyn.

7. Konklusjon

På bakgrunn av vurderingen ovenfor mener vi at planforslaget nå kan tas opp til 1.gangsbehandling, men etter at endringer jfr. punkt 6 er gjennomført.

Saksframstilling til 2. gangs behandling i teknisk utvalg 16.06.2010

Utlagt i saken:

- 1-41. Som ved 1.gangsbehandling i teknisk utvalg 3.2.2010
42. Saksframstilling til 1.gangsbehandling i TU 3.2.2010
43. Saksprotokoll fra møte i TU 3.2.2010
44. Plankart, revidert jfr. vedtak i TU 3.2.2010
45. Reguleringsbestemmelser, revidert jfr. vedtak i TU 3.2.2010.
46. Høringsbrev, datert 3.3.2010
47. Kunngjøringsannonse, 6.3.2010
- Innkommne merknader til høringen (dok.48-53)*
  48. J. Hagalia, datert 17.3.2010
  49. A. Arnevik, datert 11.4.2010
  50. H. & L. Haave, datert 15.4.2010
  51. Fylkesmannen i Telemark, datert 15.4.2010
  52. Statens vegvesen, datert 19.4.2010
  53. Telemark fylkeskommune, datert 22.4.2010
  54. NVE, datert 12.5.2010
55. Div. e-postkorrespondanse med fylkeskommunen, april
56. E-post vedr. stabilitetsvurderinger, 13.4.2010
57. Høringsbrev, begrenset høring, datert 22.4.2010
58. Notat vedr. grunnforhold, datert 5.5.2010
59. Brev til fylkeskommunen, datert 31.5.2010
60. Uttalelse fra fylkeskommunen, datert 3.6.2010
61. Revidert plankart jfr. innstilling til TU 16.6.2010
62. Reviderte planbestemmelser jfr. innstilling til TU 16.6.2010
63. Kartutsnitt av gjeldende regulering, datert 4.6.2010
64. Kartskisse atkomstveg, datert 9.6.2010
65. Kopi av ”standard vilkår for private avkjørslar fra kommunal veg”, rev. 1.1.1998

Vedlegg utsendt ved 2. gangs behandling i teknisk utvalg:

Dok. 38 (oversiktskart), dok. 48 og dok. 61-65.

8. Sammendrag:

I høringsperioden/ offentlig ettersyn kom det inn 7 uttalelser. På bakgrunn av innspill fra fylkeskommunen vedrørende ”kulturminne gravhaug” ble det gjennomført en begrenset høring til berørte naboer. Til denne høringen kom det ingen vesentlige merknader. Parallelt med hovedhøringen ble det gjennomført en geoteknisk undersøkelse (dok.58). Planforslaget legges nå fram for 2.gangsbehandling i teknisk utvalg og sluttbehandling i kommunestyret. Det er foreslått enkelte mindre endringer og rettinger som følge av innkomne merknader under hovedhøringen samt resultat av geoteknisk undersøkelse. Disse framgår av kapittel 9 nedenfor under hvert enkelt innspill.

9. Innkomne uttalelser ved høring/ offentlig ettersyn

Planen ble 1.gangsbehandlet i teknisk utvalg 3.2.2010 og planforslaget har etter dette ligget ute til høring/ offentlig ettersyn i perioden 6.3.2010 til 16.4.2010. Begrenset høring ble gjennomført i perioden 22.4.2010-14.5.2010.

Innkomne uttalelser refereres nedenfor med våre kommentarer.

J. Hagalia, datert 17.3.2010 (dok.48)

Hagalia viser til sin tidligere søknad om boligtomt ved vanntårnet. Denne ble vurdert ved 1.gangsbehandlingen av planen, men ble ikke tatt inn som boligtomt. I høringsforslaget er arealet derfor opprettholdt i samsvar med eksisterende regulering til friområde. Hagalia har under høringen lagt fram igjen forslag til boligtomt ved vanntårnet, men med ny vegatkomst, i tillegg til forslag om å anlegge en jordvoll i enden av tomte mot eksisterende ballbinge.

Våre kommentarer:

I saksframstillingen til 1.gangsbehandlingen av planen ble det for tomt A ved vanntårnet, konkludert med at hensynet til barn og unge og andre brukere av friområdet gjorde det vanskelig å tilrå omregulering til boligtomt. En bolig i nåværende friområde ville redusere omlandet til lekeplassen/ballbingen som i dag utgjør et sammenhengende friområde. Videre ble det pekt på at omregulering av friområder utløser krav om erstatningsarealer og at det i dette området ville bli vanskelig å finne et godt erstatningsareal. I denne sammenheng vil vi vise til ”rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen”. I pkt. 5d heter det at ”ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesarealer eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning.

Vi ser det fortsatt som vanskelig å finne et areal med de samme kvalitetene som dagens friområde har som er en åpen, lys slette nær ballbingen og nær bebyggelsen. Et eventuelt erstatningsareal vil være i skogen nord for ballbingen og tomte. Dette blir en helt annen type areal som vil ligge mer avsides. Deler av skogarealet utgjør allerede i dag den nordligste delen av det regulerte friområdet som starter ved vanntårnet. En omregulering til bolig midt i friområdet gjør at dette deles opp i to mindre områder og atkomsten mellom dem avstenges. Vi vil også bemerke at da nåværende eier kjøpte eiendommen var omsøkt areal regulert til friområde.

Dersom det skulle åpnes for omregulering til bolig i friarealet må vegatkomst justeres og plassering og utforming av jordvoll må vurderes nærmere. Atkomsten som Hagalia nå har foreslått går fra Ingebjørg Mælansmos veg (dok.48). Den kommer ikke i konflikt med vannledninger eller ballbingen slik det opprinnelige forslaget gjorde, men den er bratt. Slik atkomsten er skissert i brevet fra Hagalia tilfredsstiller den ikke kommunens ”standard vilkår for private avkjørsler fra kommunal veg”, der blant annet kravet til maksimum stigning er 12,5% (1:8). Dersom det skal være atkomst fra Ingebjørg Mælansmos veg må denne legges i svinger opp mot tomte for å få tilfredsstillende stigning (dok.64). Vegen vil bli liggende innenfor regulert friområde og vil i tillegg til selve vegbanen beslaglegge areal pga skjæringer og fyllinger. Vegarealet må reguleres om, enten til privat veg eller som byggeområde som del av boligtomte. Ytterligere areal av friområdet rundt vanntårnet vil da falle bort og privatiseres og som nevnt ovenfor vil atkomsten mellom de to gjenværende delene av friområdet i praksis kunne bli stengt.

Vi går ut fra at hensikten med å etablere en jordvoll mot ballbingen er å skjerme den foreslåtte boligtomten fra støy. I innspill til saken i forkant av 1.gangsbehandlingen uttalte miljøhygienisk avdeling at det var uheldig å regulere en boligtomt så nær en ballbinge. Det er imidlertid vanskelig å si noe om hvor mye skjerming en jordvoll vil gi uten at det er foretatt støyberegninger. Dette avhenger blant annet av plassering og utforming av jordvollen.

Oppsummering av vår vurdering:

Vi vil fortsatt tilrå at eksisterende regulering til friområde opprettholdes. Området har stor verdi som friområde både i dag og for fremtiden, i et boligfelt der det ikke er andre områder av denne kvaliteten. Vi kan heller ikke se at det finnes gode erstatningsareal i nærheten.

A. Arnevik, datert 11.4.2010 (dok.49)

Arnevik har innsigelser til at det reguleres vegformål på hans gårdsplass. Han viser også til at hans innkjørsel kommer i konflikt med regulert turveg og ber om at innkjørsel beholdes og ikke overstyres av reguleringsbestemmelsene for turvegen. Videre ber Arnevik om at det "legges inn tiltak som sikrer at turvegen kun benyttes av gående og syklende, og ikke av motorisert trafikk".

Arnevik opplyser at det står et trafo-hus ved hans innkjørsel som ikke er regulert i planforslaget. Videre viser han til at planforslaget ikke løser hovedproblemet med Larskåsvegen som ved Arneviks utkjøring er uoversiktlig.

Våre kommentarer:

Vi kan ikke se at vegformålet vil berøre Arneviks gårdsplass. Nettstasjon i oppkjørsel er regulert inn som energianlegg etter avklaring med Notodden energi. Når det gjelder kjøring med moped på turvegen er innspillet sendt videre til kommunens driftsavdeling.

Arneviks innkjørsel og nedre del av turvegen (TVEG1) går over i hverandre. For både å sikre framkomstmulighetene for gående og syklende på turvegen og Arneviks atkomstmuligheter til eiendommen, er turvegen foreslått regulert i to deler. Nedre del som benevnes TVEG1b har fått tilhørende bestemmelser som sier at kjøring til eiendommen til Arnevik er tillatt. Pil fra turvegen viser atkomsten i plankartet.

Haave, datert 15.4.2010 (dok.50)

Haave viser til at deres boligtomt på gnr/bnr 37/173 delvis er tillagt tomt 37/110 og delvis er regulert som friområde. De ber om at tomta tas inn igjen som i tidligere reguleringsplan, i motsatt fall ber de om at den innløses til markedspris.

Haave nevner også et område mellom Kasinveien og gnr/bnr 37/110. Det vises til at dette arealet er fylt opp med jordmasser med sikte på boligtomt. Det bes derfor om at arealet tas inn i planen som bolig.

Våre kommentarer:

Arealet har tidligere ikke vært regulert til bolig, i gjeldende plan er området "hvitt", noe som betyr at det ikke ble tatt stilling til arealbruken ved planvedtaket. Ut fra opplysninger i vårt arkivmateriale er tomta et resultat av en skylddeling fra 1963. Bygningsrådet av slo i 1966 en

søknad om å bygge bolig på tomta med blant annet bakgrunn i manglende uttalelse fra sakkyndig om grunnforholdene.

I forbindelse med planarbeidet er det nå gjennomført en geoteknisk undersøkelse og i rapport fra denne (dok.58) er det for gnr/bnr 37/173 konkludert med at tomta er lite egnet som boligtomt da det ”vil kreve omfattende sikrings-/fundamenteringsarbeider. Dersom det likevel skal bygges ut her vil det kreves detaljerte grunnundersøkelser/ fjellpåvisning”.

På bakgrunn av tidligere fradeling, grunneiers innspill og at den geotekniske rapporten åpner for bygging dersom videre grunnundersøkelser konkluderer med god stabilitet, evt. tiltak som vil sikre dette, foreslår vi å regulere tomta til boligformål. For å sikre at mer detaljerte grunnundersøkelser gjennomføres tas det inn en rekkefølgebestemmelse i planen. Byggetillatelse kan derfor ikke gis før en mer detaljert grunnundersøkelse/ fjellpåvisning konkluderer med at det kan bygges. Her må det også framgå hvilke sikrings- og fundamenteringsarbeider som eventuelt må gjennomføres.

Arealet mellom Kasinveien og gnr/bnr 37/110 er i gjeldende plan regulert til friområde park og ligger i nedre del av Badstugudalen. Området er en del av det sammenhengende grøntarealet i Badstudalen som starter ved Kjeiks veg. Langs kanten av arealet som er ønsket som tomt er det regulert areal for vannledning og i bestemmelsene er det spesielt vist til at det kan etableres turveg over denne. Vi kan ikke se at det er fradelt noen tomt innenfor arealet. Etter vår vurdering bør Badstudalen beholdes som et grøntdrag i et ellers bebygd område. Selv om dalen i dag er delvis tilgrodd vil det på sikt kunne opparbeides en turveg her og for kommunikasjonen internt i feltet er dette en stor kvalitet. Vi vil derfor tilrå at eksisterende regulering til friområde opprettholdes.

Fylkesmannen i Telemark, datert 15.4.2010 (dok.51)

Fylkesmannens fagavdelinger har ingen merknader til planen.

Våre kommentarer:

Vi tar uttalelsen til orientering.

Statens vegvesen, datert 19.4.2010 (dok.52)

Vegvesenet viser til at byggeområdene ligger nær en viktig og sterkt trafikkert hovedtransportåre. I planforslaget er byggegrense regulert ca 15 m fra midten av E-134, denne grensa bør økes til minimum 30 m fra midten av vegen. Eksisterende bebyggelse som kommer i strid med byggegrensen kan merkes som omriss av eksisterende bebyggelse i planen.

Våre kommentarer:

Vi foreslår å følge vegvesenets anbefaling og legger inn en byggegrense 30 m fra midten av E-134. På bolighuset som blir berørt i område B3 har vi valgt å føre byggegrensa langs ytterkanten av huset.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), datert 12.5.2010

NVE viser til at bestemmelser om grunnundersøkelser jfr. rapport fra Multiconsult bør innarbeides i planen. Dersom slike undersøkelser viser kvikkleire eller andre sensitive materialer må det ved byggesaken gjøres en vurdering av områdestabiliteten. Utover dette viser NVE til sine retningslinjer om planlegging i fareområder langs vassdrag.

Våre kommentarer:

Reguleringsbestemmelser vedrørende grunnundersøkelser er tatt inn for de aktuelle tomtene.

Telemark Fylkeskommune, datert 22.4.2010 og 3.6.2010 (dok.53 og dok.62)

Fylkeskommunen viser til at gravfeltet innenfor planområdet ikke er tilfredsstillende vernet ved at sikringssoner ikke er tegnet inn og at bestemmelsene ikke er tydelige nok.

Fylkeskommunen har derfor oversendt avgrensning med sikringssone jfr. deres registreringer samt forslag til bestemmelser. De viser til at de avventer endelig uttalelse til de mottar revidert plankart og bestemmelser som ivaretar kulturminnet. Reviderte dokumenter i samsvar med fylkeskommunens innspill ble oversendt 31.5.2010. I sin uttalelse av 3.6.2010 til revidert plankart og bestemmelser viser fylkeskommunen til at de ikke lenger har noen innvendinger til planforslaget.

10. Geoteknisk undersøkelse

Som følge av den geotekniske undersøkelsen som ble foretatt for ubebygde tomter innenfor området har vi foreslått justeringer i reguleringsbestemmelsene jfr. anbefalingene i notatet fra undersøkelsen (dok.58). Dette gjelder tomt 5 i byggeområde B3 og tomt 1 i område B10. For disse tomtene gis det rekkefølgebestemmelser som sikrer at grunnen er tilstrekkelig vurdert før boligbygging.

11. Oppsummering/ konklusjon

Sammenlignet med høringsforslaget er følgende endringer foreslått:

1. Eiendommen gnr/bnr 37/173 (tomt 1/B10) reguleres til boligformål
2. Reguleringsbestemmelsene endres slik at geotekniske forhold ivaretas
3. Eksisterende nettstasjon på eiendommen i Larskåsvegen 23 (i område B13) reguleres inn
4. Byggegrense mot E 134 settes til 30 meter
5. Hensynssonen rundt kulturminnet sør i planen utvides jfr. innspill fra fylkeskommunen og bestemmelsene endres tilsvarende
6. Det foreslås enkelte mindre endringer som følge av innkomne merknader, disse framgår av våre kommentarer ovenfor
7. Mindre tekniske feil i plankartet rettes, herunder justering i forbindelse med felles atkomster

Endringene er innarbeidet i plankart (dok.61) og reguleringsbestemmelser (dok.62).

Planforslaget legges med disse justeringene fram for 2.gangsbehandling i teknisk utvalg og sluttbehandling i kommunestyret.

Saksframstilling til ny 2. gangs behandling i teknisk utvalg 08.09.2010

Utlagt i saken:

- 1-65. Som ved tidligere 2.gangsbehandling i teknisk utvalg 16.6.2010
- 66. Saksframstilling til 2.gangsbehandling i TU 16.6.2010
- 67. Saksprotokoll fra møte i TU 16.6.2010
- 68. Plankart jfr. vedtak i teknisk utvalg 16.6.2010, målestokk 1:1000
- 69. Plankart jfr. vedtak i teknisk utvalg 16.6.2010, målestokk 1:500
- 70. Reguleringsbestemmelser jfr. vedtak i TU 16.6.2010
- 71. Høringsbrev, ny høring, datert 25.6.2010
- Innkomne merknader til høringen (dok.72-75)*
- 72. Telemark Fylkeskommune, datert 23.7.2010
- 73. Nabo D. Cowles, datert 10.8.2010
- 74. Miljøhygienisk avd., Notodden kommune, datert 16.8.2010
- 75. Fylkesmannen i Telemark, datert 17.8.2010
- 76. Saksframstilling til ny 2.gangsbehandling i teknisk utvalg 8.9.2010

Vedlegg utsendt ved ny 2. gangs behandling i teknisk utvalg:

Dok. 38 (oversiktskart) dok.61 (plankart) og dok.62 (planbestemmelser).

12. Sammendrag (ved ny 2.gangsbehandling i TU 8.9.2010):

På bakgrunn av vedtak i TU 16.6.2010 har det vært holdt en ny høring. I denne høringsperioden/ offentlig ettersyn kom det inn 4 uttalelser. Fylkesmannen i Telemark retter innsigelse til en omregulering fra formål friområde til bolig. Rådmannen tilrår fortsatt at planen ikke utvides med en ny boligtomt, men at eksisterende regulering til friområde opprettholdes. Planforslaget legges etter dette fram for ny 2.gangsbehandling i teknisk utvalg og sluttbehandling i kommunestyret.

13. Bakgrunn

Planen ble 1.gangsbehandlet i teknisk utvalg 3.2.2010 og planforslaget lå ute til høring/ offentlig ettersyn i perioden 6.3.2010 til 16.4.2010. Begrenset høring vedrørende "kulturminne gravfelt" ble gjennomført i perioden 22.4.2010-14.5.2010. Planen ble deretter 2.gangsbehandlet i teknisk utvalg 16.6.2010, men med vedtak om utvidelse av planen som medførte at planen måtte på ny høring. Denne høringen ble gjennomført i perioden 25.6.2010-20.8.2010.

14. Innkomne uttalelser ved høring/ offentlig ettersyn

Det kom inn 4 uttalelser til den siste høringen. Innkomne uttalelser refereres nedenfor med rådmannens kommentarer.

Telemark Fylkeskommune, datert 23.7.2010 (dok.71)

Fylkeskommunen viser til sitt tidligere innspill av 3.6.2010 vedrørende kulturminnene innenfor planområdet og har ingen ytterligere merknader til planendringen.

Rådmannens kommentarer:

Rådmannen tar uttalelsen til orientering.

Nabo D. Cowles, datert 10.8.2010 (dok.72)

Cowles viser til tomtas nærhet til lekearealet og føler at barn og unge blir overkjørt. De ber om at saken sendes Fylkesmannen og Fylkeskommunen i Telemark og at barn og unge må bli tatt på alvor i saken.

Rådmannens kommentarer:

Saken ble sendt på høring til begge de nevnte instanser og de har gitt sine merknader til saken. Rådmannen viser til sin vurdering og konklusjon i saksframlegget til 2.gangsbehandling i TU 16.6.2010 vedrørende hensynet til barn og unge.

Miljøhygienisk avd., Notodden kommune, datert 16.8.2010 (dok.73)

Miljøhygienisk avdeling viser til at de tidligere har frarådet "at det reguleres inn en boligtomt så nærme den eksisterende ballbingen". De sier videre at en etablering av "jordvoll mellom boligtomt og ballbinge vil kunne gi noe skjerming av uønsket støy fra ballbingen", men at effekten av en slik voll vil være avhengig av plassering og utforming, spesielt høyde på jordvollen.

Miljøhygienisk avdeling vil fremdeles fraråde at det reguleres inn boligtomt som foreslått. De understreker imidlertid at dersom dette likevel gjennomføres, bør jordvollens plassering og utforming/høyde, bestemmes etter en forutgående støyberegning.

Rådmannens kommentarer:

Rådmannen tar uttalelsen til orientering og viser for øvrig til konklusjonen nedenfor.

Fylkesmannen i Telemark, datert 8.2010 (dok.74)

Fylkesmannens fagavdelinger svarer samlet og viser til kommunens 1.gangsbehandling av saken, der friområdet ikke ble omregulert til bolig blant annet med bakgrunn i støy fra ballbinge og mangel på erstatningsareal. Fylkesmannen viser videre til Stortingsmelding nr. 26 (2006-2007) "om regjeringens miljøpolitikk, pkt 5.2.3, arealpolitikk for bedre miljø i byer og tettsteder" og rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging. I retningslinjenes pkt 3 c er det kommunen som lokal planmyndighet som har det primære ansvaret for at retningslinjene blir lagt til grunn i planleggingen og fylkesmannen viser spesielt til pkt. 5b og 5d som omhandler krav til lekeareal og krav om fullverdig erstatningsareal ved omdisponering av regulert friområde.

Fylkesmannen retter innsigelse til planen dersom friområdet blir omregulert fra offentlig friområde til boligtomt.

Rådmannens kommentarer:

Rådmannen tar uttalelsen til orientering og tilrår at arealet opprettholdes som friområde, jfr. konklusjonen nedenfor.

15. Oppsummering/ konklusjon

Rådmannen viser til de vurderinger som ble gjort i tilknytning barn og unge ved 1.gangsbehandlingen og tidligere 2.gangsbehandling, der det ble konkludert med at det var vanskelig å finne et fullverdig erstatningsareal for friområdet og at nåværende friområde ville bli stykket opp.

På denne bakgrunn og fylkesmannens klare henvisning til rikspolitiske retningslinjer vedr. barn og unge vil rådmannen tilrå at planforslaget legges fram for 2.gangsbehandling i teknisk utvalg og sluttbehandling i kommunestyret slik det ble lagt fram for 2.gangsbehandling i TU 16.6.2010 (jfr. plankart, dok.61 og reguleringsbestemmelser, dok.62). Planen utvides dermed ikke med en ny tomt og gjeldende regulering av arealet som friområde opprettholdes.

Vedlegg til kommunestyrets behandling:

1. Dok. 38 - oversiktskart
2. Dok. 61 - plankart
3. Dok. 62 - planbestemmelser

NOTODDEN KOMMUNE

**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET**

Saksnr.: 77/10

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
24/08	Teknisk utvalg	18.06.2008
56/10	Teknisk utvalg	08.09.2010
77/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler: Janne Væringstad/Frøydis Hagene Skoje Arkivsaksnr: 06/599
Arkivkode: Plan under arbeid

REGULERINGSPLAN - GRASBOTT SKIFERBRUDD

Teknisk utvalgs innstilling til kommunestyret:

1. Reguleringsforslag for Grasbott skiferbrudd vedtas, slik det framstår i høringsversjonen dok. 50 og 51, men med de endringer som framgår av kap. 9.2 i saksframstillingen.
2. Notodden kommune vil be fylkesmannen om et meglingsmøte med Bø kommune og Sauherad kommune.

Tidligere innstillinger/behandlinger:

Rådmannens innstilling til 1. gangs behandling i teknisk utvalg:

1. Reguleringsplan for "Grasbott skiferbrudd" legges ut til høring/offentlig ettersyn, jf plan- og bygningslovens § 27-1.2.
2. Planforslaget går fram av plankart dok 32 og reguleringsbestemmelser dok 31, men etter at endringer er utført, jf. saksframstillingen kapittel 4.1.

Notodden kommune, 04.06.2008

Jan Lasse Hansen
rådmann

Hans Bakke
seksjonsleder

Teknisk utvalg i møte 18.06.2008:

Edgar Gundersen (Sol) foreslo følgende tillegg:

Saksframstillingen kapittel 4.1., pkt 5:

Høytidsdager settes inn i perioden etter "Helligdager".

Votering:

Rådmannens innstilling pkt 1 enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling pkt 2 med tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Teknisk utvalgs vedtak:

1. Reguleringsplan for "Grasbott skiferbrudd" legges ut til høring/offentlig ettersyn, jf plan- og bygningslovens § 27-1.2.
2. Planforslaget går fram av plankart dok 32 og reguleringsbestemmelser dok 31, men etter at endringer er utført, jf. saksframstillingen kapittel 4.1.

Saksframstillingen kapittel 4.1., pkt 5:

Høytidsdager settes inn i perioden etter "Helligdager".

Rådmannens innstilling til 2. gangs behandling i teknisk utvalg:

1. Reguleringsforslag for Grasbott skiferbrudd vedtas, slik det framstår i høringsversjonen dok. 50 og 51, men med de endringer som framgår av kap. 9.2 i saksframstillingen.
2. Notodden kommune vil be fylkesmannen om et meglingsmøte med Bø kommune og Sauherad kommune.

Notodden kommune, 25. 8. 2010

Magnus Mathisen
rådmann

Teknisk utvalg i møte 08.09.2010:

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Saksutredning:

- Saksframstilling til 1. gangs behandling i teknisk utvalg 18.06.2008 s. 66
- Saksframstilling til 2. gangs behandling i teknisk utvalg 08.09.2010 s. 81

Saksframstilling til 1. gangs behandling i teknisk utvalg 18.06.2008

Utlagt i saken:

0. Prinsippbehandling – skiferproduksjon på gnr 58 bnr 12 ved Mattislia, Teknisk utvalg sak 57/01 den 7.11.2001
1. Brev ang. utarbeidelse av reguleringsplan, datert 7.04.2006
2. Referat oppstartsmøte den 5.07.2006
3. Kopi av brev fra fylkesmannen ang felles kommunedelplan for Sauherad og Bø kommuner – uttak av skifer og murestein- innspill til planprogram, datert 30.11.2006
4. Brev ang. reguleringsplan, datert 16.11.2006
5. Notat telefonsamtale ang status planarbeid, datert 17.11.2006
6. E-post ang. status planarbeid, sendt 25.01.2007
7. Notat telefonsamtale ang status planarbeid, datert 26.02.2007
8. Notat telefonsamtale ang status planarbeid, datert 29.03.2007
9. Brev fra Grøstad Arkitektur AS, datert 20.04.2007
10. Varsel om oppstart av planarbeid, datert 27.02.2007
11. Annonse Telen, 3.03.2007
- 12- 18: Kopier av innspill til varsel om oppstart av planarbeid:
12. Telemark fylkeskommune, datert 6.03.2007
13. Bergvesenet, datert 13.03.2007
14. Norges vassdrags- og energidirektorat, datert 23.03.2007
15. Knut Gunnar Svalbjørg, datert 22.03.2007
16. Bø kommune, datert 22.03.2007
17. Fylkesmannen i Telemark, datert 30.03.2007
18. Telemark fylkeskommune, arkeologisk registrering, datert 22.06.2007
19. Referat fra møte den 2.05.2007
20. Kopi av notat fra J. Grøstad, datert 22.06.2007
21. Korrespondanse per e-post 10.11. og 15.11.2007
22. E-post med forslag til reguleringsbestemmelser, sendt 28.11.2007
23. Notat om materiale oversendt på e-post 10.11 og 28.11., datert 18.12.2007
24. Korrespondanse per e-post 19.12.2007
25. Kopi av brev - offentlig ettersyn, kommunedelplan for skifer og murestein for Sauherad og Bø kommuner, datert 11.12.2007
26. Konsekvensutgreiing for felles kommunedelplan for skifer og murestein for Sauherad og Bø kommuner, datert 15.09.2007
27. Kopi av svarbrev offentlig ettersyn kommunedelplan for skifer og murestein, datert 30.01.2008
28. E-post med oversendelse av forslag til reguleringsplan, sendt 17.02.2008

29-39. Planmateriale forslag til reguleringsplan, mottatt 20.02.2008:

29. Oversendelsesbrev, datert 18.02.2008
30. Planbeskrivelse, datert 20.02.2008
31. Reguleringsbestemmelser, datert 20.02.2008
32. Plankart 1:2000, datert 20.02.2008
33. Terrengsnitt, A-A, B-B, C-C, 1-1, datert 20.02.2008
34. Annonse ved varsel om oppstart, datert 27.02.2007
35. Kopi av innspill til varsel om oppstart, S. Simones, datert 17.03.2008
36. Kopi av innspill til varsel om oppstart, Sauherad kommune, datert 16.04.2008
Resterende innspill til varsel er arkivert som dok 12-18.
37. NGU-rapport 2005.060 Potensialet for murestein i Bø, Notodden og Sauherad kommuner, Telemark, august 2005.
38. Sjekkliste for planlegging, datert 20.02.2008
39. Korrespondanse e-post 21.02.2008
40. Foreløpig svar - forslag til reguleringsplan, datert 14.03.2008
41. E-post med tilsvare, mottatt 29.04.2008
42. Notat til miljøhygienisk avd. ang enkel støyberegning Grasbott skiferbrudd, datert 8.05.2008
43. Vurdering av plan- og bygningsloven § 35 nr 1, Tom Hjorth, 22.05.2008
44. Enkel støyvurdering, miljøhyg. avd., datert 23.05.2008
45. Utskrift av Bergvesenets krav til driftsplan
46. Oversiktskart 1:50.000, datert 3.06.2008
47. E-post korrespondanse, Atelier Grøstad Arkitektur AS, 29.05 og 30.05.2008
48. Notat telefonsamtale Fylkesmannen i Telemark, datert 30.05.2008/3.06.2008

Vedlegg utsendt ved 1. gangs behandling i teknisk utvalg:

Dok 30, 31, 32, 33 og 46

1. SAMMENDRAG (ved 1.gangsbehandling i teknisk utvalg den 18.06.2008)

Reguleringsplan for Grasbott skiferbrudd er fremmet av grunneier Ole Ådne Hefre, med Atelier Grøstad Arkitektur AS som konsulent. Planområdet, til sammen 122 daa hvorav 86 daa er foreslått til masseuttak, ligger på Roheimheia, sørvest i Notodden kommune, på grensen til Bø og Sauherad kommuner.

På bakgrunn av sakens historie anbefales det at planforslaget tas opp til 1.gangsbehandling og legges ut til høring/offentlig ettersyn, men etter at visse endringer er utført, jf saksframstillingen kapittel 4.1.

2. SAKSOPPLYSNINGER

2.1 Bakgrunn for saken

Reguleringsplan for Grasbott skiferbrudd er fremmet av grunneier Ole Ådne Hefre, med Atelier Grøstad Arkitektur AS som konsulent. Planområdet, til sammen 122 daa hvorav 86 daa er foreslått til masseuttak, ligger på Roheimheia, sørvest i Notodden kommune, på grensen til Bø og Sauherad kommuner. Samlet uttak av skifer er anslått til 900.000 m².

Kort historikk

Den 22.01.2001 søkte grunneier Hefre om bruksendring av areal på 60-100 daa til bryting og hogging av naturstein/skifer. Den 02.02.2001 søkte Hefre om midlertidig løyve til oppstart og hogging av stein ved Grasbott/Mattislia. Den 8.02.2001 ble det gjort vedtak om innvilgelse av søknaden av 2.02.01 for et mindre avgrenset område (delegert sak nr 15/01, arkivsak 01/202). Formålet med det midlertidige uttaket av stein var å finne ut om det var drivverdig forekomst av skiferstein i Grasbott-området.

Teknisk utvalg (TU) prinsippbehandlet søknaden av 22.01.2001 den 7.11.2001, TU-sak 57/01 (arkivsak 01/1869). TU anbefalte at det ble utarbeidet reguleringsplan for området, og i saken ble det understreket at dette var en forutsetning for etablering av et permanent brudd i området.

I 2005 kom NGU-rapport nr 2005.060 om potensialet for murestein i Bø, Notodden og Sauherad. Bø og Sauherad startet felles arbeid om kommunedelplan for skifer og murestein. Etter en vurdering i Notodden kommune ved administrasjonen i 2005/2006 konkluderte kommunen med at det ikke var nødvendig å vente med reguleringsplanlegging av Grasbottbruddet til en eventuell felles kommunedelplan for skiferforekomstene i Notodden, Sauherad og Bø. Direkte start på reguleringsplan ville gi grunneier muligheter til permanent drift tidligere enn ved krav om felles kommunedelplan først.

Den 7.06.2006 sendte kommunen brev til grunneier om at det måtte utarbeides reguleringsplan for videre uttak og drift av skifer/murestein i Grasbott-området. Det ble for øvrig vist til at Bø og Sauherad kommuner startet opp felles kommunedelplan for sine områder med forekomster av skifer/murestein.

Det ble holdt oppstartsmøte om reguleringsplan for Grasbott den 5.07.2006.

Notodden kommune vedtok stans av bruddet i delsak 106/07 den 22.05.2007. Etter klagebehandling, TU-sak 28/07 står denne fremdeles, men det er i TU-sak 13/08 den 24.04.2008 gitt dispensasjon for utkjøring av ferdige steinprodukter fram til 1.12.08.

Kommunen mottok forslag til reguleringsplan for Grasbott skiferbrudd den 20.02.2008.

2.2 Nåværende situasjon

Planområdet ligger på Roheimheia, sørvest i Notodden kommune, på grensen til Bø og Sauherad kommuner. Området ligger i bratt skogsterreng med middels til høg bonitet, ca 4-500 meter over havet.

Planområdet ligger på eiendommen gnr/bnr 52/12, samt gnr/bnr 55/4,5. Planområdet grenser til eiendommen 55/3. I tillegg grenser eiendommen som planområdet ligger på, til eiendommene 55/27, 69/2, samt Bø og Sauherad kommuner.

Adkomst til området kan skje vestover via Bø, Roheimvegen, nordover via skogsbilveg som ender på vestsida/Yli, samt sørøstover til Sauherad kirke. Alle adkomstretninger krever bruk av privat skogsbilveg.

2.3 Overordnet plan

I kommuneplanens arealdel er området vist som landbruk-, natur og friluftsområde (LNF-område), og planforslaget er dermed i strid med kommuneplanen.

TU anbefalte utarbeidelse av reguleringsplan i TU-sak 51/01, prinsippbehandling, se over. Tilgrensende områder i Bø og Sauherad kommuner er også vist som LNF-områder.

2.4 Konsekvensutredning

Kommunen vurderte i oppstartsmøte 5.07.2006 at tiltaket ikke ville falle inn under forskrift om konsekvensutredninger, § 4.

2.4 Felles kommunedelplan for skifer og murestein i Bø og Sauherad

Bø og Sauherad kommuner har utarbeidet forslag til felles kommunedelplan for uttak av skifer og murestein. Som en del av planarbeidet er det utarbeidet en konsekvensutredning som har ligget til høring sammen med planforslaget. Høringsfristen var 1.02.2008.

Da dette kommunedelplanarbeidet ble satt i gang vurderte Notodden kommune at det ikke var nødvendig med kommunedelplanarbeid for skiferbrudd i Grasbott før reguleringsplanarbeidet startet opp, se punkt 2.1 over.

Om kommunedelplanen, utdrag fra hjemmesiden til Bø kommune:

"Bø og Sauherad kommune har utarbeidd forslag til felles kommunedelplan for uttak av skifer og murestein i eit område som strekk seg frå Sauherad kyrkje i aust via Roheim til Årmotsdalen i Bø i vest. Arbeidet er sett i gang på grunnlag av NGU-rapport nr 2005.060 om potensialet for murestein i Bø, Notodden og Sauherad. Rapporten syner at det er eit stort potensiale for utnytting av desse ressursane i det aktuelle området.

Formålet med planen er å legge til rette for utnytting av dei geologiske ressursane på ein måte som best mogleg tar omsyn til andre interesser i området. I Bø legg ein i planforslaget opp til at det i fyrste omgang kan opnast brot ved Øverlandsstulane i Årmotsdalen, ved Hyttedalen og utviding av eksisterande brot ved Hegna. I neste runde kan det vere aktuelt å opne brot ved Kåsa og Brennekåsa ved Roheim. For kvart enkelt område må det utarbeidast reguleringsplan før brotet kan opnast/utvidast. Som ein del av planarbeidet er det utarbeidd ei konsekvensutgreiing som vert send på høyring saman med planforslaget. I konsekvensutgreiinga er det vurdert kva for konsekvensar opning av dei ulike lokalitetane i NGU-rapporten vil få for m.a. landskapsbilde, naturmiljø, kulturmiljø, friuftsliv, trafikk."

2.5 Saksgang

Behandling av reguleringsplanforslaget følger vanlig prosedyre etter plan- og bygningsloven: Oppstart av planarbeidet kunngjøres, og planforslag utarbeides av forslagsstiller, planforslaget oversendes kommunen for behandling, kommunal behandling: Eventuell behandling etter § 30 for prinsippavklaring om planforslaget skal fremmes for videre behandling, 1.gangsvedtak i TU – nå går planen over til å bli kommunal, offentlig høring, 2.gangsvedtak i TU på basis av høringen og sluttvedtak i kommunestyret.

§ 30-behandling

Behandling etter PB-lovens § 30, 2. ledd. Dette er en mer generell behandling av et planforslag, før man gjør 1.gangsbehandlingen. En slik generell behandling gjelder hvorvidt Teknisk utvalg (TU) finner "... grunn til å fremme reguleringsforslag for området" – altså om planforslaget generelt sett bør tas opp til videre realitetsbehandling i kommunen, eller om det bør avslås uten ytterligere behandling. Det er f. eks. der hvor et planforslag er i konflikt med nåværende kommuneplan at en slik behandling er relevant, eller også av andre årsaker. Det er imidlertid viktig å presisere at et slik prinsippvedtak ikke gir tillatelse til noen slags form for bygge eller anleggsaktivitet. Det er kun et råd til søker om videre planlegging anbefales.

1.gangsbehandling

Et planforslag som legges ut til offentlig ettersyn/høring skal vise planens konsekvenser, slik at ulike instanser har et godt grunnlag for å vurdere planforslaget i høringen. Når TU 1.gangsbehandler og legger et planforslag ut på høring/offentlig ettersyn, går planen over til å bli kommunal, og er heretter kommunens ansvar. Det betyr at dersom det fra andre (offentlige) instanser foreligger innsigelse til planforslaget, for eksempel på grunn av at konsekvensene av planforslaget er for dårlig utredet/dokumentert, er det kommunen som må gjøre og/eller bekoste videre utredninger. Alternativt kan kommunen avvise planforslaget og ikke ta det til videre behandling.

2.6 Planforslagets konsekvenser

Etter vår vurdering er det enkelte tema/punkter i planforslaget som burde vært noe grundigere omtalt/utredet før planforslaget ble tatt opp til 1.gangsbehandling. Disse punktene blir nærmere omtalt i saksframstillingen kapittel 3.

Vi mener allikevel at planforslaget bør tas opp til 1.gangsbehandling nå. Dette på bakgrunn av prinsippbehandlingen i 2001, der det ble anbefalt å utarbeide reguleringsplan for skiferbrudd, samt på bakgrunn av den historie saken etter hvert har fått. I tillegg er det gitt politiske signaler om ønsket etablering av bruddet ved at TU har gitt dispensasjon for å kjøre ut ferdige steinprodukter, til tross for at reguleringsplan ikke er godkjent.

På den bakgrunn har kommunen selv tatt ansvar for å utrede saken så godt som mulig ut fra planforslaget slik det foreligger.

2.7 Innsendt planmateriale

Innsendt planforslag går fram av dokumentlista over; planbeskrivelse (dok 30), plankart (dok 32), reguleringsbestemmelser (dok 31), terrengsnitt (dok 33) samt diverse vedlegg (dok 34-38).

3. INNHOLDET I REGULERINGSFORSLAGET

Reguleringsforslaget, slik de framgår av planbeskrivelse, kart og bestemmelser, vil her bli gjennomgått med våre vurderinger. Planbeskrivelsen fra forslagsstiller ligger i sin helhet som vedlegg i saken (dok 30).

3.1 Hensikten med planforslaget

Hensikten med planen er å legge til rette for skiferbruddvirksomhet i Grasbottområdet. I følge NGU-rapport 2005.060 er det i Grasbottområdet gode forekomster av skifer av god til meget god kvalitet. I følge planbeskrivelsen skal reguleringsplanen legge til rette for at uttaket kan skje på en rasjonell, økonomisk og miljømessig god måte, der skadevirkningene på miljø og landskap blir holdt innefor akseptable rammer.

3.2 Planprosess

Oppstart av reguleringsplanarbeid ble varslet i brev datert 27.02.2007 med frist for innspill satt til 30.03.2007. Oppstart ble varslet i Telen og Varden. Det kom inn 8 innspill til oppstart av planarbeidet. Disse er til dels omtalt under.

3.3 Planområdet

I følge planbeskrivelsen strekker planområdet strekker seg fra om lag kote 350 til om lag kote 480. I og rundt planområdet er det i dag bratt skogsterreng av middels til høy bonitet.

I følge planbeskrivelsen utgjør planområdet til sammen 122 daa, herav:

- spesialområde skogskjerm	24 daa
- spesialområde masseuttak	86 daa
- spesialområde privat veg	12 daa

I følge planbeskrivelsen skal vegen ved foten av bruddområdet, som i dag går gjennom Primtjønndalen, forlenges slik at den strekker seg forbi bruddområdet. Det blir da et nytt kryss der vegen tar av sydover mot Sauherad.

Det er videre foreslått at driften deles i 2 hovedfaser. Fase 1 er drift på oversiden av skogsvegen Hefre Roheim, opp til kote 480. Driften skal avsluttes her før drift settes i gang på nedsiden av Hefre-Roheimvegen. På nedsiden vil driften skje i etapper, der pallhøyde og interne anleggsveier fastlegges i driftsplanen. Videre i planbeskrivelsen heter det at når området klargjøres for drift, skal eksisterende vegetasjon fjernes, og jordsmonn avskaves og legges i depot, for senere benyttelse ved bruddavslutning. Etter uttak skal fjellformasjonen avsluttes slik at den fremstår mest mulig lik situasjonen utenfor bruddområdet, og at forskjellene med tiden utjevnes. Det skal sørges for at det er en naturlig avtrapping med hyller, som også gir anledning til rotslagning for nye vegetasjon. Der det er behov for det, samt ligger tilrette for det, skal det tilføres ny vegetasjon.

3.4 Planfaglige vurderinger

Landskap/estetikk

Se også punkt Friluftsliv i kap. 4.3 under.

I følge planbeskrivelsen vil bruddinngrepet være synlig fra sørøst, dvs fra Sauherad, der øverste delen av bruddet vil være mest eksponert. Nedre del vil være delvis skjernet av topografi og vegetasjon. Forslagsstiller skriver at påvirkningen av landskapsbildet sett fra Sauheradsiden vurderes til å ha liten konsekvens.

Skogskjerming er et viktig tiltak for å hindre innsyn, særlig fra friluftsområder i nærheten. Når det gjelder avstandsvirkningen er det vanskeligere å skjermes mot innsyn slik bruddet ligger til. Det er mulig at angrepsvinkel, etappevis tilplanting og terrassering kan hjelpe noe

Etter vår vurdering ville det vært en fordel dersom det var laget en skisse som viser bruddet og områdene fra hvor bruddet blir synlig fra. Vil bruddet være synlig fra viktige bebygde områder eller viktige friluftsområder? En slik dokumentasjon ville gitt et bedre grunnlag til å vurdere konsekvensene av bruddet sett fra Sauherad. En slik synliggjøring ville også gi et bedre grunnlag for å kunne vurdere om bruddet burde begrenses noe, for eksempel avgrensens til nedenfor Hefre-vegen. På den andre side har vi ikke kjennskap til at det ligger viktige bebygde områder i umiddelbar nærhet på Sauheradsiden.

Videre bør området som på plankartet er vist som landbruksområde på plankartet reguleres til annet spesialområde - skogskjerm, slik at det kan settes reguleringsbestemmelser til hogst. Planområdet bør også utvides mot sørøst og øst, slik at skogskjermen får en viss bredde hele veien rundt, for eksempel minimum 30 meter bred. Nord i planområdet betyr dette at selve bruddet avkortes noe for å få plass til en skogskjerm uten å gå inn på naboeiendommen.

Konklusjon:

Planområdet bør utvides noe mot øst og sørøst. I nord avkortes bruddformålet med om lag 30 meter for å få plass til skogskjerm. Skogskjerm reguleres annet spesialområde skogskjerm, med tilhørende reguleringsbestemmelser.

Det bør inn et punkt i reguleringsbestemmelsene at driftsplan skal utarbeides også med tanke på fjernvirkningen av bruddet (f.eks angrepsvinkel, etappevis terrassering og tilplanting, osv).

3.5 Jordvern- og landbruksfaglige vurderinger

Slik vi vurderer det, bør "skiferinteressene" veie tyngre enn skogbruksinteressene i området. Etter at driften har opphørt og området er rehabilitert og istandsatt, bør området imidlertid gå tilbake til landbruksområde (skogbruk).

Konklusjon: Det bør tas inn i reguleringsbestemmelse at området etter avslutning av driften og istandsetting går tilbake til landbruksområde (skogbruk).

3.6 Miljøvern faglige vurderinger

Innledningsvis refererer vi kort fra konsekvensutredningen for felles kommunedelplan for skifer og murestein i Bø og Sauherad kommuner (KU-BS). Konsekvensvurderingen har vurderinger av blant annet landskapsbilde, naturmiljø, friluftsliv og støy. For uttaksområdet som i konsekvensvurderingen geografisk ligger nærmest Grasbott, Mjågetjønn, heter det at bruddet vil ha middels til stor negativ konsekvens både for landskapsbilde, naturmiljø, friluftsliv og støy.

Friluftsliv

Sauherad kommune skrev i sitt innspill til reguleringsarbeidet at uttaksområdet ligger vendt mot dalføret ned mot Sauherad kirke, og at dalføret vil være sårbart for støy og innsikt. Videre er det knyttet betydelige friluftsjnteresser til det forholdsvis uberørte naturområdet.

Vår kommentar:

Se punkt landskap over og punkt støy under.

Biologisk mangfold/vilt

Fylkesmannen i Telemark skriver i sitt innspill at området må undersøkes med tanke på biologisk mangfold.

Forslagsstiller skriver at området ikke har kjente nøkkelbiotoper eller spesielle forekomster av planter eller dyr som blir berørt, med henvisning til kommunedelplan for Bø/Sauherad.

I følge KU-BS er det ikke kjente registreringer av viktige områder for biologisk mangfold ved Mjågetjønn. Grasbott-området ligger relativt nær, og slik sett er det kanskje sannsynlig at det heller ikke er spesielle forekomster her. I KU-BS blir det imidlertid anbefalt å utføre registreringer av vilt og biologisk mangfold i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplan.

På generelt grunnlag kan vi si at planområdet for Grasbott er relativt stort, og at det vil være med å fragmentere naturområdet rundt og redusere verdien av det, i alle fall så lenge driften pågår. På den andre siden går det allerede 2 eksisterende veger gjennom området, samt en høyspentledning sør for planområdet, og området er slik sett ikke et uberørt område. Det har også vært prøvedrift siden 2001. På kommunens viltkart er det heller ikke registrert opplysninger om spesielle "viltbiotoper" i planområdet.

Verna vassdrag

Norges vassdrags- og energidirektorat skriver i sitt innspill at planområdet ligger i nedslagsfeltet til det verna vassdraget Lifjellområdet, men berører ikke vassdraget direkte.

Eventuelle virkninger for verneverdier i nedbørsfeltet skal likevel vurderes, jf RPR (rikspolitiske retningslinjer) for verna vassdrag.

Forslagsstiller henviser til kommunedelplan for skifer mv, og hevder at bruddet vil ha svært liten negativ konsekvens.

Det er godt mulig at forslagsstiller har rett i at bruddet vil ha liten konsekvens for verna vassdrag, men dette burde vært noe mer redegjort for i henhold til bakgrunnen for vassdragsvernet. Vi har for øvrig ikke spesielle holdepunkter for å kunne si at planområdet har betydelige verdier knyttet til zoologi, botanikk, geologi, kulturhistorie, landskapsbilde eller friluftsliv som har betydning for vassdragets verneverdi, jf RPR.

Støy

Når det gjelder støy fra bruddet og transportvirksomhet, vil vi innledningsvis referere fra et par innspill til varselet om reguleringsarbeid:

Nabogrunneier i Bø, Knut og Anna Svalbjørg, ber om at kjøring ikke blir tillatt i helger, og om kvelden og i juli. De skriver at støynivå på trafikken som til tider er til stor plage, særlig for hyttetomt nær vegen.

Bø kommune ber i sitt innspill om at støyen fra bruddet blir beregnet i forhold til hytter og boliger på Bø-siden, og at det blir satt krav til åpningstider i bruddet.

Sauherad kommune er bekymret for støy i friluftsområdet sørøst for bruddet.

Støy: beregning - måling

I vår korrespondanse med forslagsstiller har vi etterlyst støyberegninger, jf tilbakemeldingsbrev 14.03.2008 og jfr. støyretningslinje T 1442. I svar tilbake til oss fastslår forslagsstiller at det ikke blir ny eller øket støy i forhold til "driften i 2001-2007". Videre mener forslagsstiller at det i stedet kan gjøres støymålinger i etterkant.

Etter vår vurdering er det ikke relevant å henvise til tidligere støy. Den er udokumentert, og driften de senere år er ikke underlagt krav og godkjenninger. Dessuten er det nå det lages en reguleringsplan, og som skal gjelde for framtidig drift. Reguleringsplanen må da oppfylle de krav en reguleringsplan skal oppfylle. For masseuttak, brudd o. l. omfatter dette bl.a.

støyspørsmål. Dette skal utredes under planutarbeidelsen gjennom støyberegninger eller annen støyfaglig vurdering, og ikke som målinger i etterkant.

Vi vet ikke omfanget av støy mot omgivelsene ved den drift som reguleringsplanen skal legge til rette for. Det kan vise seg å ikke være noe problem. Men dette må i så fall påvises av støyfaglig personell, ikke bare fastslås fra ikke-støyfaglig hold uten nærmere dokumentasjon.

Fordi bakgrunssituasjonen her gjør det viktig å få fram reguleringsplanen til behandling, ønsker ikke kommunen å måtte bruke mye tid på å diskutere med forslagsstiller hvordan støyspørsmålet skal inn i planutarbeidelsen. Vi har derfor i denne saken nå i stedet brukt kommunens eget støyfaglige personell til å gjøre en enkel utredning av støyspørsmålet i reguleringsplanforslaget (se dok 44).

Utdrag fra kommunens enkle utredning av støyspørsmålet:

Det konkluderes her med at støy i forbindelse med pigging, graving og intern masseforflytning er effektivt skjermet mot bebyggelsen i vest og nord av en åsrygg. All aktivitet i skiferbruddet bør kunne begynne i øst og gå vest-nordvestover. Da vil en i tillegg alltid ha en til dels høy skjæring mellom støyende aktiviteter og bebyggelsen. Dette, sammen med naturgitte skjermer, vil sterkt redusere støyutbredelsen i vestlig og nordlig retning.

Mot sør og sørøst derimot, vil bruddet bli liggende som et amfi høyt oppe i åssiden, og det finnes ingen naturgitte skjermer som kan redusere lydutbredelsen. I denne retningen vil det i utgangspunktet derfor være avstandsdemping og markdemping som reduserer lydnivået. Om nødvendig kan det her legges opp mindre lokale støyskjermer av vrakstein som kan redusere støy fra enkelte aktiviteter. I disse retningene er det imidlertid ikke registrert bygninger med støyfølsom bruk. En kjenner ikke til planer om for eksempel hyttebygging som kan bli påvirket.

Miljøhygienisk avdeling skriver også at transport inn og ut til bruddet ikke kan sies å bli støymessig problematisk med det omfanget de har fått beskrevet, det vil si 1-5 lastebillass om dagen.

Konklusjon:

Det bør tas inn i reguleringsbestemmelsene et rekkefølgekrav om lokal støyskjerming mot sørøst, da det ikke foreligger støyberegninger her. Kravet kan eventuelt fravikes dersom nye støyberegninger viser at dette ikke er nødvendig i forhold til friluftsområder eller andre eventuelle støyfølsomme områder i Sauherad kommune.

Åpningstider/tidsbegrensning for drift i bruddet

Det er foreslått tidsbegrensninger for drift i bruddet i reguleringsbestemmelsene; mandag til fredag kl. 06.00-21.00, samt i fellesferien (juli) mellom 07.00-17.00. Lørdag - søndag og helligdager, stengt.

Etter vår vurdering bør åpningstider/tidsbegrensningene for drift strammes inn, også i forhold til trafikk til/fra bruddet. På bakgrunn av forslag til driftstider i Goasholt massetak/steinbrudd foreslår vi:

Drifts- og åpningstider: Mandag til fredag kl. 7.00-19.00.

Forurensing

Innledningsvis refererer vi fra et par innspill angående forurensing ved varsel om planarbeid: Fylkesmannen forutsetter at drift legges opp etter driftsplan, der Bergvesenet har en rolle.

Videre forutsettes støvutslipp og tilslamming av vassdrag minimalisert gjennom god planlegging, blant annet håndtering av overflateavrenning, og gode driftsrutiner.

Naboer til bruddet, Knut og Anna Svalbjørg ber i sitt innspill blant annet om at det blir utarbeidet konsekvensanalyser for forurensing som forringer vannkvaliteten i Svalbjørgtjønnen som er drikkevannskilde for 2 husstander og 7 hytter.

Forslagsstiller skriver at driftsplan skal ivareta avrenning, og videre at prøvedriften har vist at det ikke er problemer med avrenning. Ved uttak i fase 2 skal avrenning eventuelt styres innover i uttaket.

Slik vi ser det vil disse forholdene bli tatt hånd om gjennom driftsplanen.

For øvrig skal, i følge miljøverndepartementets planveileder, kapittel 5, anlegg for råstoffutvinning normalt ha utslippstillatelse fra statens forurensingstilsyn eller fylkesmannen. Det er mulig at regelverket rundt utslippstillatelse er under endring.

3.7 Kulturminner

Fylkeskommunen har foretatt kulturhistorisk registrering/befaring i området, uten at det er gjort funn.

3.8 Beredskapsmessige vurderinger

Rasfare

Fylkesmannen skriver i sitt innspill at det må foretas en risikovurdering, og at det må vurderes om bruddområdet er utsatt for rasfare eller ikke.

Forslagsstiller skriver at rasfaren ansees som svært liten.

Vi kjenner ikke hva antakelsen fra forslagsstiller bygger på.

Vi har imidlertid foreslått en skogskjerm rundt hele bruddet (se pkt 3.4) som eventuelt kan ta noe av for mulig ras "utenfra". Videre forutsetter vi at driftsplanen skal omfatte vurderinger av eventuell rasfare, slik at uttaket planlegges og blir utført på må en minst mulig risikofylt måte (angrepsvinkel, osv). Reguleringsbestemmelsene bør suppleres noe om dette.

Kraftledning

Det ligger en kraftledning i sør. Kraftledning reguleres med sikringssone til fareområde, dersom det viser seg nødvendig ved en eventuell utvidelse av planområde med tanke på skogskjerming.

Drift i bruddet

Drift i bruddet innbefatter blant annet boring, sprengning, pigging, knusing, masseforflytning med tyngre utstyr, osv. Uttaksområdet må være sikret slik at det er utilgjengelig for allmennheten, for eksempel gjerder og skilt. Dette bør inn i reguleringsbestemmelsene. Likedan må nødvendige tiltak ved sprengings- og gravearbeider settes i verk for å sikre mot skade på person, eiendom og trafikk. Dette forholdet er omtalt i reguleringsbestemmelsene.

3.9 Barn/unge/funksjonshemmede/eldres interesser

Om lag 500 meter vest for bruddområdet ligger Svalbjørgtjønnå i Bø kommune. I området er det noe fritidsbebyggelse, samt noen fastboende. Nærmeste bebyggelse ligger ca 200 meter vest for bruddet. Rundt Svalbjørgtjønnå ligger 10-12 boliger hytter i fra ca 200 til 700 meter fra skiferbruddets grense mot vest. I følge grunneier (jf kommunens støyutredning) vil omfanget av transport ut av området ligge på om lag 1- 5 lastebillass per dag. Det betyr 2 -10 lastebiler daglig.

Planbeskrivelsen kunne med fordel inneholdt en vurdering av barn- og unges interesser med hensyn til trafikksikkerhet og (tung)transport til og fra bruddet for de to adkomstalternativene.

Når det gjelder sikring av selve bruddet bør etter vår vurdering foreslåtte bestemmelser om sikring, herunder gjerder og skilting av området, samt avstanden til eksisterende boliger/hytter være tilstrekkelig for å sikre barn og unges interesser i forhold til bruddet. Dette blant annet på bakgrunn av opplysninger om barns aksjonsradius i Barnerepresentantens faktaperm, der det blant annet heter at hvor langt barn og unge beveger seg fra hjemmet bestemmes bl.a. av alderen. Små barn oppholder seg nærmere hjemmet enn større barn. Barn opp til 5-6 år pleier å holde seg innenfor 100 m fra bolig. Barn opp til 8 år har en aksjonsradius på om lag 200 m fra hjemmet.

3.10 Veg- og vegtekniske forhold/ trafikksikkerhet, med mer.

Et sentralt spørsmål i planen er adkomst til bruddet og vegstandard.

3.10.1 Eksisterende veger

Vi gir først en beskrivelse av eksisterende veger til området, hentet fra prinsippbehandlingen, sak 57/01, arkivsak 01/1869, den.7.11. 2001, punkt 3.4.3 (her gjengitt i kursiv):

"3.4.3 Eksisterende veger i området.

I dag finnes det tre forskjellige veger ut fra det omsøkte området. En veg går nordøstover mot Notodden over Grasdalen og Kollåsen og kommer ut ved Hevre, på vestsidevegen langs Heddalsvatnet, ca. 2 km fra Yli. En annen veg går sørover mot Sauherad og kommer ut ved Sauherad kirke på riksveg 36. Den tredje vegen går vestover mot Bø. Denne vegen går forbi Roem og kommer ut på fylkesvei nr. 152, Reskjemvegen, ca. 12 km fra Bø sentrum.

Se vedlegg nr. 7.

Felles for alle vegene er at de, på deler av strekningene, er private bomveger,. Hefre har vegrett på Kollåsen- Hevrevegen, som går mot Notodden, men denne vegen er også den vegen som har den laveste standarden. I tillegg må tungtransporten gå forbi flere bolighus ved Hevre. Vegen mellom Hefre til Yli er også skolevei slik at det ville vært beklagelig om denne vegen ble utsatt for mye tungtransport. Skogbrukssjefen i Notodden sier imidlertid at det er planer om å legge om den bratte vegen ved Hevre slik at den ikke vil gå forbi bolighusene. Det er også planlagt å forbedre vegen helt inne ved det planlagte masseuttaket. Denne delen av vegen har svært dårlig standard i dag. I en evt. reguleringsplan kan det bli aktuelt å sette opp vilkår om at en ikke kan ta ut skifer før utbedringer og evt. omlegginger av vegen er gjort.

Den korteste vegen fram til offentlig veg er den vegen som går gjennom Roem mot Bø. Denne vegen har også en høyere standard da store deler av vegen er en kommunal veg. Det er altså bare et kort stykke med privat veg. Hefre har sannsynligvis ikke noen vegrettigheter på den private vegen. En annen ulempe er at det ligger flere gårdstun langs denne vegen. Disse kan bli plaget av støy og støv fra framtidig tungtransport.

Vegen som kommer ut ved Sauherad kirke er noe lengre enn vegen som går mot Notodden. Denne vegen har likevel noe bedre standard enn Kollåsen- Hevrevegen. For å bruke denne vegen må Hefre antageligvis ha vegrett, noe som han trulig ikke har.

Hvilken av vegene som det er mest naturlig å bruke er nok avhengig i hvilken retning markedet ligger og på hvilken veger Hefre får vegrettigheter. Det vil være unødvendig om et skiferlass som skal til Grenland må transporteres om Notodden, med den økte trafikkbelastningen dette vil medføre på flere vegstrekninger, som f.eks skolevegen mellom Hevre og Yli. For foretakets del er det også viktig å få korte transportavstander til markedet da transportkostnadene i næringen er høye. Hefre bør derfor kontakte Bø kommune, samt private grunneiere i Bø evt i Sauherad, for å klarlegge om det er mulighet til å bruke vegen som går til Bø og evt. Sauherad. Samtidig bør Kollåsen- Hevrevegen utbedres og det bør foretas trafiksikringstiltak, på de vegene som vil bli brukt, i nærheten av bolighus og gårdstun og der det ferdes skolebarn.”

3.10.2 Planlagt(e) adkomstveg(er)

I følge planbeskrivelsen skal det være adkomst til bruddet fra Notodden via skogsvegen Hefre-Roheim, og fra Bø-siden via Roheimvegen – Svalebjørgevegen, slik det er i dag. Videre i følge planbeskrivelsen foreligger det privatrettslige avtaler om vegrett i retning Heddal/Notodden og Bø (jf planbeskrivelsen kap. 6, ”vedlegg 1”, pkt 4.7, samt ”vedlegg 10”, pkt 4).

Primær adkomstveg

Vi mener at adkomstveg via Roheimvegen i Bø er best egnet til transport til/fra bruddet, fordi det her er snakk om relativt kort avstand fram til offentlig veg. Skogsvegen over til Yli er et mer ”kronglete” alternativ.

Innspill

Nabogrunneier i Bø kommune, Knut Svalbjørg, ber i sitt innspill om at de private rettighetene i forhold til adkomst til Grasbott via Bø blir avklart ved utarbeidelse av reguleringsplanen. Han hevder at han ikke har gitt tillatelse til bruken til og fra skiferbruddet. Han skriver at han eier om lag 300 meter av vegen her. Videre ber han om at andre adkomster blir vurdert.

3.10.3 (Rettigheter til) adkomst

Slik vi oppfatter det er det hovedsakelig to (tre) forhold som kan sikre adkomst til bruddet:

- enten privatrettslig avtale om vegrett,
- eller via en jordskiftesak om vegrett,
- eller at man regulerer adkomstvegen, som i neste omgang gir ekspropriasjonsrett til vegen.

Dersom reguleringsplanen blir vedtatt uten avtaler eller regulert veg, må forslagsstiller være klar over at han blir sittende med et regulert skiferbrudd hvor han i etterkant blir helt avhengig av vegeiernes velvilje til en frivilling vegordning til å drive bruddet.

Primært ønsker vi i slike saker å regulere adkomsten fram til offentlig veg. I tilfellet via Roheimvegen gjør kommunegrensen det noe mer komplisert. Derfor ba vi om kopier av privatrettslige avtaler om bruk av veg til og fra skiferbruddet, jfr brev av 14.03.2008 (dok 40). Forslagsstiller har imidlertid ikke ønsket å legge fram kopier av disse avtalene.

Konklusjon:

Det er et alternativ å regulere adkomstveg fram til offentlig veg, men i Bø kommune må et slik forslag til regulering legges fram for Bø kommune, og ikke i denne saken. Vi foreslår imidlertid i denne saken at adkomstveg reguleres fram til kommunegrensa i Bø, for å signalisere primær adkomst.

Det er også en mulighet å regulere skogsvegen til Yli, men vi ser det mest aktuelt dersom dette hadde vært planlagt som primær adkomstveg til bruddet.

Vi legger derfor til grunn at forslagsstiller selv løser denne problemstillingen gjennom avtaler eller ved hjelp av en jordskiftesak, eventuelt ved en regulering av adkomstveg i Bø kommune.

3.10.4 Vegstandard

Innspill

Bø kommune skriver i sitt innspill at Roheimvegen er kommunal fram til Svalebjørgtjønna. Den er smal og bygd for 8 tonn akseltrykk, men med 6 tonn i teleløsningen. Videre skriver de at dersom det blir planlagt å bruke Roheimvegen, vil Bø kommune kreve at det foreligger ei utbyggingsavtale med utbygger om eventuell fordeling av kostnader til opprusting av vegen før reguleringsplanen blir godkjent.

Nabogrunneier Svalbjørg skriver at den kommunale vegen fra snuplassen og til Reshjemvegen er ikke opparbeidet for trafikken som har blitt etter utkjøring fra bruddet. Vegen har blitt nedkjørt og ødelagt (trailere med hengere), og er heller ikke brei nok til møtende (tung)trafikk. Han skriver videre at vegen må utvides og vedlikeholdes jevnlig slik at også de fastboende (ca 60) kan komme fram på den til steder bratt og veldig dårlige vegen. Det må gjøres en avtale med utbygger om å være med og koste vedlikehold/utvidelse dersom utbygger skal bruke vegen som adkomstveg. Nåværende akseltrykk på Roheimvegen er 8 tonn, men det er diskutert med Bø kommune å sette dette ned til 6 tonn. Han hevder at mange av kjøretøyene til bruddet har 10 tonn akseltrykk. Svalbjørg ber om at Notodden kommune legger ned forbud mot utkjøring fra steinbruddet med tungt kjøretøy på Roheimvegen inntil reguleringsplanen er godkjent.

Forslagsstillers vurdering

Vi tolker forslagsstiller dit hen (jfr e-post, mottatt her 29.04.2008, dok 41) at han mener at skogsbilveg klasse 3 er tilstrekkelig vegstandard i forhold til transportbehovet til og fra skiferbruddet. Vi har imidlertid ikke fått en klargjøring av trafikkmengde og hva slags akseltrykk biler i transport til/fra bruddet skal ha, altså om klasse 3 er godt nok.

Det går heller ikke klart fram om eksisterende veger som planlegges benyttet som adkomst til og fra bruddet holder standard for skogsbilveg klasse 3. Vi har grunn til å tro (blant annet jf nevnte innspill fra Bø kommune og nabogrunneier Svalbjørg) at det på enkelte strekninger er nødvendig med opprusting av adkomstveg til/fra bruddet via Bø (eksempelvis i forhold til akseltrykk, bredde, møteplasser, stigning, osv.).

Opprustning

Det går ikke fram av planforslaget hvordan eventuell nødvendig opprusting av adkomstveger skal sikres. Forslagsstiller skriver i e-post mottatt 29.04.2008 at opprusting av veg i Bø kommune kan bli aktuelt hvis det blir flere brudd på Bø og Sauheradsiden, men da som fellesprosjekt mellom flere brudd.

Vi mener at opprusting av adkomstveger må sikres uavhengig av om det eventuelt blir åpnet nye skiferbrudd i Bø og Sauherad kommuner. De innspill som har kommet fra Bø-siden tyder også på at det er nødvendig.

Vanligvis kan opprusting av veg sikres eksempelvis ved at det tas inn rekkefølgebestemmelser om opprusting i reguleringsplanen.

Det bør tas inn en bestemmelse om opprusting av skogsvegen Hefre-Roheim til minimum skogsbilveg klasse 3 før det gis igangsettingstillatelse til bruddet, dersom denne vegen skal benyttes. I tillegg må det foreligge privatrettslige avtaler for bruk.

Når det gjelder adkomstveg i Bø kommune bør det også her settes rekkefølgekrav om opprustning til minimum skogsbilveg kl. 3. Planlagt adkomstveg ligger her utenfor Notodden kommunes regulerende myndighet, men det skal ikke være noe i veien for å sette rekkefølgekrav ut over egen kommunegrense, jf telefonsamtale med fylkesmannen angående det juridiske ved spørsmålet (dok 48). Forslagsstiller bør også kontakte Bø kommune med tanke på utbyggingsavtale, slik Bø kommune har bedt om i sitt innspill.

For å sikre rettigheter til adkomst ved ekspropriasjon, må forslagsstiller eventuelt få godkjent en egen reguleringsplan hos Bø kommune for den delen vegen, fram til offentlig veg.

Kort om definisjon - skogsbilveg klasse 3

Til orientering er skogsbilveg klasse 3 kort fortalt standarden for skogsbilveger med moderat til lavt trafikkgrunnlag. Vegen skal kunne trafikkeres med lass hele året, unntatt i teleløsningsperioden eller ved mye nedbør. Dimensjonerende aksellast er 13 t på bruer og 10 tonn på veg. Det er videre spesielle krav til veibredde, grøfter, stigning, kurvatur, møteplasser, lag, osv.

3.11 Driftsplan

En driftsplan skal godkjennes av Bergvesenet og eventuelt kommunen, avhengig av hva reguleringsbestemmelsene sier.

Bergvesenet har utarbeidet krav til driftsplaner (dok 45). En driftsplan skal i grove trekk gjøre greie for selve masseuttaket, samt inneholde en plan for hvordan driften skal avsluttes, dvs hvordan uttaksområdet skal settes i stand etter drift.

Bergvesenet skal videre kontrollere at driften skjer på en sikker og samfunnsmessig akseptabel måte.

3.12 Annet

Det er behov for enkelte justeringer av reguleringsbestemmelser og plankart. Det bes om at administrasjonen får fullmakt til å gjøre slike endringer (ulike formuleringer, tegnforklaring, benevnelser, osv.)

4. KONKLUSJON

Etter vår vurdering kunne det med fordel vært utført enkelte nærmere utredninger/ vurderinger av blant annet landskapsvirkning, biologisk mangfold, støyberegning, verna vassdrag, barn og unges interesser, samt avklaring av adkomstforhold. Vi finner allikevel, på bakgrunn av sakens spesielle forhistorie, samt egne vurderinger, at planforslaget bør tas opp til behandling allerede nå og legges ut til offentlig ettersyn.

4.1 Endringer i plankart og bestemmelser:

Følgende endringer bør gjøres i plankart og bestemmelser før planforslaget legges ut til høring/offentlig ettersyn:

1. Det legges inn en ”skogskjerm-soner” rundt bruddet på minimum 30 meter. Planområdet utvides dermed noe mot øst og sørøst. I nord avkortes bruddformålet med om lag 30 meter for å få plass innenfor eiendomsgrensen. Skogskjermen reguleres annet spesialområde skogskjerm, med tilhørende reguleringsbestemmelser.
2. Reguleringsbestemmelsene suppleres med et punkt om at driftsplan skal ta hensyn til/minimere fjernvirkningen av bruddet (f.eks angrepsvinkel, etappevis terrassering og tilplanting, osv).
3. Reguleringsbestemmelse suppleres med punkt om at området etter avslutning av driften går tilbake til landbruksområde (skogbruk).
4. Reguleringsbestemmelsene suppleres med et rekkefølgekrav om lokal støyskjerming mot sørøst. Kravet kan eventuelt fravikes dersom støyberegninger viser at dette ikke er nødvendig i forhold til friluftsområder eller andre støyfølsomme områder i Sauherad kommune.
5. Reguleringsbestemmelsene endres til drifts- og åpningstider: Mandag til fredag kl. 7.00-19.00. Lørdag, søndag, helligdager: Stengt. Juli måned (hverdager): 7.00-17.00. L
6. Reguleringsbestemmelsene suppleres med et punkt om at uttaksområdet må være sikret slik at det er utilgjengelig for allmennheten, for eksempel ved gjerder og skilt. Driftsplanen bør også omfatte vurderinger av eventuell rasfare, slik at uttaket utføres på en minst mulig risikofylt måte.
7. Det stilles krav om opprusting av begge adkomstveger (som er planlagt benyttet) til minimum skogsbilveg klasse 3 fram til offentlig veg, før det gis igangsettingstillatelse til skiferbrudd.
8. Adkomstveg reguleres fram til kommunegrensa i Bø.
9. Administrasjonen får fullmakt til å gjøre enkelte justeringer i plankart og reguleringsbestemmelser.

Saksframstilling til 2. gangs behandling i teknisk utvalg 08.09.2010

Saksbehandler ved 1.gangsbeh. i TU: Janne Væringstad
Saksbehandler ved 2.gangsbeh. i TU: Frøydis Hagene Skoje

Dok. utlagt i saken:

- 0-48: Som ved 1.gangsbehandlingen i TU den 18.6.2008
- 49: Saksframstilling m/ vedtak ved 1.gangsbehandlingen i TU den 18.6.2008
- 50-51: Reguleringsplanforslaget (plankart + reg.bestemmelser) som vedtatt ved 1.gangsbeh.
- 52-53: Offentlig ettersyn/ høring – brev og annonse, 7.- 8. 2008
- 54-65: *Uttalelser ved offentlig ettersyn/ høring*, innkommet juli – sept. 2008:
  - 54: Statnett, 14.7.2008
  - 55: Bergvesenet, 15.7.2008
  - 56: Telemark fylkeskommune, 15.7. og 8.8.2008
  - 57: Helge Bjørnfeld, 20.8.2008
  - 58: Sveinung Simones, 22.8.2008
  - 59: Ingebret Svalbjørg, 22.8.2008
  - 60: Knut Svalbjørg, 25.8.2008
  - 61: Skogsbilvegen Hefre – Roheim v/ Arne Brøndahl, 26.8.2008
  - 62: Statens vegvesen, 4.9.2008
  - 63: Notodden kommune v/ miljøhygienisk avdeling, 11.9.2008
  - 64: Bø kommune, 18.8.2010
  - 65: Sauherad kommune, 29.8.2010
- 66,1-3: Innsigelse (1 stk.) fra Bø kommune, 18.8.2008.
Møtereferat 3.2.2009. Tilsvar fra Notodden kommune 1.6.2010.
- 67,1-5: Innsigelser (3 stk.) fra Sauherad kommune, 29.8.2008.
Støyrapport mottatt 28.9.2009. Tilsvar støy m/ kartvedlegg, v/ Notodden k. 2.11.2009.
Tilsvar vegløsning m/ kartvedlegg fra Notodden, v/ Notodden k. 20.5.2010.
Tilsvar landskap m/ snitt og kartvedlegg 16.6.2010.
- 68: Kom.delplan, murestein og skifer i Bø og Sauherad, vedtatt hhvis 15.9. og 18.9.2008
- 69: Kommuneplanens arealdel Sauherad, vedtatt 26.6.2003
- 70: Oversiktskart – grenseområdene Notodden/ Bø/ Sauherad (rundt Grasbott), 25.8.2010
- 71: Reguleringsplankart som 1.gangsbehandlet, med noe næromr., utskrift 25.8.2010

Vedlegg utsendt ved 2. gangs behandling i teknisk utvalg:

Dok. nr. 51, 70 og 71

5. SAMMENDRAG (ved 2.gangsbehandling i TU den 8.9.2010)

5.1 Høringsuttalelsenes hovedinnhold

Ved høringen av planforslaget kom det i juli – sept. 2008 inn i alt 12 uttalelser fra instanser og enkeltpersoner. Uttalelsene blir gjennomgått i saksframstillingen. Rådmannen foreslår visse justeringer i planforslaget på bakgrunn av uttalelsene, samt ut fra enkelte andre forhold. Veg til/ fra skiferbruddet, samt støy er de mest kommenterte temaene i uttalelsene.

5.2 Innsigelser til planforslaget

Uttalelsene fra nabokommunene Bø og Sauherad inneholdt også i alt 4 innsigelser mot forhold ved reguleringsforslaget:

- Bø kommune har 1 innsigelse, som gjelder vegløsning.
  - Sauherad har 3 innsigelser - om støy, vegtrasé for uttransport, samt landskapsvirkning.
- Ved innsigelser må kommunen og vedkommende instans oppnå enighet, før kommunen kan sluttbehandle planen. Herunder ligger også at det evt. må foretas formell megling mellom partene i regi av fylkesmannen, før kommunen kan sluttbehandle planen. Gir heller ikke meglingen enighet, må planen sendes Miljøverndepartementet for avgjørelse.

I saken her har administrasjonen i perioden 2.11.2009 – 16.6.2010 tilskrevet Sauherad og Bø kommuner med separate brev om hver av de 4 innsigelsene. Det er gjennomgått forhold som administrasjonen mener tilsier at Bø og Sauherad nå bør kunne trekke tilbake innsigelsene. Notodden kommune har pr. dato for saksframstillingen her (25.8.2010) ikke mottatt svar fra de to kommunene. Som et skritt videre i planbehandlingen har rådmannen derfor nå valgt å foreslå planen lagt fram til 2.gangsbehandling i TU. Inkludert her er et forslag om å be fylkesmannen om meglingsmøte etter 2.gangsbehandlingen, for å få avklart innsigelsene. Videre planbehandling, f. eks. om planen kan gå videre til kommunestyret for ordinær sluttbehandling, avhenger av resultatet av meglingen.

6. UTTALELSER VED OFFENTLIG ETTERSYN/ HØRING

6.1 Innkomne uttalelser

Ved høringen av planforslaget kom det i juli – sept. 2008 inn i alt 12 uttalelser fra instanser og enkeltpersoner. Av tilskrevne eksterne offentlige instanser er det under høringen ikke kommet uttalelse fra fylkesmannen, NVE og NGU (Norges geologiske undersøkelser). For tilskrevne interesseorganisasjoner gjelder tilsvarende Veilaget Visjå –Svalbjørg, Tåråfjell utmarkslag, Grendevegen, Naturvernforb. Telemark, Notodden jeger- og fiskeforening, Notodden turlag.

Av ulike årsaker (skifte i stillinger, kapasitet i administrasjonens planavd. m.v.) har det dessverre gått tid før planavdelingen har kunnet fortsette arbeidet med planen.

I første omgang er det nå brukt en del tid på dokumentasjon og gjennomganger i de 4 brevene som er sendt Bø og Sauherad kommuner, ang. de 4 nevnte innsigelsene til reguleringsplanen.

De 12 uttalelsene blir gjennomgått først, deretter de 4 innsigelsene:

Dok. 54: Statnett, 14.7.2008

Statnett viser til sin 300 kV-linje (Tokke – Rød) i området, og byggeforbudssone rundt denne på 38 m (19 m på hver side av linjas senterlinje).

Videre viser de til at terrengarbeid, sprenging o.l. i denne sonen må klareres med Statnett.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Linjas byggeforbudssone ligger et stykke unna planlagt skiferbrudd. Planlagt skogskjerm rundt bruddet ligger nærmest, med sitt søndre hjørne ca. 35-40 m fra senterlinja.

Nærmeste punkt i selve det regulerte bruddet ligger ca. 115 m fra senterlinja.

Uttalelsen tas til orientering, da kraftlinja ligger såpass utenfor planlagt skiferbrudd at dette ikke kommer i berøring med byggeforbudssonen.

Dok. 55: Bergvesenet, 15.7.2008

(Bergvesenet (fra 2010 "Direktoratet for mineralforvaltning") er statens forvalter av den nye mineralloven fra 2010, og av mineraluttak i planer etter plan- og bygningsloven.)

De kommenterer høringsforlagetets reguleringsbestemmelser (setning i pkt. 2.2. og 3.3.3):

Denne sier at "Sone 1 (uttak vest for Hefre-Roheimvegen) skal være avsluttet og istandsatt før det gis igangsettingstillatelse for sone 2 (etappevis uttak øst nevnte veg)."

De framholder at dersom sone 1 skal være ferdig istandsatt før sone 2 kan tas i bruk, kan driver risikere å gå tom for skiferprodukter før det nye bruddet er etablert og i produksjon. De anbefaler at planen åpner for driftstillatelse i sone 2 noe før sone 1 skal være avsluttet.

Rådmannens kommentarer:

Etter høringsperioden i 2008 er det kommet en del nytt lov- og regelverk, bl.a. ny plan- og bygningslov (pb-lov) i 2009-2010, og ny minerallov (2010).

Her kommenteres først hovedtrekkene i den forbindelse:

1) Nytt lov- og regelverk fra 2010

Nytt lov- og regelverk siden høringen i 2008 gir ulike følger, her nevnes hovedpunktene:

a) *Reguleringsplanen – "gammel" eller "ny" pb-lov:*

Planen her sluttbehandles etter "gammel" pb-lov, fordi den ble lagt ut til høring/ offentlig ettersyn før 1.7.2009. Dette innebærer f. eks. bruk av de gamle navnene på reguleringsformål.

b) *Driftsplan – nå som krav direkte:*

Ny minerallov gir nå hjemmel til direktoratet til å kreve driftsplan direkte. Det er derfor ikke lenger behov for å legge inn krav i reguleringsplanen om driftsplan.

Ifølge direktoratets nye veileder for driftsplaner kan imidlertid kommunen i reguleringsbestemmelsene til en reguleringsplan fortsatt gi føringer for driftsplanen og avslutningen av et brudd/ massetak. Veilederen omtaler for øvrig en rekke faglige tema som ligger i direktoratets krav til en driftsplan. Rådmannen ser det naturlig at kommunen bør følge veilederen mest mulig, selv om kommunen som nevnt også selv kan gi visse føringer.

c) *Driftskonsesjon – nytt krav:*

Det er nå krav om at driver skal ha fått konsesjon før drift i et brudd kan igangsettes.

For uttak av naturstein er det ingen nedre grense for bruddets størrelse for krav om konsesjon.

d) *Unntatt fra søknadsplikt etter pb-loven:*

Dersom reguleringsplan, driftsplan og konsesjon er i orden, er det fra 1.7.2009 ikke lenger krav for steinbrudd om igangsettingstillatelse ("byggetillatelse") etter pb-loven.

Driver skal likevel sende melding til direktoratet min. 30 dager før oppstart av drift. Driver skal også sende underretning til kommunen når godkjenning etter det øvrige lovverket foreligger, og angi tidspunkt for igangsetting.

Rådmannens konklusjon:

Evt. følger for planen pga. nye lover/ regler tas opp senere i saksframstillingen.

2) Høringsforslagets reguleringsbestemmelser (setning i nåværende pkt. 2.2. og 3.3.3):

Her gjennomgås Bergvesenets (direktoratets) konkrete uttalelse, med deres kommentar til at sone 1 skal være ferdig istandsatt før sone 2 kan tas i bruk.

Uttalelsen kom under ”gammelt” lovverk, men som nevnt kan en reguleringsplan fortsatt gi føringer rundt drift og avslutning. Rådmannen ser ingen spesiell grunn til nå å utelate punktet, det kan synes å være en type føring som det fortsatt er naturlig å gi i en reguleringsplan.

For øvrig har Bergvesenets kommentar et poeng bedriftsmessig. Når det gjelder begrepet ”noe før” som de har brukt, sier Bergvesenets saksbehandler på telefonhenvendelse fra kommunens planavd. 13.8.2010, at dette i tid kan tilsvare ”ca. 1 år”.

I tillegg kommer nå at dette punktet, som nevnt over, ikke lenger kan knyttes til igangsettings-tillatelse etter pb-loven.

Rådmannen foreslår derfor noe endret ordlyd i reg.bestemmelsene (se konklusjon nedenfor). Endringen anses å ikke være så omfattende at det kreves ny høring av reguleringsplanen.

Rådmannens konklusjon:

Setning i nåværende 2.2 og 3.3.3 i reguleringsbestemmelsene bør i stedet få slik ordlyd:

”Sone 1 (uttak vest for Hefre-Roheimvegen) skal være avsluttet og istandsatt senest 1 år etter at uttak starter i sone 2 (etappevis uttak øst nevnte veg).”

Dok. 56: Telemark fylkeskommune, 15.7. og 8.8.2008

I uttalelsen 15.7.2008 fra fylkeskommunen (Tf) krever Tf rutinemessig arkeologisk undersøkelse i området. Etter henvendelse fra kommunen viste det seg at kravet skyldtes en arkivfeil fra Tf, da de allerede (juni 2007) hadde utført slik undersøkelse i etterkant av kunngjort oppstart av planarbeidet.

Av selve undersøkelsen framgår at det ikke ble funnet automatisk fredede kulturminner i området. Det ble registrert kulturminner fra nyere tid (eks. gjengrodd beite/ slåtteland), men disse vurderes av Tf til ikke å være av regional eller nasjonal verdi.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Uttalelsen bør tas til orientering, uten følger for reguleringsplanforslaget.

Dok. 57: Helge Bjørnfeld, 20.8.2008

(Bjørnfeld (HB) har en landbrukseiendom på sørsida av Roheimvegen og Svalbjørtjønna.)

HB skriver til orientering for Notodden kommune at driver av skiferbruddet, Ole Å. Hefre, har en avtale, som HB har fått greie på, om bruksrett på en vegstrekning på Bø-sida.

HB har vedlagt avtalen, som er fra 2006, der det framgår at strekningen gjelder ”...fra bomkassa ved Svalbjør til veikrysset Heddalsveien/ Visjåveien”. Det er underskrifter fra 3 veieiere. HB hevder at avtalen er ugyldig, da ikke alle grunneierne ble innkalt til møtet.

Rådmannen oppfatter dette som å gjelde en strekning fra der Bø kommunes veg vestfra (Roheimvegen) slutter nær Svalbjørtjønna, og privat veg overtar. Det kan synes å gjelde ca.

400 m derfra og østover mot kommunegrensa og Grasbott lenger øst, til det som er benevnt ”krysset Heddalsveien/ Visjåveien” (trolig ikke de siste ca. 75 m fram til kommunegrensa?).

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Temaet veg til/ fra skiferbruddet, private vegretter m.v. tas opp senere i saksframstillingen.

Dok. 58: Sveinung Simones, 22.8.2008

(Simones (SS) eier tilgrensende skogsteig, tilhørende eiendom 55/3, nord for skiferbruddet.)

SS framholder følgende:

a) Skogskjerm

Han ser det hensiktsmessig at det i planforslaget nå er avsatt en skogskjerm mellom bruddet og eiendomsgrensen mot hans skogsteig.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Uttalelespunktet tas til orientering.

b) Adkomstveg

SS framholder at evt. bruk av transportveg nordover til Heddal vil måtte medføre omfattende avtaler om forsterking m.v. for å unngå vegskader.

Han påpeker at avstanden til offentlig veg er meget kortere retning Bø.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Temaet veg til/ fra skiferbruddet, private vegretter m.v. tas opp senere i saksframstillingen.

Dok. 59: Ingebret Svalbjørg, 22.8.2008

(Svalbjørg (IS) har hytte inntil nordøstkanten av Svalbjørtjønnna.)

IS framholder bl.a. at han med undring og forskrekkelse har sett landskapet ved Grasbott forandre seg fra idyllisk grøntområde til digert sår i landskapet, svært godt synlig fra turstiene i området. Videre uttak vil ytterligere redusere verdien som natur-, tur- og friluftsområde.

Dessuten er tungtrafikken til og fra steinbruddet negativ for hyttebeboerne, på grunn av støv, støy og usikkerhet i ferietida for barn på hyttene.

Ut fra dette mener han følgende må gjøres for å minske det stygge synsinntrykket av bruddet, og for å begrense trafikken:

1) Skogskjermen

IS framholder at mye av skogen rundt bruddet ganske nylig er hogd.

Det må derfor settes strenge krav til skogplanting og vern av gjenstående skog rundt bruddet.

Rådmannens kommentarer:

Allerede foretatt hogst: I den grad hogst er foretatt i foreslått regulert skogskjerm, ville dette så langt vært vanskelig å hindre. Hogst i LNF-områder, som formålet er her nå, er ikke søknadspliktig, og det foreligger foreløpig ingen vedtatt reguleringsplan ennå med eget reguleringsformål og evt. fastsetting av retningslinjer ved hogst. På den annen side har skogbruksloven et generelt krav om at skogeier skal sørge for tilfredsstillende foryngelse etter hogst. Det skjer ofte også relativt raskt naturlig tilgroing etter hogst. Når det gjelder ny

vegetasjon, vil det ta noe tid før ny vegetasjon når full høyde. På den annen side vil det normalt gå flere tiår før det igjen er skogbruksmessig aktuelt med hogst av denne.

Reguleringsplanforslaget så langt har følgende bestemmelse (3.2) om temaet:

”Eksisterende skogvegetasjon innenfor planområdet skal inngå i et skjermingsareal for bruddområdet. Vegetasjonen skal skjøttes og behandles slik at den skjærer for innsyn mot bruddområdet, samt at det ved avslutningen av bruddriften kan etableres naturlige overganger mot bruddområdet.”

Bestemmelsen er tatt inn i planforslaget i tråd med forslagsstillers forslag. Rådmannen ser nå - uavhengig av IS` s sin uttalelse - at første setning er noe uklar i forhold til plankartet.

Videre synes siste delsetning noe uklar å skulle håndheve. ”Naturlige overganger” vil sikres best ved terrengmessig bearbeiding rundt bruddkantene, noe driftsplaner nå vil sette krav til. Utover dette vil det som nevnt skje en naturlig groing av ulik vegetasjon i skogskjermen.

Samlet sett foreslår rådmannen derfor at pkt. 3.2 får endret ordlyd (se konklusjon nedenfor).

Rådmannens konklusjon:

Reguleringsbestemmelsenes nåværende pkt. 3.2 bør få følgende ordlyd:

”Areal regulert til skogskjerm skal skjærme for innsyn mot bruddområdet. Eksisterende vegetasjon og ny vegetasjon som tilplantes eller selvgror innenfor regulert skogskjerm, skal derfor i perioden med regulert skogskjerm skjøttes i henhold til skjermingsformålet.”

2) Avslutning sone 1. Sone 2.

IS framholder at sone 1 på oversida (vestsida) av vegen er mest synlig. Bruddet i sone 1 må avsluttes snarest.

Tillatelse i sone 2 (nedsiden/ østsiden av vegen) må ikke gis før sone 1 er avsluttet/ tildekket.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Ang. avslutning av bruddet i sone 1 på oversida (vestsida) av vegen:

Drift i sone 1 framover vil reguleres av reguleringsplanen, slik den til slutt evt. blir vedtatt, og av påfølgende driftsplan. Jfr. også omtalen foran, under dok. 55, Bergvesenet. Som nevnt mener rådmannen der at det foreliggende punktet i forslaget til reguleringsbestemmelser bør opprettholdes, men med en justering, slik at ordlyden blir som omtalt under dok. 55:

”Sone 1 (uttak vest for Hefre-Roheimvegen) skal være avsluttet og istandsatt senest 1 år etter at uttak starter i sone 2 (etappevis uttak øst nevnte veg).”

3) Begrensning av trafikken

IS framholder at kjøring ikke må finne sted på følgende tidspunkter:

- Kveld/ natt kl. 17 – 7
- Høytids- og helligdager
- Fellesferien i juli

Rådmannens kommentarer:

I forslaget til reguleringsbestemmelser (pkt. 3.3.5 Drifts- og åpningstider i bruddet) er det – slik det er vanlig for brudd og massetak - lagt inn tidsbegrensninger, her med følgende tider:

- Mandag til fredag kl 7-19.
- Lørdag, søndag, helligdager og høytidsdager: Stengt.
- Juli måned (hverdager): kl. 7-17
- IS mener det bør legges inn strengere begrensninger av trafikken (på vegen) i reguleringsplanen. Her må nevnes at i ettertid (brev 24.2.2009) har fylkesmannen foretatt

klagebehandling av dispensasjonssaken i 2008, knyttet til uttransport av produkter fra prøvedriften i skiferbruddet (jfr. kap. 2.1 foran, i saksframstillingen til 1.gangsbehandlingen). Fylkesmannen har i klagesaken klargjort at kjøring på veg reguleres av veglov og vegtrafikklov, ikke av pb-loven. Arbeid som f. eks. sortering, pakking o.l. av skiferprodukter, er derimot del av en virksomhet (steinbrudd) som er underlagt også pb-lovens regelverk. IS sine synspunkter om strengere begrensninger i reguleringsplanen av trafikken (på vegen) ligger således utenfor rammen av realitetsvurdering i en reguleringsplan etter pb-loven.

- Ang. ordet ”åpningstider”: Rådmannen ser nå at ordet ikke er definert i saksframstillingen/ reguleringsbestemmelsene, og heller ikke synes brukt i annet regelverk. Det er ordet ”driftstid” som primært benyttes i regelverket, bl.a. i Støyretningslinjene. Ordet driftstid henger sammen med at det er ”drifta av steinbrudd”/ ”reguleringsformål steinbrudd” som er gjenstand for regulering etter pb-loven. Begrepet ”åpningstid” kan også framstå uklart i forhold til ferdsel på veg – jfr. omtalen ovenfor av fylkesmannens brev i 2009. Ut fra dette ser rådmannen det slik at ordlyden på nåværende reguleringsforslags pkt. 3.3.5 bør justeres (se konklusjon nedenfor).

Rådmannens konklusjon:

- a) Det å evt. skulle legge inn strengere begrensninger i reguleringsplanen av trafikken (på vegen) ligger utenfor rammen av realitetsvurdering i en reguleringsplan etter pb-loven.
- b) Ordlyden på nåværende forslag til reguleringsbestemmelse pkt. 3.3.5 bør justeres, dvs. at ordet ”åpningstider” i overskriften utgår, ordet driftstider beholdes.

Dok. 60: Knut Svalbjørg, 25.8.2008

(Svalbjørg (KS) har eiendom/ gardstun på vestsida av Svalbjørgtjønna, noe areal på østsida).

KS ser det som provoserende at reguleringsforslaget signaliserer vegen mot Roheim som primær adkomst til skiferbruddet.

KS framlegger videre følgende punkter til reguleringsforslaget:

1) Privat veg over KS`s eiendom 65/2,10,14

KS framholder at det ikke foreligger vegrett over hans eiendom til industrikjøring.

Senest den dagen uttalelsen skrives, har det på vegen kjørt 2 lastebiler med skifer.

Han ber Notodden kommune å ikke vedta reguleringsplanen før vegretter og avtaler med grunneiere og Bø kommune er tinglyst. I motsatt fall mener han det blir grunneierne som må takle problemene som kommer.

Han mener dette må inn i reguleringsbestemmelsenes pkt. 2.3 (Dokumentasjonskrav).

Rådmannens kommentarer:

En reguleringsplan kan godkjennes uten at forhold ved en påfølgende gjennomføring av reguleringsplanen er avklart. Dette gjelder f. eks. at en utbygger ved vedtakstidspunktet ikke har hånd om alle aktuelle arealer, at vegrett til privat veg ikke foreligger, o. l. En reguleringsplan kan imidlertid f. eks. sette rekkefølgekrav til at vegopprusting skal skje. De evt. private vegretter eller (utbyggings)avtale med (offentlig) vegeier, som tiltakshaver må skaffe for å få utført opprustingen, inngår imidlertid ikke i selve reguleringsplanbehandlingen. Tilsvarende gjelder at om det skulle oppstå behov for ekspropriasjon av vegrett, ligger også dette utenfor selve planbehandlingen. Dersom driver av skiferbruddet skal bruke de private strekninger av Roheimvegen når reguleringsplanen evt. er godkjent, må han således da skaffe seg vegrett.

Rådmannens konklusjon:

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

2) Roheimvegen – trafiksikkerhet

KS mener vegen er for smal til disse store bilene, det mangler møteplasser.

Han framholder at vegen er skoleveg for ca. 10 barn, og han ser vegen som livsfarlig.

KS etterlyser vurdering av trafiksikkerheten.

Rådmannens kommentarer:

Slik temaet trafiksikkerhet omhandles i regelverket (primært vegnormalene), vil temaet fra sak til sak måtte vurderes særlig i forhold til mengden av kjørende og av gående/ syklende.

Vegen her, slik som mange eldre bygdeveger, samsvarer ikke så tydelig med noen bestemt type vegklasse i vegnormalene. Men generelt er det f. eks. ved evt. spørsmål om separat gs-veg eller fortau snakk om vesentlig større trafikk enn på Roheimvegen - eksempelvis samleveg, med ÅDT (årsdøgntrafikk) over 1000, altså 1000 bilturer i døgnet.

I saken her er det framholdt at ca. 60 fastboende bruker vegen. Fra Bø skole, som barna i Roheimvegen sogner til, får administrasjonen opplyst (aug. 2010) at barna hentes med drosje inne i Roheimvegen pga. den lange avstanden til Bø skole.

Øker bruken på vegen med 1-5 lastebiler pr.dag, vil ÅDT fortsatt ligge langt under 1000.

I reguleringsforslaget så langt har Notodden kommune satt rekkefølgekrav til tiltakshaver av steinbruddet om opprusting til standard av skogsbilveg klasse 3. Dette innebærer bl.a. også anlegg av møteplasser langs vegen. Bø kommune som vegeier av det aller meste av Roheimvegen har i sin uttalelse (innsigelse) til reguleringsplanforslaget ikke foreslått en annen vegstandard. Deres innsigelse går på tidspunktet for sikring av private vegretter og av (utbyggings)avtale mellom tiltakshaver og Bø kommune i forbindelse med planens rekkefølgekrav til opprusting. (Se senere i saksframstillingen.)

Ut fra foranstående momenter anser rådmannen at reguleringsplanforslagets rekkefølgekrav bør kunne opprettholdes.

Rådmannens konklusjon:

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

3) Roheimvegen – støy, støv

KS framholder at ca. 60 fastboende bruker vegen. Noen hus ligger nær vegen, og vegen går gjennom to gårdstun. Disse er sterkt plaget av støy og støv fra utkjøringa av stein fra skiferbruddet. Det må gjøres støy- og støvberegninger av denne trafikken før reguleringsplanen vedtas.

Rådmannens kommentarer:

Støy: Se omtale under dok. 64 senere i saksframstillingen

Støv: Roheimvegen er grusveg, og rådmannen har forståelse for at støvning oppleves sjenerende. Rådmannen anser det imidlertid vanskelig å se at økt trafikk med 1-5 lastebiler pr. dag er en så vesentlig endring av allerede eksisterende støvforhold at det må tilsi en egen utredning/ beregning av støvforholdene i reguleringsplanen.

Rådmannens konklusjon:

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

4) Veg mot Hefre (nordover mot Heddal)

KS framholder at skogbrukssjefen har uttalt at det er planer om utbedring og omlegging av denne vegen. Han mener vegen ved en enkel utbedring burde kunne brukes til utkjøring.

Rådmannens kommentarer:

Reguleringsplanen kan ikke bestemme hvilke av de tre vegene skiferbruddet bør/ må benytte. Reguleringsforslaget setter derimot rekkefølgekrav til at den/de veg(er) som skal benyttes, skal opprustes til skogsbilveg klasse 3. Herav følger som nevnt at brudd-driver må skaffe seg vegrett på privat veg, og/ eller skaffe seg (utbyggings)avtale med Bø kommune dersom Roheimvegens kommunale del tenkes benyttet og dermed må opprustes. (Se omtale ellers i saksframstillingen.) Mest trolig vil skiferbruddet ønske å bruke Roheimvegen, som gir kortest strekning ut til hovedveg (fylkesveg).

Rådmannens konklusjon:

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

5) Veg mot Sauherad (sørøstover)

KS viser til kommunedelplanen for skifer og murestein i Bø/ Sauherad. Der er det planlagt flere steinbrudd i samme område, med utkjøring retning Sauherad kirke. Han mener driverne av disse bruddene bør kunne samarbeide om denne vegen som felles veg.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Rådmannen har tilsvarende kommentar her som til punkt 4 over.

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

6) Åpningstider

Om dette framholder KS følgende:

- Det må ikke være arbeid og utkjøring fra bruddet i juli. (Pga. hyttene i området.)
- Mandag – fredag: Åpningstid kl. 7-17 (ikke 7-19). (Av hensyn til beborne i området).

Rådmannens kommentarer:

- Begrepet "åpningstider": Som nevnt under dok. 59 foran, bør ordet "åpningstider" utgå i reguleringsbestemmelsenes pkt. 3.3.5.

- Driftstid: Selv om KS har brukt ordet åpningstider, kan hans synspunkter også forstås som ønske om endring av driftstider i selve bruddet.

Her vil vi også omtale at forslagsstiller i ettertid (2009) har latt utarbeide en støyrapport og oversendt denne til kommunen. Støykonsulenten har lagt til grunn mer driftsbegrensning enn i forslagsstillers opprinnelige reguleringsplanforslag fra 2008, ved følgende to punkter:

Drift: Mandag – torsdag kl. 7–19. (*Kommentar:* Fredag er ikke lenger med som driftsdag)

Ikke drift i juli. (*Kommentar:* Det er nytt at juli måned er tenkt uten drift.)

Rådmannen mener disse to mer begrensende punktene - som må oppfattes som opplysninger fra forslagsstiller til støykonsulenten - bør kunne tas inn i reguleringsbestemmelsene, og uten at det trenger medføre ny høring av reguleringsplanen.

Dette vil også innebære at KS sine synspunkter langt på vei imøtekommes.

Rådmannens konklusjon:

Uttalelsen bør tas delvis til følge, ved at reg.bestemmelsenes pkt. 3.3.5 om driftstid endres:

- "Mandag – fredag kl. 7-19" endres til "Mandag – torsdag kl. 7–19".
- "Juli måned (hverdager) kl. 7-17" endres til "Juli måned: Ikke drift".

7) Omfang av kjøring

KS angir et regnestykke, hvor han angir at det innebærer kjøring av 6 biler med henger pr. dag 365 dager i året dersom bruddets 900 000 m³ utvinnes i løpet av 20 år.

Rådmannens kommentarer:

Reguleringsplanforslaget har ikke noe krav om utvinning av de 900 000 m³ i løpet av 20 år. Det kan teoretisk tenkes, slik KS anfører, at en driver ville ønske å ha mannskap tilstede for salg og/ eller uttransport av skifer 365 dager i året - ut fra et driftsomfang i bruddet som gjorde at bruddet var ferdig utvunnet innen 20 år – som da ville innebære 6 biler hver dag året rundt. Et slikt opplegg virker lite sannsynlig. Forslagsstiller har anført 1- 5 biler pr. dag, den senere støyrapporten (2009) omtaler 3 biler pr. dag. For øvrig regulerer reguleringsplanforslaget driftstid/ driftsdager. (Se omtale ellers av reg.bestemmelsene pkt. 3.3.5, driftstider).

Rådmannens konklusjon:

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

8) Ulovlig vegutbedring og kjøring - anmeldelse

KS viser til at han har politianmeldt grunneier O. Å. Hefre og driver A. Ytterbø for ulovlig utbedring av veg (arbeid utført uten at KS er kontaktet) og for kjøring uten vegrett. KS regner med at utbedringen er gjort for å tilfredsstille kommunens krav til utkjøringsvei.

Rådmannens kommentarer:

KS framholder at han regner med at den politianmeldte vegutbedringen er gjort for å tilfredsstille kommunens krav til utkjøringsvei. Til dette er å si at det foreløpig ikke foreligger noen vedtatt reguleringsplan for skiferbrudd og for f. eks. vedtatte rekkefølgekrav til vegopprustning. Det foreligger pr. dato således ingen hjemmel til skiferbruddrift nå etter at prøvedriften skal være avsluttet (sistnevnte også med vedtak fra kommunens side om stopp). Bruker av privat veg skal dessuten uansett måtte ha f. eks. vegrett. Ved behandling av dispensasjon m.v. i 2008 i tilknytning til avslutning av prøvedriften, ble det i kommunens vedtak også påpekt at skiferbruddet måtte innhente tillatelser og inngå avtaler med berørte grunneiere ang. adkomstveg. Rådmannen har derfor vanskelig for å se det indirekte medansvaret for ulovlig vegutbedring som her kan synes tillagt Notodden kommune.

Rådmannens konklusjon:

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

Dok. 61: Skogsbilvegen Hefre – Roheim v/ Arne Brøndahl, 26.8.2008

(Skogsbilvegen Hefre – Roheim (veg HR) går ca. fra Grasbott nordover til Heddal).

Veg HR henviser til 2 skriv, fra henh.vis Tor S. Simones og Sveinung Simones, og til et avtaleutkast (uten underskrifter, for ”Rett til bruk av skogsbilvegen Deilskås – Roheim”).

Ut fra de 2 skrivenes oppfatter rådmannen følgende:

1) Ikke vegrett for skifertransport

Veg HR framholder at Ole Å. Hefre har vegrett på denne vegen bare for skogruksformål.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Se omtalen av temaet vegrett til privat veg under dok. 60.

Tilsvarende gjelder for veg HR, at om driver av skiferbruddet mener å bruke skogsbilvegen Hefre – Roheim når reguleringsplanen evt. er godkjent, må han skaffe seg vegrett.

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

2) Evt. opprusting av vegen, ansvar

Veg HR kjenner ikke til aktuelle planer fra veg HR som skulle tilsi vegopprusting i deres regi.

Evt. krav til opprusting for skifertransport må i sin helhet utføres/ bekostes av Ole Å. Hefre.

Veg HR henviser til at evt. skifertransport på denne vegen, også sett fra deres side, betinger omfattende avtaler om forsterkning/ vedlikehold.

Rådmannens kommentarer:

I en reguleringsplan kan det, slik som i planforslaget her så langt, som nevnt settes rekkefølgekrav til f. eks. opprusting av veg. Dette innebærer at f. eks. en utbygging ikke kan skje før f. eks. en angitt veg er opprustet. Reguleringsplanen kan ikke kreve at noen spesielle skal utføre dette. Hvis ingen andre ”tilbyr seg” å oppruste, blir det da i praksis tiltakshaver selv som må utføre og bekoste dette, for å komme videre med sitt tiltak.

(Dog kan tiltakshaver i noen tilfeller be om f. eks. jordskiftesak for å få utlignet evt. fordeler som andre vegrettshavere får når en veg opprustes. Dette er mer generelle regler for alle private veger som det vil føre for langt å komme inn på her.)

Rådmannens konklusjon:

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

3) Åpningstider

Veg HR mener åpningstidene for transport av ferdigvarer/ selvhenting av ferdigvarer må følge tidene for produksjon.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Som nevnt under dok. 59 foran, bør ordet ”åpningstider” utgå i reg.bestemmelsene pkt. 3.3.5.

Som nevnt under dok. 60 foran bør tidene for drift endres i reg.bestemmelsene pkt. 3.3.5.

4) Klokksfjell utmarkslag som høringsinstans

Veg HR mener at dette utmarkslaget, ikke bare Tåråfjell-laget, burde vært høringsinstans, fordi Grasbottbruddet vil være synlig fra mange steder i Klokksfjell.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Det er en avveining i enhver plansak hvem som bør tilskrives med brev under høringen.

Høringen blir uansett også annonsert i avisa, og enhver har rett til å uttale seg.

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

5) Avtaleutkast for ”Rett til bruk av skogsbilvegen Deilskås – Roheim”
Veg HR har her vedlagt en (ikke underskrevet) avtale.

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Rådmannen tar avtaledokumentet til orientering, dels fordi det gjelder privatrettslige forhold. Dels er det også fordi avtalen ikke er underskrevet, juridisk status framstår da som ugyldig. Uttalelsepunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

Dok. 62: Statens vegvesen, 4.9.2008

Statens vegvesen, Øvre Telemark (Svv) anfører følgende:

1) Utkjøring av skifer i teleløsningsperioden

Svv framholder at selv om det ikke er nedsatt aksellast i teleløsinga på tilgrensende fylkesveger, sliter tung belastning mye på vegene. SvV mener det må tas inn en reguleringsbestemmelse om at utkjøring av masser ikke må foregå i perioden 15. mars – 20. mai.

Rådmannens kommentarer:

Som nevnt foran, under omtalen av dok. 59, er det i ettertid etter høringen klargjort av fylkesmannen (2009) at kjøring på veg reguleres av veglov og vegtrafikklov, ikke gjennom pb-loven og f. eks. reguleringsplan. Jfr. omtalen foran av fylkesmannens klagebehandling av dispensasjonssaken i skiferbruddet. Rådmannen ville uansett sett det som vanskelig av kommunen å gå lenger enn vegvesenet i begrensninger på fylkesveg ved teleløsing.

Rådmannens konklusjon:

Uttalelsepunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

2) Utkjøring av skifer ved daglig skolestart og skoleslutt

Svv framholder at belastning av mye tungtrafikk vil kunne oppstå både på fylkesvegen i Heddal mot Yli skole (ved bruk av vegen nordover fra Grasbott), og på fylkesvegen i Bø. Sistnevnte enten nær Folkestad skole, eller mot Yli skole. På fylkesvegen i Bø (Reskjemvegen) er det også mange myke trafikanter på sommeren ved Bø sommarland. SvV mener det bør tas inn en reguleringsbestemmelse som sier at lastebiltrafikken til/ fra skiferbruddet må foregå utenom daglig skolestart og skoleslutt.

Rådmannens kommentarer:

Som nevnt må kjøring på veg, med evt. begrensninger, reguleres av veglov/ vegtrafikklov. For øvrig anser rådmannen at transportbehovet som forslagsstiller har lagt til grunn for skiferbruddet må sies å gi en begrenset trafikkøkning (1-5 biler pr. dag t/r) på de fylkesvegene som omtales av SvV. SvV har på sin side lagt til grunn at skiferbruddet vil gi opphav til ”...*mye tungtrafikk*”. Rådmannen ser dette som en misforståelse som kan være oppstått ut fra kommunens saksframstilling til planforslaget, kap. 3.10.1. Der er det sitert fra kommunens prinsippbehandling i 2001 av sak om evt. etablering av skiferbruddet. Dette var på et svært tidlig stadium, før transportbehovet var mer konkretisert. I dette sitatet fra 2001 framkommer formuleringen ”...*om denne vegen ble utsatt for mye tungtransport*”.

Formålet med det noe omfattende sitatet fra 2001 var imidlertid, som rådmannen skriver, å gi en ”..beskrivelse av eksisterende veger i området”. Men dermed er også formuleringen ”...mye tungtransport” blitt hengende ved (selv om det annetsteds i saksframstillingen ved 1.gangsbehandlingen i 2008 av reguleringsplanen framgår ”1-5 biler pr. dag”.)

Rådmannens konklusjon:

Uttalelespunktet tas til orientering, og bør ikke medføre endring av reguleringsforslaget.

3) Utforming av kryss med fylkesveg

Svv ber om følgende rekkefølgekrav i reguleringsbestemmelsene:

Kryss med fylkesveg som skal brukes må tilfredsstillte vegnormalenes krav til sikt og utforming, og må være godkjent av vegvesenet før det gis igangsettingstillatelse for drift av skiferbruddet.

Rådmannens kommentarer:

Vegvesenets forslag til rekkefølgekrav om kryssutforming bør tas inn i reguleringsplanen. Pga. nytt regelverk fra 2010, omtalt foran i saksframstillingen, kan imidlertid ikke rekkefølgekravet lenger knyttes til (kommunal) igangsettingstillatelse etter pb-loven. Rekkefølgekravets ordlyd må derfor endres i tråd med dette.

Rådmannens konklusjon:

Uttalelespunktet bør tas til følge, ved at følgende tas inn i reguleringsbestemmelsene: ”Kryss mellom transportveg ut fra skiferbruddet og vedkommende fylkesveg må tilfredsstillte vegnormalenes krav til sikt og utforming. Kryssutførelsen må være godkjent av vegvesenet før det igangsettes drift av skiferbruddet.”

Dok. 63: Notodden kommune v/ miljøhygienisk avdeling, 11.9.2008

Miljøhygienisk avdeling har ikke ytterligere merknader utover sin uttalelse 23.5.2008. (omtalt foran i saksframstillingen ved 1.gangsbehandlingen, kap. 3.6).

Dok. 64: Bø kommune, 18.8.2010

Som nevnt inneholder uttalelesbrevet fra Bø kommune en innsigelse, samt en uttalelse. Rådmannen omtaler her bare uttalelsen, innsigelsen blir omtalt senere, i kap. 7.

Bø kommunes (Bk`s) uttalelse omhandler støy:

Bk mener at vegadkomster og støy er av de viktigste årsakene til konflikt rundt massetak.

Bk ber derfor om at det blir gjort støyberegninger ut fra retningslinje T-1442 for:

a) Støyen rundt skiferbruddet

b) Støyen langs vegen fram til fylkesvegen (Roheimvegen)

Ang. a) Støyberegning rundt skiferbruddet

Rådmannens kommentarer/ konklusjon:

Forslagsstiller har i ettertid (2009) etter høringen leid inn støykonsulent til å utarbeide støyberegning for skiferbruddet. Innholdet av støyrapporten omtales senere i saksframstillingen, under kap. 7.3.1.

Ønsket om utarbeiding av støyberegning er således tatt til følge

Ang. b) Støyberegning langs vegen fram til fylkesvegen (Roheimvegen)

Rådmannens kommentarer:

Som det framgår foran i saksframstillingen, anslår en av beboerne at det er ca. 60 fastboende som bruker vegen. Bebyggelsen ligger spredt langs den ca. 4 km lange vegen, som i praksis er en blindveg inn fra fylkesvegen (Reskjemvegen). Trafikken på Roheimvegen utgjøres hovedsakelig av personbiler og trafikk knyttet til gårdsbrukene. Rådmannen vil framholde at når det gjelder støy fra vegtrafikk, angår de offentlige retningslinjene støy som overgår støygrensene. Dette gjelder veger med trafikkmengde av en annen størrelsesorden enn for den moderate befolkningsmengden langs Roheimvegen. Dette må kunne framholdes uten å måtte dokumentere det med støyberegninger etter T -1442. Det må også kunne framholdes, uten særskilte støyberegninger, at de 1-5 lastebilene t/r pr. dag ikke vil medføre økt trafikkstøy utover støyretningslinjenes grenseverdier. (Jfr. også uttalelse fra miljøhygienisk avdeling, kommunens kompetanseorgan bl.a. på støy (dok. 44, 2008): "...Transport ut og inn til bruddet vil ikke kunne sies å bli støymessig problematisk med det omfang jeg har fått beskrevet".) En annen sak er at mange utvilsomt kan oppleve motordur fra lastebiler o. l. sjenerende, selv om støyen ikke overskrider støyretningslinjenes grenseverdier.

Rådmannens konklusjon:

Rådmannen anser ikke at det her er behov for støyberegninger etter T- 1442.

Dette ut fra det moderate trafikkvolumet som genereres av såpass få beboere, og at planlagt trafikk til/ fra skiferbruddet er av så lavt omfang i forhold til støyretningslinjenes grenseverdier at den ikke endrer dette forholdet.

Dok. 65: Sauherad kommune, 29.8.2010

Sauherad kommunes brev til høringen inneholder kun innsigelser, og omtales derfor i kap. 7

7. INNSIGELSER TIL REGULERINGSFORSLAGET

7.1 Innsigelser

Uttalelsene fra nabokommunene Bø og Sauherad, v/ deres administrasjoner, inneholdt også i alt 4 såkalte innsigelser mot forhold ved reguleringsforslaget:

Bø kommune grenser direkte inn til vestre grense av eiendommen som Grasbott ligger på. Sauherad kommune grenser direkte inn til eiendommens søndre grense.

- Bø kommune har 1 innsigelse, som gjelder vegløsning.
- Sauherad har 3 innsigelser - om støy, vegtrasé for uttransport, samt landskapsvirkning.

I behandlingen av reguleringsplaner har en del statlige instanser rett til å avgi innsigelse til et høringsforslag, når forslaget anses for å være i strid med nasjonale eller regionale mål eller retningslinjer. Retten til innsigelse gjelder også nabokommuner. Av veileder til pb-loven framgår at verken lov eller rundskriv sier noe om hvilket grunnlag som kreves for innsigelse fra nabokommune. Innsigelser må løses med enighet mellom kommunen og vedkommende nabokommune. Herunder ligger også at det evt. må foretas formell megling mellom partene i regi av fylkesmannen, før kommunen kan sluttbehandle planen. Gir heller ikke meglingen enighet, må planen sendes Miljøverndepartementet for avgjørelse.

Forslag til løsninger skal først tas opp mellom partene. I plansaken her har administrasjonen (i perioden 2.11.2009 – 16.6.2010) derfor tilskrevet Sauherad og Bø kommuner med 4 separate brev knyttet til hver enkelt av de 4 innsigelsene. Det er gjennomgått forhold som administrasjonen mener tilsier at Bø og Sauherad nå bør kunne trekke tilbake innsigelsene. Notodden kommune har pr. dato for saksframstillingen her (25.8.2010) ikke mottatt svar fra de to kommunene. Som et skritt videre i planbehandlingen har rådmannen derfor nå valgt å foreslå planen lagt fram til 2.gangsbehandling i TU. Inkludert her er et forslag om å be fylkesmannen om meglingsmøte, for å få avklart innsigelsene.

Videre planbehandling, f. eks. om planen kan gå videre til kommunestyret for ordinær sluttbehandling, avhenger av resultatet av meglingen.

7.2 Dok. 66: Innsigelse fra Bø kommune, 18.8.2008

Innsigelsen er v/ planavdelingen i Bø kommune, ved høringen av reguleringsplanforslaget. Den gjelder veg til/ fra Grasbott skiferbrudd.

De viser til at skiferbruddet mener å bruke Roheimvegen, ut på fylkesveg H 152 (Reskjemvegen, i vest) som vegforbindelse. Roheimvegen består av en privat parsell på noen hundre meter nærmest bruddet, deretter er vegens lengste strekning kommunal fram til veg H 152.

Bø kommune krever i den forbindelse at følgende må foreligge før reguleringsplanen vedtas:

- a) Avtale om fordeling av kostnader til opprusting av (kommunal) veg fram til fylkesveg H 152
  - Bø kommune viser til sitt tidligere innspillbrev ved oppstart av reguleringsplanarbeidet. Der omtaler Bø at nåværende akseltrykk er (bare) 8 tonn, og at vegen er smal.
  - Bø viser til at rekkefølgekrav er stilt bare for opprusting av privat veg, ikke for offentlig veg. Dessuten er det for seint i prosessen å knytte rekkefølgekravene til igangsettingstillatelse.

b) Bruksrett og opprusting av den private parsellen av vegen

Krav om vegrett og opprusting knyttet til igangsettingstillatelse kommer for seint i prosessen. Bø kommune skriver videre at reguleringsplaner formelt kan godkjennes uten at vegretter er sikret. Men for å unngå senere diskusjoner om omfang på opprusting, og andre konflikter, mener Bø at forholdene nevnt i pkt. a og b over må være sikret før reguleringsplanen godkjennes. Innsigelsen er oppsummert med at Bø kommune fremmer innsigelse fordi disse grunnleggende premissene for gjennomføring av planen ikke er avklart.

Drøftingsmøte om innsigelsen, Bø kommune og Notodden kommune 3.2.2009:

Det foreligger ikke formelt referat fra drøftingsmøtet, men et enkelt notat fra Notodden kommunes saksbehandler. Av hovedtrekk fra møtet er det notert følgende:

- Bø kommune fastholdt sin innsigelse når det gjaldt deres egen, kommunale vegstrekning
- Bø kunne vurdere å trekke innsigelsen ang. den private vegparsellen nærmest Grasbott

Rådmannens kommentarer:

I omtalte brev 1.6.2010 fra Notodden kommune til Bø kommune gjennomgår Notodden kommune momenter som burde innebære at Bø kommune kan trekke innsigelsen.

Brevet tar utgangspunkt i at innsigelsen fortsatt gjelder i sin helhet. Dette fordi det er gått en del tid siden nevnte drøftingsmøte 3.2.2009, og det er senere ikke kommet noen evt. bekreftelse fra Bø kommune om evt. tilbaketrekking av innsigelsen på det ene punktet nevnt i møtet. Brevet som er sendt Bø kommune er omfattende, og det fører for langt å gjengi alle vurderinger i brevet her. Her gjengis imidlertid konklusjonene i brevet (kursiv/ skrå skrift):

”Ut fra foranstående - oppsummert punktvis nedenfor - vil vi anmode om at Bø kommune trekker sin innsigelse:

a) Ang. behovet for opprusting av veger:

- *Foreliggende reguleringsplanforslag har som rekkefølgekrav at vegopprusting må være foretatt før det (i etterkant av at reguleringsplan er vedtatt) kan gis igangsettingstillatelse til ny drift i skiferbruddet.*
- *Herunder vil vi i reguleringsbestemmelsene nå justere ordene ”offentlig veg”, til ”fylkesveg”.*

b) Ang. rett til bruk av privat veg:

I følge pb-lovens § 66 må søker, ved søknad om igangsettingstillatelse til ny drift i skiferbruddet, dokumentere at tiltaket er sikret lovlig adkomst til veg åpen for allminnelig ferdsel, eller ved tinglyst dokument eller på annen måte er sikret vegforbindelse som kommunen godtar som tilfredsstillende.

Kommentar fra rådmannen i ettertid, aug. 2010, om pkt. a (vegopprusting) og b (vegrett):

Det er fra 1.7.2010 ytterligere endringer i pb-loven, og i byggesaksforskrifter. Som nevnt foran er det i sistnevnte forskrift nå unntak fra søknadsplikt for bl.a. igangsetting av steinbrudd (o. l.) dersom det foreligger godkjent reguleringsplan og konsesjon etter mineralloven. Iverksettelse av f. eks. rekkefølgetiltak i en reguleringsplan for steinbrudd (o. l.) kan derfor ikke nå knyttes til igangsettingstillatelse etter pb-loven.

Man kan da spørre seg om dette får følger for Notodden kommunes synspunkt på Bø kommunes innsigelse. Til dette er å si at reguleringsplanforslaget fortsatt må kunne sette rekkefølgekrav til vegopprusting, selv om reguleringsbestemmelsenes formulering "Før det gis igangsettingstillatelse for drift av skiferbrudd, skal følgende være ferdigstilt" nå må utgå. Formuleringen bør i stedet kunne erstattes av: "Ved oppstart av drift av skiferbrudd skal .." osv. En tiltakshaver skal fortsatt rette seg etter en vedtatt reguleringsplans rekkefølgekrav. Når det gjelder vegrett på privat veg, har ikke dette privatrettslige kravet bortfalt. En tiltakshaver må fortsatt skaffe seg vegrett på privat veg, selv om bortfall av igangsettingstillatelse etter pb-loven gjør at det ikke lenger kan kreves dokumentasjon om vegrett i den forbindelse. Rådmannen mener derfor at selv om pb-loven er endret, bør Bø kommune fortsatt kunne trekke innsigelsen ang. vegløsning.

c) Ang. avtaler om veger før reguleringsplan er vedtatt:

Vi har vanskelig for å se at det i en innsigelse kan gås lenger i krav enn hva pb-loven selv åpner for. Vi ser således ikke hjemmel for å kunne kreve av noen parter at det skal foreligge avtaler i vedtatt og/ eller underskrevet stand om vegrett, opprusting o. l. før reguleringsplanen vedtas. Dersom f. eks. Bø kommune eller tiltakshaver for skiferbruddet ser det hensiktsmessig, er det imidlertid ikke noe til hinder for at noen av disse allerede nå starter forhandlinger om avtaler, eller tar opp spørsmålet om dette - ut fra reguleringsforslaget for Grasbott slik det så langt foreligger."

Bø kommune har foreløpig ikke gitt noen tilbakemelding på brevet.

Rådmannen legger derfor som nevnt fram reguleringsforslaget til 2.gangsbehandling, der det ikke foreslås noen endringer i reguleringsplanen som evt. følge av innsigelsen.

Dersom TU er enig i rådmannens syn, må innsigelsen til fylkesmannen for megling. Resultatet derfra vil avgjøre den videre saksbehandlingen av reguleringsplanen.

For øvrig bør reguleringsbestemmelsene som nevnt i pkt. a over endres, uavhengig av innsigelsen, ved at ordet "offentlig veg" endres til "fylkesveg".

Dette er for å unngå misforståelser og mulig sammenblanding med Roheimvegen, da også den kommunale delen av Roheimvegen er "offentlig".

Rådmannens konklusjon:

1) Bø kommunes innsigelse bør ikke medføre endringer av reguleringsplanforslaget.

2) I reguleringsbestemmelsenes nåværende pkt. 2.2 "Rekkefølgekrav" står det at "Adkomstveger skal rustes opp til min. standard skogsbilveg klasse 3 helt fram til offentlig veg".

Ordet "offentlig veg" bør for tydelighetens del her endres til "fylkesveg".

3) Endringer i reguleringsbestemmelsene som følge av ny pb-lovs fjerning av søknadskrav til igangsettingstillatelse for steinbrudd (skiferbrudd) er omtalt i kap. 8 i saksframstillingen.

7.3 Dok. 67: Innsigelser fra Sauherad kommune, 29.8.2008

Innsigelsene er v/ miljøvernrådgiver i Sauherad kommune, ved høringen av reguleringsforslaget. Innsigelsene gjelder 3 punkter: Støy, adkomstveg, landskapsvirkning.

7.3.1 Dok. 67) Innsigelse nr. 1 fra Sauherad kommune - ang. støy

Sauherad kommune framholder at støyvurderingen som er gjort i planforslaget er for enkel til at de kan ha noen klar formening om hvordan skiferbruddet vil påvirke omgivelsene. De nevner mulige negative konsekvenser for friluftslivet i Sauherad, samt for planlagt hyttefelt Nybustul F 1 i Sauherads kommuneplan.

Sauherad kommune oppsummerer dette i form av en innsigelse: "...Sauherad kommune fremmer innsigelse mot at det ikke er gjort tilstrekkelige utredninger i forhold til støy (...). Vi ber om at støyforhold blir beregnet og vist som støysoner i tråd med retningslinjer i T-1442."

Rådmannens kommentarer:

I omtalte brev 2.11. 2009 fra Notodden kommune til Sauherad kommune gjennomgår kommunen momenter som burde innebære at Sauherad kommune nå kan trekke innsigelsen. Her gjengis derfor en del av brevet som ble sendt Sauherad (gjengivelser i kursiv/ skrå skrift):

"a) Støyutredning foreligger nå

Notodden kommune har 28.09.2009 mottatt en støyutredning fra opprinnelig forslagsstiller, v/ Telemark Skifer og naturstein, i form av en støyutredning juni 2009 fra Akustikk-konsult AS. Der er støyforholdene beregnet og vist som støysoner i tråd med retningslinjer i T-1442, jfr. det som etterspørres fra Sauherad kommune.

b) Innholdet av støyutredningen

Støyutredningen, som er basert på støyretningslinjene T-1442, kan oppsummeres slik:

1) Støy mot "boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler, barnehager":

Støy fra industri, som skiferbruddet faller inn under, inkl. impulslyd, bør iflg. T-1442 på dag-kveld-natt ikke overstige L_{den} 50 dB mot de ovenfornevnte kategorier av bebyggelse.

Støyberegningen viser at 50-dB-grensa (gult omriss, s. 3) retning Sauherad sammenfaller så å si med kommunegrensa. Nærmeste forekomst av nevnte kategori bebyggelse, ut fra Sauherads kommuneplan, er planlagt felt for fritidsboliger F1, ca. 2,5 km sørøst for gul 50-dB-grense.

2) Støy mot friluftsområder m.v. ("stille områder"):

T-1442 omtaler støykilder i forhold til friluftsområder o.l. Der anbefales at "stille områder", utenfor tettstedsbebyggelse, bør ha et støynivå under L_{den} 40 dB.

I Sauherads kommuneplan er enkelte større utmarksområder avmerket som "Viktig natur- og friluftsområde". Et av dem har sin nordre grense (Dufrefjell) nær Grasbott skiferbrudd.

Støyberegningen (se grønt omriss s. 3) angir en 40-dB-grense som streifer grensa på friluftsområdets nordspiss (jfr. grønn sone skissert inn på oversiktskart v/ Notodden kommune).

For øvrig er angitte driftstider i støyutredningen litt forskjellig fra reguleringsplanforslaget. (I korte trekk: Støyutredningen: Mandag – torsdag kl. 7-19. Ikke drift juli. Reg.planforslaget: Mandag – fredag kl 7-19, i juli kl 7-17. Lør-/søn-/helligdager eksplisitt nevnt unntatt).

Forskjellene har neppe praktisk betydning i forhold til støyberegningene og områdene som påvirkes i forhold til støyretningslinjenes anbefalinger, men vi nevner dette for ordens skyld.

Forøvrig vil vi ved 2.gangsbehandlingen av reguleringsplanen vurdere hvorvidt støyutredningens driftstider, som må anses å komme fra forslagsstiller selv, bør erstatte de som står i foreliggende reguleringsforslags reguleringsbestemmelser.

Ellers har vi registrert at Sauherad kommune har lagt inn områder for nye skiferbrudd i sin kommunedelplan vedtatt i sept. 2008. Bruddene R 6a, R 6b, R 7 har sammenlignet med Grasbott ikke så ulik avstand til ovenfornevnte natur- og friluftsområde. Videre ligger bruddene nærmere (ett til dels inne på) arealet til ovenfornevnte planlagte fritidsboliger. Dette har ikke direkte med Grasbottsaken å gjøre, men indikerer at Sauherad kommune i etterkant av innsigelsen har akseptert skiferbrudd og tilhørende støy i områdene her.

Oppsummering:

Ut fra ovenfornevnte bør det nå være grunnlag for at Sauherad kommune kan trekke tilbake innsigelsen mot støy, da det etterspurte grunnlaget for å vurdere planforslaget i forhold til støy nå foreligger.

Virksomheten i skiferbruddet vil selvsagt kunne høres i et område rundt bruddet. Men ifølge støyberegningen fra Akustikk-konsult AS berøres ikke planlagt fritidsbebyggelse eller natur- og friluftsområdet Dufrefjell av støy over støyretningslinjenes grenseverdier.”

Sauherad kommune har foreløpig ikke gitt noen tilbakemelding på brevet.

Rådmannen legger derfor som nevnt fram reguleringsforslaget til 2.gangsbehandling, der det ikke foreslås noen endringer i reguleringsplanen som evt. følge av innsigelsen.

Dersom TU er enig i rådmannens syn, må innsigelsen til fylkesmannen for megling. Resultatet derfra vil avgjøre den videre saksbehandlingen av reguleringsplanen.

Rådmannens konklusjon:

Innsigelsen bør ikke medføre endringer av reguleringsplanforslaget.

7.3.2 Dok. 67) Innsigelse nr. 2 fra Sauherad kommune - ang. vegtrasé for uttransport

Sauherad kommune framholder følgende:

Selv om planforslaget ikke indikerer at uttransport skal skje via Sauherad kommune, registrerer de at dette ble vurdert i prinsippbehandlingen av planen. De er kjent med at uttransport fra Grasbott har vært et konfliktpunkt ved dagens (prøve)drift. De mener derfor at vegspørsmålet må avklares i reguleringsplanen og ikke i forbindelse med igangsettingsløyve. De vurderer avklaring av trasé for uttransport som en vesentlig forutsetning for å kunne realisere planen.

Innsigelsen fremmes fordi trasé for uttransport ikke er avklart i reguleringsplanen.

Rådmannens kommentarer:

I omtalte brev 20.05. 2010 fra Notodden kommune til Sauherad kommune gjennomgår kommunen momenter som burde innebære at Sauherad kommune kan trekke innsigelsen. Brevet er relativt omfattende, og her gjengis bare utdrag fra brevet (i kursiv/ skrå skrift):

”For de to vegene som Sauherad kommunes omtale i praksis gjelder, bruker vi disse navnene:

”Visjåvegen”: Veggen mellom området nær Grasbott, sørøstover forbi Visjå ned til Sauherad kirke.

”Roheimvegen”: Veggen mellom området nær Grasbott og vestover (i Bø) til Reskjemvegen.

Praktisk sett er det neppe forslagsstillers ønske å evt. skulle benytte Visjåvegen til skiferdrifta. Denne veien utgjør en mye lengre strekning fra Grasbott og ut på "storveg" enn hva evt. strekningen Roheimvegen utgjør. Av disse to er det Roheimvegen som ønskes brukt fra forslagsstillers side.

Sauherad kommune kan neppe fremme innsigelse mot bruk av Roheimvegen, da den ligger i Bø kommune. Vi må derfor i vårt videre svar ta utgangspunkt i en mulig bruk av Visjåvegen:

Det er vanskelig å finne en konkret begrunnelse for hvorfor det skulle være et problem å evt. skulle bruke Visjåvegen, herunder konkret hva som kvalifiserer til så sterke innvendinger som innsigelse. (...) Evt. begrunnelser for innsigelsen blir uklare også ved at Sauherad kommune 18.9.2008, like etter innsigelsen, vedtok en kommunedelplan for murestein og skifer.

Kommunedelplanen avsetter 3 områder nær den nevnte Visjåvegen til uttak for murestein og skifer. Bruk av Visjåvegen for disse 3 bruddene synes ikke være problematisert på samme måte for kommunedelplanen som det nå gjøres for Grasbott.

Således gjør kommunedelplanen, sammen med den manglende konkretiseringen av problemer ved Grasbott skiferbrudds evt. bruk av Visjåvegen, innsigelsesgrunnlaget ytterligere uklart."

Videre i brevet har Notodden kommune gått inn på samme moment som i foran omtalte brev til Bø kommune, ang. dette med (daværende) pb-lovs krav om vegrett osv. ved igangsettings-søknader. Notodden kommune skrev bl.a. at "...Når Sauherad kommune i sin innsigelse skriver at vegspørsmålet må avklares i reguleringsplanen og ikke i forbindelse med igangsettingsløyve, har vi ut fra forannevnte momenter vanskelig for å se hjemmelsgrunnlaget bak kravet og innsigelsen."

Her mener rådmannen det samme i ettertid, aug. 2010, som når det gjelder brevet sendt Bø kommune. (Se omtalen foran av dok. 66, Innsigelsen fra Bø, kommentarene til pkt. a og b.)

Sauherad kommune har foreløpig ikke gitt noen tilbakemelding på brevet.

På samme måte som omtalt foran om Bø kommunes innsigelse ser imidlertid rådmannen det fortsatt slik at innsigelsespunktet om veg bør kunne trekkes tilbake av Sauherad kommune.

Rådmannen legger derfor som nevnt fram reguleringsforslaget til 2.gangsbehandling, der det ikke foreslås noen endringer i reguleringsplanen som evt. følge av innsigelsen.

Dersom TU er enig i rådmannens syn, må innsigelsen til fylkesmannen for megling. Resultatet derfra vil avgjøre den videre saksbehandlingen av reguleringsplanen.

Rådmannens konklusjon:

Innsigelsen bør ikke medføre endringer av reguleringsplanforslaget.

7.3.3 Dok. 67) Innsigelse nr. 3 fra Sauherad kommune - ang. landskapsvirkning

Sauherad kommunes innsigelse på dette punktet omhandler følgende:

Det framholdes at uttaket ligger svært eksponert for innsyn fra store arealer i Sauherad kommune, og at betydelige friluftsjakter kan bli rammet.

Det savnes utredninger som sier noe om hvilke fjern- og nærvirkninger tiltaket vil få for omgivelsene – herunder også framtidig hyttefelt Nybustul F1 i kommuneplanens arealdel for Sauherad kommune.

Innsigelsespunktet er oppsummert med at reguleringsplanforslaget "...ikke (har) tilstrekkelige utredninger i forhold til landskapsbilde."

Rådmannens kommentarer:

I omtalte brev 16.06. 2010 fra Notodden kommune til Sauherad kommune gjennomgår kommunen momenter som burde innebære at Sauherad kommune kan trekke innsigelsen. Brevet er omfattende, og her gjengis bare utdrag fra brevet (i kursiv/ skrå skrift):

”3.1 Utgangspunkt

Vi forstår Sauherad kommunes innsigelse ang. landskap som å gjelde primært følgende spørsmål:

Grasbott skiferbrudds eksponering for innsyn, fjern- og nærvirkninger særlig i forhold til:

a) Friluftinteressene

b) Framtidig hyttefelt Nybustul F1 i kommuneplanens arealdel for Sauherad kommune.

Drøfting av temaet landskap i en planjuridisk sammenheng som her, må etter vårt syn skje mot et formelt utgangspunkt. I dette tilfellet er det Sauherads kommuneplan, dvs. kommuneplanens arealdel, vi ser som relevant. Dette fordi den utgjør Sauherads vedtatte konklusjoner om arealbruk og retningslinjer, bygd på bakgrunnsmateriale av ulike fagtema (herunder bl.a. landskap) og faglige og politiske sluttvurderinger. (...)

3.2 Nærmere om a) Skiferbruddets eksponering i forhold til friluftinteressene

For friluftinteressenes del mener vi således at det må tas formelt utgangspunkt primært i områder avmerket i k-plan 2003/ k-delplan 2008 som ”Viktige natur- og friluftsområder” (vnf-områder). Den sonen av Sauherad som kan være relevant i forhold til Grasbott, er sonen avgrenset av Heddalsvatn/ Sauarelva i øst, og ”sentrumdalføret” i sør. Det er avsatt 2 vnf-områder i denne sonen. Områder utenfor denne sonen blir så mange kilometer unna Grasbott at vi anser dem lite relevante.

- Det ene vnf-området er et større sammenhengende åsparti fra Grasbott og sørover, med en del åstopper på 6-700 moh (eks. Dufrefjell/ Lågmanslegeret, Maskat, Skåråfjell).

- Det andre vnf-området er Kringsås, 588 moh - en markert ”alene-ås” sørøst for Grasbott, med to mindre og lavere topper Gvitås og Brattningsborg liggende inntil på sørvestsida.”

Deretter følger det i brevet en nærmere vurdering av utsynet mot Grasbott fra de ulike områdene, vedlagt kart, og terrengprofiler og siktlinjer utarbeidet ut fra kartet.

Ut fra denne gjennomgangen kommer Notodden kommune i brevet så fram til at

”...1) Innsynet mot Grasbott fra ”Viktige natur- og friluftsområder” omfatter nordre åsside av Dufrefjell/ Lågmanslegeret, og vestre åsside av Kringsås, opp til toppen.”

For Dufrefjell omtaler Notodden kommune deretter at avbøtende tiltak som f. eks skogskjerm likevel neppe vil hindre at man - såpass høyt oppe i åssida som her - vil se Grasbottbruddet.

Deretter skriver kommunen (kap. 3.5, 1 a) at dette bør veies opp mot følgende forhold:

”1- Åspartiet med denne utsikten utgjør en mindre del helt i nordre ende av det store åspartiet sørover som utgjør resten av det ”Viktige natur- og friluftsområdet”.

2- Utsikten fra åssida vil trolig omfatte også Mjågetjønnebruddet (R7) ca. 1 km sørøst for Grasbott.

3- Den ressurs- og næringsmessige siden, jfr. NGU-rapport 2005.060: ”Potensialet for murestein i Bø, Notodden og Sauherad kommuner” fra 2005/ 2006 konkluderer med at bl.a. Grasbott har gode forekomster av skifer med muresteinskvalitet, og at reservegrunnlaget her er meget godt.”

For Kringsås skriver kommunen at ”...*Stort sett samme momenter som for Dufrefjell/ Lågmanslegeret vil gjelde også her. En forskjell er at det er Nybustulbruddene, 3 km fra Kringsås, som trolig vil være synlig fra vestsida på Kringsås i tillegg til Grasbottbruddet - i stedet for Mjågetjønnebruddet. Dessuten kommer forskjellen i avstand, ved at Kringsås ligger såpass langt som 7 km unna Grasbott.*”

Deretter oppsummerer Notodden kommune for begge områders del bl.a. følgende:

”Sett fra et ”Viktig natur- og friluftsområde” vil mange oppleve det som negativt å se et skiferbrudd, som det ”fremmedelementet” det kan sies å være (...). Alternativet til ikke å akseptere denne negative siden, er å avslå reguleringsplanen, da det neppe foreligger særlig flere relevante avbøtende tiltak enn de som er foreslått i reguleringsplanforslaget. Når den omtalte synbarheten veies opp mot de tre momentene nevnt i avsnitt 1a over, synes vi det er vanskelig å si at reguleringsplanen må avslås som et evt. ledd i å skulle ta innsigelsen til følge.”

Når det gjelder eksponering mot framtidig hyttefelt, skriver Notodden kommune følgende:

”3.3 (...) Skiferbruddets eksponering i forhold til framtidig hyttefelt Nybustul F1:

Sikt fra hyttefeltet vil være stengt av østre åsside på Dufrefjell/ Lågmanslegeret. For øvrig går det også høyspentlinje og skogsbilveg gjennom hyttefeltet, samt at brudd R6a ligger delvis inne i hyttefeltet, og brudd R6b rett sør for feltet. ”

Til slutt oppsummerer Notodden kommune brevet til Sauherad kommune som følger:

”4. Oppsummering - forholdet til Sauherad kommunes innsigelse om landskap

a) Innsigelsen er primært vinklet mot at reguleringsplanforslaget ”...ikke (har) tilstrekkelige utredninger i forhold til landskapsbilde.” Vi har i det foranstående nå gjort en utredning av hva vi oppfatter som relevant i foreliggende sak.

b) Når det gjelder realitetene (ang.) landskap, mener vi ut fra vår utredning foran at innsynet mot Grasbott ikke er tungtveiende nok til at det kan tilsi avslag på reguleringsplanen. Avbøtende tiltak i stedet for avslag på planen er for øvrig angitt i forslag til reguleringsplan. Disse forhold gjør derfor at vi anmoder Sauherad kommune om å trekke innsigelsen på punktet landskap.”

Sauherad kommune har foreløpig ikke gitt noen tilbakemelding på brevet.

Rådmannen ser det imidlertid fortsatt slik at innsigelsespunktet bør kunne trekkes tilbake av Sauherad kommune.

Rådmannen legger derfor som nevnt fram reguleringsforslaget til 2.gangsbehandling, der det ikke foreslås noen endringer i reguleringsplanen som evt. følge av innsigelsen.

Dersom TU er enig i rådmannens syn, må innsigelsen til fylkesmannen for megling. Resultatet derfra vil avgjøre den videre saksbehandlingen av reguleringsplanen.

Rådmannens konklusjon:

Innsigelsen bør ikke medføre endringer av reguleringsplanforslaget.

8. ANDRE FORHOLD VED REGULERINGSFORSLAGET

8.1 Nytt lov- og regelverk i ettertid etter høringen i 2008

Som omtalt foran under dok. 55 (Bergvesenet), har det etter høringen i 2008 kommet nytt lov- og regelverk. Som nevnt der får følgende hovedpunkter virkning på reguleringsforslaget:

a) Driftsplan, nå som krav direkte etter mineralloven (ikke som krav i reguleringsplanen)
De punkter i reguleringsbestemmelsene som angir at driftsplan kreves, bør da utgå.
Også punkter i reguleringsbestemmelsene som nå er dekket av minerallovens innholdsmessige krav til driftsplan, bør utgå. Unntatt er et par punkter som bør beholdes som føringer i reguleringsplanen (se kap. 9 senere).

b) Steinbrudd (o.l.) er nå unntatt fra søknadsplikt etter pb-loven (byggeforskriften)
Formuleringene i enkelte punkter i reguleringsbestemmelsene må endres som følge av dette, bl.a. i rekkefølgekrav og dokumentasjonskrav (se kap. 9 senere).

8.2 "Opplysninger" i reguleringsbestemmelsene

Reguleringsbestemmelsene skal i utgangspunktet inneholde bestemmelser som er spesifikke for den aktuelle planen, og som man ikke kan se ut fra plankartet.
Opplysninger om regler og krav ellers i pb-loven eller andre lover bør ikke tas inn. Dette bl.a. fordi disse kan bli endret, reguleringsbestemmelsene blir for omfangsrige og uoversiktlige, og man vil uansett ikke ha mulighet for å få med alt – noe som også kan medføre misforståelser. Pga. krav fra fylkeskommunen er det likevel alltid med en standardopplysning i reguleringsbestemmelsene om hva man skal gjøre ved evt. funn av automatisk fredede kulturminner.

I foreliggende reguleringsforslag bør opplysninger om selvfølgeligheter utgå (slik som at det må søkes om byggetillatelse for evt. bygg).

Pga. at det er skjedd lovendringer på enkelte vesentlige punkter underveis i behandlingen av foreliggende reguleringsplanforslag, og som angår steinbrudd o. l. spesifikt, mener rådmannen likevel at opplysninger om dette bør tas inn under punktet "Opplysninger" (se kap. 9 senere).

9. OPPSUMMERING

9.1 Reguleringsplanen generelt

Planer for etablering av massetak, steinbrudd o. l. kan generelt skape konflikt i forhold til andre parter, oftest rundt temaet støy og veg. Dette gjelder særlig med beboelse i nærheten. Et massetak må imidlertid ligge der forekomsten befinner seg, og evt. ulemper for omgivelsene må veies opp mot de nærings- og ressursutnyttingsmessige sider.

I saken her har Teknisk utvalg ved sin 1.gangsbehandling så langt ment at etablering bør kunne finne sted. Høringsrunden har avdekket konfliktpunkter. Rådmannen kan på den ene side forstå synspunktene fra beboere i et ellers stille område, som får en ny virksomhet nær seg som endrer landskapet og avgir til dels bråk under produksjon, og med behov for transport ut/ inn av bruddet. Imidlertid anser rådmannen at det ut fra en samlet vurdering etter høringsrunden er mulig å si at ulempene ikke synes så omfattende at de evt. skulle tilsi at skiferbruddet ikke kan etableres.

9. 2 Reguleringsplanens innhold videre

Reguleringsplanens høringsversjon bør kunne viderebehandles, men med følgende endringer i nåværende forslag til reguleringsbestemmelser i dok. 51:

1) Setning i pkt. 2.2 og 3.3.3 (3.3.4?) får i stedet slik ordlyd:

”Sone 1 (uttak vest for Hefre-Roheimvegen) skal være avsluttet og istandsatt senest 1 år etter at uttak starter i sone 2 (etappevis uttak øst nevnte veg).”

2) Pkt. 3.2 får følgende ordlyd:

”Areal regulert til skogskjerm skal skjerme for innsyn mot bruddområdet. Eksisterende vegetasjon og ny vegetasjon som tilplanter eller selvgror innenfor regulert skogskjerm, skal derfor i perioden med regulert skogskjerm skjøttes i henhold til skjermingsformålet.”

3) Pkt. 3.3.5 justeres: Ordet ”åpningstider” i overskriften utgår, ordet driftstider beholdes.

4) Pkt. 3.3.5 om driftstid endres:

- ”Mandag – fredag kl. 7-19” endres til ”Mandag – torsdag kl. 7–19”.

- ”Juli måned (hverdager) kl. 7-17” endres til ”Juli måned: Ikke drift”.

5) Nytt punkt tas inn:

”Kryss mellom transportveg ut fra skiferbruddet og vedkommende fylkesveg må tilfredsstille vegnormalenes krav til sikt og utforming. Kryssutførelsen må være godkjent av vegvesenet før det igangsettes drift av skiferbruddet.”

6) Pkt. 2.2: I setningen ”Adkomstveger skal rustes opp (...osv.) helt fram til offentlig veg”, endres ordet ”offentlig veg” til ”fylkesveg”.

7) Punkter i reguleringsbestemmelsene som angir at driftsplan kreves, utgår.

8) Punkter med krav til innhold i driftsplanen, og som utgår:

Pkt. 2.1 (div. krav)

Pkt. 2.1: Setningen om å minimere fjernvirkning beholdes likevel som en retningslinje.

Pkt. 2.2 (underpkt. om sikring)

Pkt. 3.3.3 (om etapper)

Pkt. 3.3.6 (overgang mot tilliggende terreng)

Pkt. 3.3.7 (krav til utforming av avslutning inne i bruddet)

Pkt. 3.3.10 (sikring av bruddet)

9) Pkt. 2.2 Rekkefølgekrav:

Setningen ”Før det gis igangsettingstillatelse for drift av skiferbrudd skal følgende være ferdigstilt” utgår, og erstattes av ”Ved oppstart av drift av skiferbrudd skal følgende være ferdigstilt” (osv.).

10) Pkt. 2.3 Dokumentasjonskrav:

De to kravene i 2.3 (dokumentasjon av vegrett og vegkart) bortfaller.

11) Opplysninger om selvfølgeligheter utgår (som å søke om byggetillatelse for evt. bygg).

12) Pkt. ”Opplysninger”: Nye opplysninger fra 2010 tas inn:

- Driftsplan kreves nå etter mineralloven.
- Tiltakshaver/ driver må ha driftskonsesjon
- Tiltakshaver/ driver må sende melding til direktoratet min. 30 dager før oppstart av drift
- Tiltakshaver/ driver må sende underretning til kommunen når godkjenning etter det øvrige lovverket foreligger, med tidspunkt for igangsetting.

13) Rådmannen gis fullmakt til justeringer og/ eller redigeringer av småpunkter som evt. måtte framstå uklare el. 1. under sluttbearbeidingen av reguleringsbestemmelser og plankart.

9.3 Forholdet til innsigelsene fra Bø kommune og Sauherad kommune

Rådmannen vurderer de 4 innsigelsene fra Bø og Sauherad kommuner som følger:

1) Bø kommune bør nå kunne trekke innsigelsen tilbake.

Dette med grunnlag i Notodden kommunes brev til Bø kommune 1.6.2010.

Jfr. også supplerende omtale i kap. 7.2, ang. Bø kommunes innsigelse, i herværende saksframstilling til 2. gangsbehandlingen.

2) Sauherad kommune bør nå kunne trekke de 3 innsigelsene tilbake.

Dette med grunnlag i Notodden kommunes brev til Sauherad kommune 2.11.2009, 20.5.2010 og 16.6.2010. Jfr. også supplerende omtale i kap. 7.3.2 i saksframstillingen.

3) Dersom Teknisk utvalg i sin 2.gangsbehandling av reguleringsplanen er enig i vurderingene i pkt. 1 og 2 over, vil Notodden kommune be fylkesmannen om et meglingsmøte med Bø kommune og Sauherad kommune. Dette for å få avklart om Bø og Sauherad kan trekke innsigelsene tilbake.

Videre behandling av reguleringsplanen er avhengig av utfallet av meglingsmøtet.

Vedlegg til kommunestyrets behandling:

1. Dok 51 - Reguleringsbestemmelser
2. Dok 70 - Oversiktskart – grenseområdene Notodden/ Bø/ Sauherad (rundt Grasbott), 25.8.2010
3. Dok 71 - Reguleringsplankart som 1.gangsbehandlet, med noe næromr., utskrift 25.8.2010

NOTODDEN KOMMUNE**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET****Saksnr.: 78/10**

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
30/08	Teknisk utvalg	03.09.2008
55/10	Teknisk utvalg	08.09.2010
78/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler: Marte Berdahl

Arkivsaksnr: 06/1603

Arkivkode: Plan under arbeid

**REGULERINGSPLAN - SØNDRE HOMTJØNN HYTTEOMRÅDE -
BOLKESJØ****Teknisk utvalgs innstilling til kommunestyret:**

1. Forslag til reguleringsplan for Søndre Homtjønn hytteområde vedtas.
2. Vedtatt plan går fram av plankart dok 78 og reguleringsbestemmelser dok 80, men etter at endringer er utført, jf saksframstillingens kapittel 7.

Tidligere innstillinger/behandlinger:

Rådmannens innstilling til 1. gangs behandling i teknisk utvalg 03.09.2008:

Teknisk utvalg i møte 03.09.2008:

Liv Mette Tveiten (Ap) foreslo:

TU går for rådmannens innstilling med unntak av punkt 7 i kapittel 4.1 som utgår.

Votering:

Rådmannens innstilling med Liv Mette Tveitens forslag enstemmig vedtatt.

Teknisk utvalgs vedtak:

1. Forslag til reguleringsplan for Søndre Homtjønn hytteområde legges ut til offentlig ettersyn/høring, jf plan- og bygningslovens § 27-1.2.
2. Planforslaget går fram av plankart dok 46 og reguleringsbestemmelser dok 47, men etter at endringer er utført, jf saksframstillingens kapittel 4.1.

TU går for rådmannens innstilling med unntak av punkt 7 i kapittel 4.1 som utgår.

Rådmannens innstilling til 2. gangs behandling i teknisk utvalg 08.09.2010:

1. Forslag til reguleringsplan for Søndre Homtjønn hytteområde vedtas.
2. Vedtatt plan går fram av plankart dok 78 og reguleringsbestemmelser dok 80, men etter at endringer er utført, jf saksframstillingens kapittel 7.

Notodden kommune, 24.8.2010

Magnus Mathisen
rådmann

Kjersti Versto Roheim
seksjonsleder

Teknisk utvalg i møte 08.09.2010:

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Saksutredning:

- Saksframstilling til 1. gangs behandling i teknisk utvalg 03.09.2008 s. 108
- Saksframstilling til 2. gangs behandling i teknisk utvalg 08.09.2010 s. 121

Saksframstilling til 1. gangs behandling i teknisk utvalg 03.09.2008**Utlagt i saken:**

1. Notat angående henvendelse om oppstartsmøte, datert oktober 2004
2. Brev med kartutsnitt og orientering om påtenkt reguleringsområde, Tjodleif Bolkesjø, datert 13.10.2004.
3. Referat fra oppstartsmøte den 21.10.2004
4. Varsel om igangsetting av reguleringsarbeid, Asplan Viak, datert 31.12.2004
5. Kopi av svar på varsel om igangsetting av reguleringsarbeid, Telemark fylkeskommune, datert 14.01.2005
6. Kart over nedbørsfelt for Replitjønn og N. Homtjønn, Bolkesjø vannverk, datert 03.12.04
7. Foreløpig svar til varsel om igangsetting av planarbeid, Not. Kom, datert 24.01.2005
8. Kopi e-post fra Tore Hagen, miljøhygienisk avd., datert 02.02.2005
9. E-post fra Asplan Viak ved Vebjørn Ruud, datert 03.02.2005
10. Kopi av svar på varsel om igangsetting av reguleringsarbeid, Fylkesmannen i Telemark, datert 11.02.2005
11. Brev med resultat av arkeologisk registrering, Telemark fylkeskommune, datert 02.06.2005
12. Rapport kulturhistorisk registrering, Søndre Homtjønn, Telemark fylkeskommune, datert 31.05.2005
- 13.-17. *Innsendt prinsippøknad/planforslag for prinsippbehandling etter pbl § 30:*
  13. Følg brev til planforslag for behandling etter § 30, Asplan Viak, datert 05.02.2006
  14. Planbeskrivelse, datert 05.02.2006
  15. Reguleringsbestemmelser, datert 05.01.2006
  16. Plankart, målestokk 1:2000, ikke datert
  17. Plankart, nedfotografert til 1:5000 (A3), ikke datert
18. Oversiktskart Søndre Homtjønn, datert 15.02.2006
19. Saksframlegg, saksbehandlers arbeidsdokument, datert 16.02.2006
20. Samlet saksframstilling m.vedtak, prinsippbehandling i teknisk utvalg den 01.03.2006, sak 8/06.
21. Melding om politisk vedtak, datert 06.03.2006
- 22.-33. *Innsendt planforslag, mottatt 29.09.2006:*
  22. E-post fra Asplan Viak med elektroniske vedlegg til planforslag for Søndre Homtjønn, sendt 28.09.2006 (sosi-filer og pdf-filer; kart, beskrivelse, bestemmelser og rapport biologisk mangfold).
  23. Følg brev innsendt forslag til reguleringsplan, datert 23.09.2006
  24. Plankart, målestokk 1:2000, datert 23.09.2006
  25. Plankart, nedfotografert til A 3-størrelse, datert 23.09.2006
  26. Plankart, nedfotografert til A 4-størrelse, datert 23.09.2006
  27. Planbeskrivelse, datert 24.09.2006
  28. Reguleringsbestemmelser, datert 23.09.2006
  29. Kart utbedring av eksisterende avkjøring fra Rv 37, datert 12.08.2006
  30. Rapport – naturfaglige vurderinger og registrering av vilt- og biologisk mangfold, reguleringsplan for S. Homtjønn, Bolkesjø, naturforvalter Rune Solvang, datert 15.06.2006
  31. Kulturhistorisk registrering, Telemark fylkeskommune, datert 31.05.2005
  32. Analyseresultater, overflatevann, Teknologisk institutt, datert 24.02.2006
  33. Sjekkliste for planlegging, datert 23.09.2006
34. Foreløpig svar til innsendt forslag til reguleringsplan, datert 10.10.2006

- 35.- 42. *Revidert planforslag, mottatt 29.03.2007*
- 35. Følgebrev revidert forslag til reguleringsplan, mottatt 29.03.2007
  - 36. Planbeskrivelse, datert 23.03.2007
  - 37. Plankart, datert 22.03.2007
  - 38. Kopi av vurdering av avløpsløsninger, Asplan Viak, datert 12.01.2007
  - 39. Oversiktsbilde med tenkte hytteplasseringer, udatert
  - 40. Flybilde med tomter nærmere enn 100 m fra vann, datert 17.03.2007
  - 41. Kartskisse, utbedring av avkjøring fra Rv 37, datert 12.08.2006
  - 42. Kopi av varsel om oppstart av planarbeid, annonse (42a), adresseliste (42b) og kopi av innspill der det ikke var sendt kopi til kommunen, Statens vegvesen (42c), Kongsberg og omegn turistforening (42d), Leif B. Mælandsmo (42e).
43. Svarbrev/notat fra møte 20.04.2007, datert 20.04.2007.
- 44.-49. *Nytt revidert planforslag, mottatt 19.05.2008/3.07.2008*
- 44. Følgebrev revidert forslag til reguleringsplan, mottatt 19.05.2008
  - 45. Planbeskrivelse, datert 12.05.2008
  - 46. Plankart, datert 12.05.2008
  - 47. Reguleringsbestemmelser, datert 12.05.2008
  - 48. Oversiktsplan vann- og avløp, 1:4000, ABS Norge AS, datert 6.06.2007
  - 49. E-post med sosi-data, mottatt 3.07.2008
50. Skogbruksfaglig vurdering, skogbrukssjefen, datert 11.07.2008
51. E-post med reviderte reguleringsbestemmelser, sendt 20.08.2008
52. Reviderte reguleringsbestemmelser, datert 20.08.2008

Vedlegg utsendt ved 1. gangs behandling i teknisk utvalg

Dok 46 og 52

1. SAMMENDRAG (ved 1.gangsbehandling i teknisk utvalg den 3.09.2008)

Tjodleif Bolkesjø, med Asplan Viak AS som konsulent, har fremmet forslag til reguleringsplan for Søndre Homtjønn hytteområde.

Planområdet ligger ca 2 km sørøst for Bolkesjø. Formålet med planen er å legge til rette for 78 nye hytter med middels sanitærteknisk standard.

Planområdet ligger i landbruk-, natur og friluftsområde (LNF-område), og er dermed i strid med kommuneplanens arealdel, vedtatt 09.09.2004. Planforslaget ble prinsippbehandlet i teknisk utvalg (TU) den 01.03.2006. TU anbefalte forslagsstiller å gå videre med reguleringsplanarbeidet.

Hovedproblemstillingene i området:

- Vann- og avløpsforhold – når nødvendige tillatelser skal foreligge i forhold til planbehandlingen (kap 3.8)
- Hyttestørrelse samt landskapsvirkning (kap 3.1)
- Sikkerhetsmessige forhold til barn og unge ved stup/bratte skrenter (kap 3.6)
- 100-metersbeltet til vann (kap 3.3)
- Rettigheter til adkomst til hyttefeltet (kap 3.7)

Det anbefales her at planforslaget kan tas opp til 1.gangsbehandling og legges ut til offentlig ettersyn/høring, men etter at endringer jf. saksframstillingen kapittel 4.1 er utført.

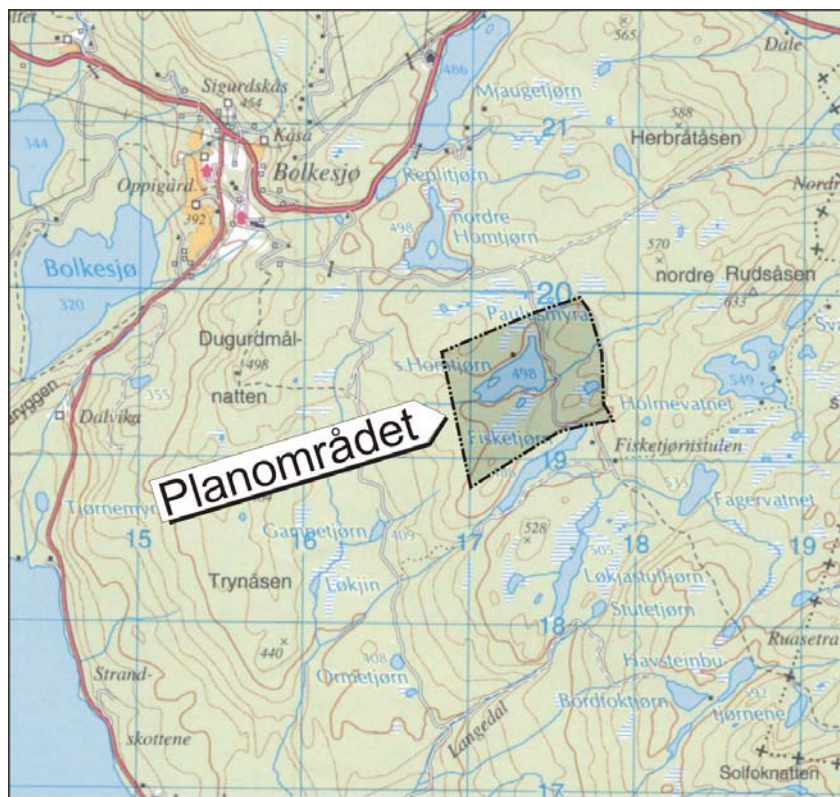
2. SAKSOPPLYSNINGER

2.1 Bakgrunn

Tjodleif Bolkesjø, med Asplan Viak AS som konsulent, har fremmet forslag til reguleringsplan for Søndre Homtjønn hytteområde.

Omsøkt planområde på totalt ca 715 daa, ligger i sin helhet på eiendom 135/1 ca 2 km sørøst for Bolkesjø, vest for blåmerket sti til Selsli og sør for Paulusmyra. Planområdet omfatter Søndre Homtjønn, Fisketjønnstulen og en del av Fisketjønn og Fisketjønnknollen i sør. Formålet med planen er å legge til rette for 78 nye hytter med middels sanitærteknisk standard, det vil si avløpsfritt toalett og naturbaserte renseanlegg for gråvann.

I forslagsstillers planbeskrivelse heter det at hyttebebyggelse i området vil kunne være positivt for Bolkesjø hotell, som vil utgjøre et supplement i servicetilbudet for hyttene i området.

Bilde 1: Oversiktskart over området.

2.3 Overordnet plan

Planområdet ligger i område avsatt til landbruk-, natur og friluftsområde (LNF-område), og er dermed i strid med kommuneplanens arealdel, vedtatt 09.09.2004. Teknisk utvalg (TU) anbefalte, i prinsippbehandling den 01.03.2006, forslagsstiller å gå videre med reguleringsplanarbeidet.

2.2 Nåværende situasjon i området

Planområdet ligger på ca 500 m.o.h, og terrenget er variert med små bergknoller og noen markerte koller. Det er en del myrer i området, men ellers lite løsmasser og mye fjell i dagen. Furuskog dominerer, men det har vært hogst i store deler av området for noen år tilbake, og sammen med myrlendt terreng bidrar dette til at landskapet er relativt åpent. En relativt ny skogsbilveg går inn til Fisketjøninstulen og ligger på østsiden av Søndre Homtjønn. Det er ei eksisterende hytte innenfor planområdet, ellers er det ingen hytter i de nærmeste områdene omkring.

2.3 Eiendomsforhold

Planområdet er totalt på ca 715 da og ligger i sin helhet på eiendom gnr/bnr 135/1.

2.4 Saksgang

Behandling av reguleringsplanforslaget følger vanlig prosedyre etter plan- og bygningsloven: Oppstart av planarbeidet kunngjøres, og planforslag utarbeides av forslagsstiller, planforslaget oversendes deretter kommunen for behandling.

Kommunal behandling: (Eventuell behandling etter § 30 for prinsippavklaring om planforslaget skal fremmes for videre behandling.) 1.gangsbehandling i TU – nå går planen over til å bli kommunal, offentlig høring, 2.gangsbehandling i TU på basis av høringen og sluttvedtak i kommunestyret.

2.5 Innsendt planforslag

Innsendt planforslag går fram av dokumentlista over; planbeskrivelse (dok 45), plankart (dok 46), reguleringsbestemmelser (dok 47), oversiktsplan vann- og avløp (dok 48), samt diverse vedlegg (dok 38-42).

2.6 Planprosess

Det ble holdt oppstartsmøte mellom grunneier, konsulenter og administrasjonen i Notodden kommune den 21.10.2004. Planforslaget ble prinsippbehandlet i teknisk utvalg den 1.03.2006, sak 8/06 der det ble anbefalt å gå videre med reguleringsplanarbeidet.

Oppstart av planarbeid ble varslet med brev datert 31.12.2005. Det kom 5 innspill. Planforslag ble mottatt 29.09.2006. Foreløpig svar ble gitt 10.10.2006. Revidert planforslag ble mottatt 29.03.2007. Svarbrev ble gitt 20.04.2007. Nytt revidert planforslag ble mottatt 19.05.2008/3.07.2008.

Forslagsstiller har hatt to møter med kommunens saksbehandler og én befaring med kommunens saksbehandler vedrørende avløpstekniske forhold.

Forøvrig har et brønnboringsfirma, Notodden Energi og miljøgeolog fra Asplan Viak vært på befaring i området. Det har vært gjort registreringer av vilt og biologisk mangfold og av kulturhistoriske forhold.

3 INNHOLDET I FORSLAG TIL REGULERINGSPLAN

Utdrag fra forslagsstillers (ved Asplan Viak – AV) egen beskrivelse av planforslaget gjengis her i saksframlegget, og er *satt i kursiv*. De ulike avsnittene i forslagsstillers planbeskrivelse er imidlertid innbyrdes omrokkert, og fått vår kapitellnummerering. Våre kommentarer er plassert etter hvert enkeltavsnitt, mens hovedkonklusjon, er lagt til kapittel 4.

3.1 Planfaglige vurderinger

Fra planbeskrivelsen - AV:

I planforlaget er byggeområdet for hytter delt inn i selvstendige mindre områder (A – F) med utgangspunkt i terrengmessige forhold. En ser for seg at området utvikles etappevis.

Totalt areal innenfor planområdet: ca. 715 da. Til sammen viser planen 78 tomter innenfor planområdet.

Område A: 17 tomter. Område B: 7 tomter. Område C: 18 tomter. Område D: 4 tomter. Område E: 16 tomter. Område F: 16 tomter.

Hyttebebyggelsen

Plassering av hytter er gjort der det terrengmessig er best egnet og krever minst terrenginngrep. Hyteplasseringen er stukket ut i med én pel i terrenget og målt inn med GPS. Denne pelen er forutsatt skal ligge innenfor bygningens yttervegger. Noen steder er det mulig å forskyve plasseringen, men dette må da begrunnes spesielt i byggemeldingen.

Det er et mål at hyttene er så lave som mulig, og at de blir lagt slik i terrenget at de ikke dominerer. Flere steder kan med fordel bygningene deles opp og avtrappes etter terrenget for å unngå terrenginngrep eller høye grunnmurer. Unntaksvis er terrenget på få noen tomter slik det at det kan etableres underetasje. Det er da stilt krav i planbestemmelsene om at fasaden på underetasjen i så fall må har tre- eller natursteinskledning.

På grunn av terrengforhold og tomtestørrelse er det i reguleringsbestemmelsene gitt mulighet for å bygge noe større hytter på enkelte tomter.

Det er krav om at tomtene ikke kan gjerdes inn. Dette gjør at området vil framstå som ”mer grønt” enn det inntrykket det grafiske bildet av reguleringsplankartet gir.

I området F, ved Fisketjønnstulen, ønsker grunneier å ha mulighet for å etablere utleieenheter i samband med aktiviteter på den gamle stølen. (Ridning etc.)

Etappevis utbygging

Det vil bli en etappevis utbygging av området. Etter samråd med, og ønske fra grunneier er allle områdene tatt med i denne planen selv om det er sannsynlig at utbyggingen av noen av områdene ligger en del fram i tid.

Dette for å skape forutsigbarhet for de som etablerer seg med hytter i området og for å gi et helhetlig bilde av hvordan grunneieren tenker seg området utbygd.

En regner med at utbyggingen starter i område A og B, og muligens område C, avhengig av etterspørsel. Ut i fra at kostnadene ved å få fram strøm blir betydelige, bør en ha en relativt stor 1. etappe.

Våre kommentarer:

Ang. hyttebebyggelsen

Når det gjelder hyttestørrelse, er det foreslått å åpne for hytter på 150 m² BRA på enkelte tomter. Dette er i strid med kommuneplanens arealdel som har maks størrelse på 120 m². Vi foreslår derfor at denne åpningen for større hytter utgår.

Når det gjelder terrengtilpasning bør krav til maks grunnmur justeres fra 1 meter til 0,5 meter, jf kommuneplanens bestemmelser. Videre bør det være krav, og ikke et valg, om høydemessig avtrapping av bygg på de bratteste tomtene, dvs A6, C4, 6, 8 og D 2 og 3, slik det er foreslått.

Ang. etappevis utbygging

Etappevis utbygging av feltet er en fordel, både med tanke på inngrep og ”tung” infrastruktur skal på plass. Vi foreslår imidlertid ikke bestemmelser med krav til etappevis utbygging.

Landskapsvirkning

Det går fram av sjekklister for planlegging at utbyggingens virkning i landskapet, samt nær- og fjernvirkning er vurdert. Vi kan imidlertid ikke se nærmere av planbeskrivelsen eller annen dokumentasjon konkret hvilke vurderinger og eventuelle tiltak som er gjort.

Etter vår vurdering ligger særlig delfelt F eksponert til ut mot vest. Det er ikke annen hyttebebyggelse i området rundt Søndre Homtjønn, og delfeltet vil ”ta i bruk” et helt nytt landskapsrom mot Follsjøen. Det er her imidlertid snakk om store avstander mot Follsjøen og videre. Dette, kombinert med krav om at hyttene skal ha mørke farger og ikke-reflekterende materialer, bør dempe feltets landskapsvirkning til et akseptabelt nivå.

Kommuneplanens har blant annet retningslinjer for hytters plassering, herunder at høyerliggende åspartier og framtreddende punkter ikke skal bebygges. Det kan se ut som særlig tomt F 14 på en åsrygg. Tomtene F 13, 15 og 16 er mer usikre. Vi foreslår at tomt F 14 går ut fra planforslaget.

3.2 Jordvern- og landbruksfaglige vurderinger

Skogbrukssjefens vurdering, datert 11.07.2008:

”Hyttefeltet ligger på eiendommen Bolkesjø Østre som er en driftsenhet 7947 da derav 6396 da er produktiv skog. Det er således en av de større skogeiendommene i kommunen med en betydelig årlig tilvekst. Hyttefeltet ligger i et skogområdet preget av eldre furuskog på lav bonitet og med lav årlig tilvekst. Det er kun arealene langs Fisketjønn og nord for Åstjønn som har skog med middels bonitet. Det betyr at skogproduksjonen på disse arealene er relativt marginal sett ut fra eiendommens totale produksjon. I tillegg bør det legges til at arealene langs Fisketjønn uansett ikke ville kunne utnyttes fullt ut da eventuell skogdrift her vil måtte utføres svært skånsomt som for å bevare kantsona mot Fisketjønn. Ut fra en samla vurdering kan en derfor fastslå at utbygging av dette hyttefeltet har liten negativ betydning for skogbruket i området og skogsdrifta på eiendommen. Størst ulempe vil trolig skapes ved at økt turisttrafikk i området vil gjøre det nødvendig å legge større vekt på miljøhensyn ved skogsdrift i nærområdene til hyttefeltet.”

Våre kommentarer:

Vi har ingen ytterligere kommentarer til de landbruksfaglige vurderingene.

3.3 Miljøvern faglige vurderinger

Fra planbeskrivelsen:

Sommerstier

Eksisterende blåmerka sti mellom Bolkesjø og Selsli og videre mot Knutefjell, tar av fra skogsbilveien ca 250 m nord for planområdet og passerer på østsiden av planområdet i varierende avstand. På det minste er avstanden ca 150 til den nærmeste planlagte hytte.

(Pga av at denne stien er avmerket feil på turkart for Blefjell 1:30000, har vi målt inn denne stien med GPS og plassert den riktig inn på reguleringsplankartet)

Skiløyper

Vinterstid kjøres det opp skiløyper i området for turisthotellet og hyttebebyggelsen. En av disse rundløypene går igjennom dette planområdet. Ved plasseringen av hyttebebyggelsen er det tatt hensyn til dette. Denne løypa vil være et pre for dette området og den nye hyttebebyggelsen vil kunne styrke "trafikkgrunnlaget" for denne løypekjøringen.

Bolkesjøløypa hvor "Knuteløpet" går, passerer nord og øst for planområdet.

Våre kommentarer:

Vi har ingen spesielle kommentarer til punktene om stier og skiløyper. Se for øvrig kommentar fra Kongsberg og omegn turistforening, kapittel 3.10 under.

Fra planbeskrivelsen:

Biologisk mangfold og vilt.

Paulusmyra på nordsiden av planområdet er definert som "godt skogsfuglområde". I følge grunneier er det særlig et område sør for Fisketjønn, dvs. sør for planområdet som brukes til spillplass. Ellers er det i følge grunneier ikke registrert spesielle forhold som gjelder vilt innenfor området.

Etter §30 behandlingen er det sommeren 2006 gjort egen registrering og laget et notat vedr. biologisk mangfold og vilt.

Våre kommentarer:

Vi gjengir her konklusjonen fra rapporten med naturfaglige vurderinger og registrering av vilt og biologisk mangfold, datert 15.06.2006 (dok 30). Ut fra rapporten har vi ikke spesielle kommentarer til temaet biologisk mangfold:

Hovedkonklusjon; det ble ikke registrert lokaliteter som er spesielt viktige for biologisk mangfold etter DN-håndbok 13-1999 i planområdet. Registrert fugleliv i planområdet er relativt ordinært og som forventet for naturtypene. Nordre del av planområdet er definert som godt skogsfuglområde på viltkart, sannsynligvis orrfugl. Paulusmyra har vært /er spillområde for orrfugl, mulig også på Gapetjønnmyra.

Konsekvensgraden for naturmiljø er vurdert som liten negativ konsekvens basert på fravær av spesielt viktige naturtype- og viltlokaliteter. Foreslåtte hensyn er at grove trær, spesielt furu, bør ivaretas i detaljplanlegging. Anleggsaktiviteter bør unngås ved leiken, spesielt under høneuka.

Fra planbeskrivelsen:

Strandsone, 100- metersbeltet mot vann.

Kommuneplanens arealdel har en retningslinje om at utbyggingen ikke bør finne sted i 100-metersbeltet mot vann større enn 5 da.

Det ligger fire vann/ tjern innefor planområdet. To av tjernene er mindre enn 5 da. Gapatjønn er på 2,0 da. og Åstjønn er på 4,7 da. (Planimetrert ut fra avgrensingslinjer angitt i øk.kartverk.) Rundt begge disse tjernene er det dessuten bløte myrområder slik at det ikke er gangbart ut til tjernet, unntagen når det er tele. Tjernene er, eller vil ikke kunne brukes aktivt i friluftssammenheng, men er vakre og visuelt viktige elementer i landskapet.

I forhold til Fisketjønn ligger de nærmeste hyttene i luftlinjeavstand 70 – 80 m fra hytte til vannkant. I felt C ligger hytte nr 15 i avstand 70 m, hytte nr.16 i avstand 75 m og hytte nr 17 i avstand 85 m Alle hyttene ligger oppå høye skrenter/stup 20 – 25 m over vannet, tilbaketrukket fra eksisterende vei som går mellom hyttene og vannet.

I felt E ligger hytte nr 13 og hytte nr.15 i avstand ca 80 m fra Fisketjønn men 15 -20 m høyere enn vannet og atskilt med en vei og et tett skogkledd belte ned mot vannet.

I felt F ligger hytte nr 1 i avstand 80 m fra Fisketjønn men 15 -20 m høyere enn vannet og atskilt med et tett skogkledd belte ned mot vannet. .

I forhold til Søndre Homtjønn ligger hytte nr 6 og nr. 9 i felt A i avstand hhv. 85 og 95 m fra hytte til vannkant. Hyttene ligger ca.15 m over vannet, tilbaketrukket fra eksisterende vei som går mellom hyttene og vannet.

For allmennhetens bruk av både Søndre Homtjønn og Fisketjønn (fisking bading eller turgåing rundt vannet) vil ikke hyttenes plassering være til sjenanse, eller legge restriksjoner på bruken. Hyttenes plassering og stedlige forhold (vei, terrengforskjeller og vegetasjon) vil gjøre at sonene mellom hyttetomtene og strandområdene ikke vil kunne oppfattes å bli ”privatisert” av allmennheten.

Hyteplasseringen vil etter vår vurdering heller ikke forstyrre den visuelle landskapet rundt tjernene.

Våre kommentarer:

Vi har ingen spesielle innvendinger til forslagsstillers vurdering av forholdet til 100-metersbeltet.

Fra planbeskrivelsen:

Bevaring av trær

Pga. at store deler av området i dag er relativt åpent er det viktig at det står igjen trær som både vil skape avskjerming mellom hyttene, og som vil bidra til at området blir tiltalende og at ikke bebyggelsen landskapsmessig blir for dominerende. Spesielt gjelder dette grove furutrær som kan utvikles til ”evighetstrær”.

Våre kommentarer:

Intensjonen ved bevaring av trær i byggeområdet er god. Planforslaget viser enkelte områder som ”felles grøntareal” med restriksjoner på hogst. Disse områdene vil ivareta intensjonen for enkeltområder. Når det gjelder areal avsatt til felles grøntareal, må bestemmelsene suppleres med et punkt om hvem arealet er felles for.

For at intensjonen skal bli fulgt opp i hele planområdet, burde det imidlertid vært stilt krav om bevaring av trær i for hele området. Ideelt sett burde bevaringsverdige trær avmerkes spesielt på kartet, men dette er arbeidskrevende, og vi har heller ikke foreslått at det bør gjøres her.

Det er et alternativ å regulere områdene mellom fritidsboligene til ”spesialområde friluftsområde”, og for å kunne sette restriksjoner på hogst av trær. Det har imidlertid vært

vanlig for hytteområder å regulere disse "mellomområdene" til landbruksområde (her er det ikke hjemmel til å sette restriksjoner på hogst), så vi foreslår ikke endringer her.

Fra planbeskrivelsen:

Forhold til nedbørfelt for Bolkesjø vannverk.

Nord for planområdet ligger nedbørfeltet for Bolkesjø vannverk. (Markert som PK1 i kommuneplanen.) Ved nærmere undersøkelse viser det seg at kartgrunnlaget ikke er helt korrekt tegnet da avrenningen fra østre del av Paulusmyra, dvs fra den lille tjernputten nord for planområdet skjer til Søndre Homtjønn og ikke Nordre. Det er vannskille på dette stedet. Dette ble bekreftet på en befaring hvor en representant fra Notodden kommune var med (Tore Hagen)

Våre kommentarer:

Vi har ingen spesielle kommentarer til dette.

3.4 Kulturlandskap og kulturminner

Rapport fra kulturhistorisk befaring/registrering, datert 31.05.2005, viser at planforslaget ikke er i konflikt med kulturminner.

3.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

I følge innsendt "sjekkliste for planlegging" er forhold som ras, skred og radon uaktuelle tema i området. Vi har ingen innvendinger til den vurderingen.

3.6 Barn og unges, funksjonshemmedes og eldre interesser

I følge innsendt "sjekkliste for planlegging" har hytteområdet rikelig med lekemuligheter for barn og unge. Vi har ingen merknader til dette.

Når det gjelder sikkerhetsmessige forhold for barn og unge, har vi derimot noen kommentarer. Enkelte hytter i C-feltet er foreslått plassert i nærheten av bratte 20-25 meter høye skrenter/stup. Disse skrentene kan utgjøre en fare for små barn.

Vi mener at hyttene C 15-18, til sammen 4 tomter, bør utgå av hensyn til barns sikkerhet. Veggen vil da danne en naturlig avgrensning mot skrentene.

3.7 Adkomstveg til området

Fra planbeskrivelsen:

Adkomsten til området vil skje fra eksisterende skogsbilvei gjennom området som er en forlengelse("avstikker") fra gamle Kongsbergvei mellom Bolkesjø og Buvannet. Veien har tilknytning til riksvei 37 ved høydebassenget til Bolkesjø som ligger rett sør for Replitjørn. Det er i dette planmaterialet laget en plan for en utbedring av avkjøringsforholdene fra Rv 37.

Våre kommentarer:

Ang. utbedring av avkjørsel

Krav til utbedring av avkjøring til rv 37 bør "strammes inn" til å være ferdigstilt og godkjent før det gis igangsettingstillatelse til bygging av fritidsboliger.

Rettigheter til adkomstveg

Når det gjelder rettigheter til bruk av adkomstveg, så går det fram av innspill fra nabogrunneier (dok 42 e), se kapittel 3.9 under, at det er flere eiere av skogsbilvegen som er foreslått benyttet som adkomstveg til feltet.

Det å sikre rettigheter til bruk av vegen kan skje på flere måter. Enten ved en privatrettslig avtale om bruk av vegen. Alternativt kan jordskifteverket hjelpe til med å avklare rettighetsforhold. Det tredje alternativet er å regulere hele adkomstvegen fram til offentlig veg, for slik å sikre muligheten å ekspropriere vegrett. Slik planforslaget foreligger, er vegspørsmålet forutsatt løst gjennom privatrettslige avtaler.

Interne veger i hyttefeltet

Planforslaget er utarbeidet med økonomisk kartverk (ØK) som kartgrunnlag. Ekvidistanse er 5 meter, og det er dermed vanskelig å vurdere for eksempel stigningsforhold på veger på en særlig detaljert måte. Ut fra kartet kan det imidlertid se ut til at enkelte stikkveger har noen "kneiker", for eksempel veg inn til felt A, B og D. Det bør inn en bestemmelse om at vegen bør utarbeides med minimum standard skogsbilveg klasse 3, noe som innebærer som hovedregel maks stigning på 10%. Det vil bety at det enkelte steder er behov for noe skjæring og fylling for å løfte eller senke vegen slik at stigningsforholdene blir akseptable.

Konklusjon: Reguleringsbestemmelsene endres til at avkjøring til rv 37 skal utbedres før det gis igangsettingstillatelse til bygging av fritidsboliger. Videre suppleres bestemmelsene med et punkt om standard skogsbilveg klasse 3.

3.8 Vann- og avløp

Fra planbeskrivelsen:

Det legges opp til middels sanitærteknisk standard i området. Dvs. at det skal installeres avløpsfritt toalett, og at det etableres naturbaserte renseanlegg for gråvann. Det er tatt prøve av vannet i Søndre Homtjønn.

Miljøgeolog Knut Robert Robertsen fra Asplan Viak har vært på befaring i området som grunnlag for rådgivning av vann og avløpstekniske forhold.

I revidert planforslag, mottatt 19.05.2008, blir det bedt om at planforslaget blir tatt opp til 1.gangsbehandling uten at det foreligger utslippstillatelse og plangodkjent vannforsyningssystem, slik det er krav om i kommunens retningslinjer for vann- og avløpsforhold i hyttefelt. Forslagsstiller begrunner dette med at det fra administrasjonen er signalisert at det vil bli foreslått at deler av byggeområdene bør tas ut. Forslagsstiller mener derfor at det i denne saken er mest fornuftig at den først avklarer hvilke arealer som kan brukes til byggeområde gjennom 1.gangsbehandlingen, slik at detaljplanleggingen av vann- og avløpsløsning har et grunnlag å jobbe ut fra. Vann- og avløpsløsning og utslippssøknad gjøres da før 2.gangsbehandling. Videre skriver forslagsstiller at det er arbeidet mye med plassering av vann- og avløpsløsninger i området, slik at de plasseringer som er vist på plankartet er plassert etter anvisning fra ekspertise på området.

Våre kommentarer:

Teknisk utvalg vedtok i sak 53/06 den 6.12.2006 retningslinjer for vann- og avløpsforhold i hyttefelt i Notodden kommune. Retningslinjene tilsier at det skal foreligge utslippstillatelse og plangodkjent vannforsyningsystem før planforslaget tas opp til behandling.

Reguleringsplanarbeidet startet her opp i 2004, før kommunen hadde vedtatt retningslinjer med tanke på vann- og avløp i hyttefelt.

Videre har forslagsstiller benyttet fagpersoner på vann- og avløp som ligger til grunn for de løsninger som er foreslått i planforslaget. Dette sannsynliggjør foreslåtte løsninger for vann- og avløp. Allikevel er det alltid en risiko for at reguleringsplanen må endres i ettertid fordi det kan vise seg at foreslåtte løsninger ikke lar seg gjennomføre som forutsatt. Dette er i så fall en risiko som forslagsstiller må ta.

Vi foreslår, på bakgrunn av momentene som nevnt over, at reguleringsplanen bør kunne tas opp til 1.gangsbehandling uten at nevnte tillatelser for vann- og avløpsforhold foreligger. Disse tillatelsene bør imidlertid innhentes så snart teknisk utvalg har gjort sin 1.gangsbehandling, og før 2.gangsbehandling.

Når det gjelder sanitærteknisk standard, heter det i planbeskrivelsen at hytteområdet skal bygges ut med sanitærteknisk mellomstandard. I reguleringsbestemmelsene foreslås det imidlertid at det skal kunne åpnes for høy sanitærteknisk standard for hele eller deler av bebyggelsen, dersom disse knyttes til felles renseanlegg. Dersom dette er ønsket fra forslagsstiller, så må punktet om sanitærteknisk standard i reguleringsbestemmelsene omarbeides noe, slik at den ene bestemmelsen ikke "slår den andre i hjel".

3.9 Strøm

Fra planbeskrivelsen:

El.-forsyning

Det er ikke strøm fram til området i dag. Det planlegges derfor at strømmen "hentes fra" området ved Bolkesjø hotell og legges i kabel fram til området. Dette blir en lang strekning (ca. 2 km.) som medfører at det bør være et visst antall hytter i området for at disse kostnadene pr. hytte ikke blir urimelig store.

Våre kommentarer:

Vi har ikke spesielle kommentarer til dette.

3.10 Innkomne innspill i forbindelse med varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid

Oppstart av reguleringsplanarbeid ble varslet i brev 31.12.2004 med frist for merknader 25.01.2005.

Telemark fylkeskommune, datert 14.01.2005 (dok 5)

Fylkeskommunen skriver at planen ikke vil være i samsvar med kommuneplanens arealdel, og anbefaler å avvente planarbeid til etter revisjon av kommuneplanen. Dersom en velger å gå videre nå, må alle konsekvensene av utbyggingen belyses.

Våre kommentarer:

Vi viser til prinsippbehandling i teknisk utvalg den 1.03.2006, TU-sak 8/06, der det ble anbefalt å gå videre med planforslaget.

Fylkesmannen i Telemark, datert 11.02.2005 (dok 10)

Fylkesmannen skriver at planforslaget er i strid med kommuneplanens arealdel og anbefaler behandling etter pbl § 30. Avvik fra kommuneplanen må begrunnes spesielt. Turstier og løyper må tas hensyn til. Videre minnes det om 100 meters grense for bygging mot vann og vassdrag. Videre anbefales å utarbeide en faglig vurdering av vilt og biologisk mangfold i området. Når det gjelder vann- og avløp anbefaler fylkesmannen at planforslaget må orientere om vann- og avløpsløsninger. Det forutsettes at den lokale landbruksforvaltningen tar del i prosessen og at landbruksfaglig vurdering følger planen.

Våre kommentarer:

Vi viser til utredning av disse forholdene, se saksframstillingen kapittel 3 over.

Statens vegvesen, datert 11.01.2005 (dok 42c)

Vegvesenet forutsetter at det må gå fram av planmaterialet hvor skogsbilvegen er tilknyttet riksvegen. Videre forutsettes at avkjørsel tilfredsstiller vegnormalens krav til sikt og utforming før utbygging i området kan starte.

Våre kommentarer:

Dette forholdet er foreslått ivaretatt, vi viser til saksframstillingen kapittel 3.7 over.

Kongsberg og omegns turistforening (KOT) ved Erling Hestad, datert 25.01.2005 (dok 42d)

KOT skriver at området ikke ligger inne i kommuneplanen, at det ligger langt fra hovedveg og at de ikke kan se at det er ønskelig å bygge ut området.

I området er blåmerket sti mellom Bolkesjø og Kongsberg feil inntegnet på vedlagt kart. Pga ny skogsbilveg ble stien lagt om til høydedraget øst for skogsbilveg, og kommer inn på gammel stil sørøst for Fisketjønntulen.

Hytter bør ikke plasseres nærmere enn minimum 100 meter fra sti.

Stien tar av fra riksvegen ved høydebassenget ovenfor Bolkesjø og følger skogsbilvegen ca 2 kilometer. Nytt hyttefelt vil medføre økt biltrafikk og sjenanse for fotturister. Turistforeningen håper på velvilje fra grunneier til omlegging av stien.

Forslagsstillers kommentarer:

Biltrafikken på veien inn til disse hyttene vil bli relativt beskjeden. Dersom det ønskes at stien omlegges, er grunneier villig til dette.

Våre kommentarer:

Vi viser til saksframstillingen kapittel 3.3 over.

Leif Bolkesjø Mælandsmo, datert 23.01.2005 (dok 42e)

Nabogrunneier (135/1) skriver at adkomstvegen til planområdet er del av et felles skogsbilvegnett der han eier henholdsvis 34% og 28%. Han ønsker å vite hvordan dette er tenkt løst. Videre er det ikke ønskelig at hyttene legges for nær eiendomsgrensa.

Våre kommentarer:

Vi viser til saksframstillingen kapittel 3.7 over.

3.11 Andre forhold

Det er behov for enkelte justeringer av reguleringsbestemmelser og plankart. Det bes om at administrasjonen får fullmakt til å gjøre slike endringer (ulike formuleringer, tegnforklaring, benevnelser, osv.)

4 OPPSUMMERING/KONKLUSJON

Slik vi ser det, går hovedproblemstillingene i planforslaget på vann- og avløpsforhold (kap 3.8), hyttestørrelse samt landskapsvirkning (kap 3.1), sikkerhetsmessige forhold til barn og unge ved stup/bratte skrenter (kap 3.6), 100-metersbeltet til vann (kap 3.3) og adkomst til hyttefeltet (kap 3.7).

Etter vår vurdering bør planforslaget nå kunne legges ut til høring/offentlig ettersyn, men etter at endringer jf kapittel 4.1 er utført.

4.1 Endringer i plankart og bestemmelser:

Følgende endringer bør gjøres i plankart og bestemmelser før planforslaget legges ut til høring/offentlig ettersyn:

1. Reguleringsbestemmelsene endres til at avkjøring til rv 37 skal utbedres før det gis igangsettingstillatelse til bygging av fritidsboliger.
2. Reguleringsbestemmelsene suppleres med et punkt om minimum standard skogsbilveg klasse 3 på vegene.
3. Reguleringsbestemmelsene ang. hyttestørrelse og maks grunnmur justeres til å følge kommuneplanen, dvs maks 120 m² og 0,5 m.
4. Bestemmelse med krav om høydemessig avtrapping på bratte tomter.
5. Bestemmelsene til felles grøntområder suppleres med hvem de er felles for.
6. Tomtene C 15-18 går ut av hensyn til barn og unges sikkerhet.
7. Tomt F 14 utgår pga plassering på åsrygg.
8. Reguleringsbestemmelse ang sanitærteknisk standard omformuleres noe.
9. Administrasjonen gis fullmakt til å utføre mindre justeringer av plankart og bestemmelser.

Saksframstilling til 2. gangs behandling i teknisk utvalg 08.09.2010

Utlagt i saken:

1. – 52. Som ved 1.gangsbehandling i teknisk utvalg 3.09.2008, sak 30/08.
53. Saksframstilling med saksprotokoll, 1.gangsbehandling i teknisk utvalg 3.09.2008, sak 30/08.
54. Ajourført plankart jf 1.gangsbehandling i TU 3.09.2008, sak 30/08.
55. Ajourført reguleringsbestemmelser jf 1.gangsbehandling i TU 3.09.2008, sak 30/08.
56. Kunngjøringsbrev, datert 23.09.2008
57. E-post ang annonse, datert 23.09.2008
- 58.-64 *Innkommne merknader i perioden med høring/offentlig ettersyn:*
  58. Notodden kommune, miljøhygienisk avdeling, datert 26.09.2008.
  59. Telemark fylkeskommune, datert 25.09.2008
  60. Torjus Bolkesjø, datert 27.10.2008
  61. Mattilsynet, datert 28.10.2008
  62. Leif Bolkesjø Mælandsmo, datert 29.10.2008
  63. Statens vegvesen, datert 7.11.2008
  64. Notodden energi, datert 13.11.2008
65. Brev til Asplan Viak, datert 21.11.2008
66. Notat telefonsamtale m/ Asplan Viak 4.12.2008
67. E-post til Waterment, sendt 13.10.2009
68. Notat telefonsamtale m/ Waterment 1.12.2009
69. Notat telefonsamtale m/ Mattilsynet 3.12.2009
70. E-post til Waterment, sendt 1.12.2009
71. Brev fra Mattilsynet, datert 7.12.2009
72. Kopi av søknad om utslippstillatelse, datert 24.2.2010
73. Merknad fra Leif Bolkesjø Mælandsmo, datert 2.3.2010
74. Kopi av utslippstillatelse for Søndre Homtjønn hytteområde, datert 12.5.2010
75. Innsendt V/A-plan, Infratech AS, mottatt 18.5.2010
76. E-post til Infratech AS, sendt 7.6.2010
77. Oversiktskart, datert 13.8.2010
78. Plankart jfr. vedtak i TU 3.9.2008
79. Kartskisse med justert V/A-løsning jfr. innstilling til TU 1.9.2010
80. Reguleringsplanbestemmelser
81. Saksframstilling til 2.gangsbehandling i TU 1.9.2010

Vedlegg utsendt ved 2. gangs behandling i teknisk utvalg:

Dok. 77, 78, 79 og 80

5. SAMMENDRAG (ved 2.gangsbehandling i TU 8.9.2010):

Forslag til reguleringsplan for Søndre Homtjønn hytteområde har vært ute til høring/offentlig ettersyn i perioden 23.09.-30.10.2008. Det har kommet inn 7 merknader fra private og offentlige instanser. Sluttbehandling av planforslaget har vært utsatt i påvente av avløpsløsninger for området. Vann- og avløpsplan er nå mottatt og det er gitt utslippstillatelse for hytteområdet. Vann- og avløpsnettets må reguleres inn i plankartet jfr. V/A-planen.

Det anbefales derfor at planforslaget nå kan vedtas, men etter at endringer jfr. saksframstillingen kapittel 7 er utført.

1. BAKGRUNN

Planforslaget ble 1.gangsbehandlet 3.9.2008 og sendt på høring/ offentlig ettersyn 23.9.2008. Behandlingen av planforslaget følger plan- og bygningsloven av 1985 da den ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn før 1.juli 2009.

2. INNKOMNE MERKNADER

Forslag til reguleringsplan for Søndre Homtjønn hytteområde har vært ute til høring/offentlig ettersyn i perioden 23.09.-30.10.2008. Det kom inn 7 merknader fra private og offentlige instanser. Disse blir her gjennomgått med våre kommentarer. Oppsummering/ konklusjon er gitt i kapittel 7.

Notodden kommune, miljøhygienisk avd. (MHA), datert 26.09.2008 (dok.58)

MHA skriver at det har vært løpende konsultert i planprosessen fram til 1.gangsbehandling. Deres merknader er tatt hensyn til i teknisk utvalgs behandling av saken.

Rådmannens kommentarer:

Miljøhygienisk avdeling har i mai 2010 gitt utslippstillatelse for hytteområdet.

Telemark fylkeskommune, datert 25.09.2008 (dok.59)

Fylkeskommunen skriver at det ikke er kjente automatisk fredete kulturminner i området. Dersom en ved tiltak i marka skulle støte på slike, må arbeidet straks stanses og det regionale kulturminnevernet varsles, jf § 8, 2.ledd i kulturminneloven.

Videre er reguleringsplanen ikke i samsvar med kommuneplanens arealdel som viser området som LNF-område (landbruk-, natur- og friluftsområde). Utbygging av felt for fritidsboliger i et slikt omfang bør ikke skje gjennom reguleringsplan i strid med kommuneplanens arealdel, men bør skje i forbindelse med revisjon av kommuneplanen. Fylkeskommunen skriver at det er et planfaglig råd til Notodden kommune.

Rådmannens kommentarer:

Merknaden om automatisk fredete kulturminner er ivaretatt i reguleringsbestemmelsene.

Når det gjelder forholdet til kommuneplanens arealdel, så er planforslaget tidligere ”prinsippbehandlet” etter § 30 i plan- og bygningsloven av 1985, der teknisk utvalg anbefalte forslagsstiller å gå videre med planarbeidet.

T. Bolkesjø, datert 27.10.2008 (dok.60)

Torjus Bolkesjø skriver at han er medeier både i Åmotvegen og Fisketjønnevegen. Han går ut fra at bruk av veggen samt bomløsning(er) avklares med berørte rettighetshavere før bygging iverksettes. Videre skriver Bolkesjø at de 4 hyttene ved Fisketjønnevegen bør trekkes ut av planen for å bevare det opprinnelige stølsmiljøet og husene her mest mulig uberørt av ny bebyggelse. Han mener også at det vil gi hytteområdet bedre arrondering.

Rådmannens kommentarer:

Bruk av veggen og eventuell bomløsning er et privatrettslig spørsmål som partene må avklare før utbygging.

Hyttene som er forslått ved Fisketjønnevegen ligger relativt nær stulen, og vil kunne framstå som "fremmedelementer" i stulsmiljøet. Samtidig er hyttene lagt på den andre siden av veggen og høyere i terrenget, noe som gir mer "rom" rundt stulsbygningene. I dag er området langs veggen relativt gjengrodd av lauvtrær, men erfaring tilsier at denne vegetasjonen fjernes når hyttene bygges. Rådmannen er usikker på hvor dominerende hyttene vil bli i forhold til opplevelsen av stulen i landskapet. Rådmannen har derfor som en alternativ løsning å ta ut de fire hyttetomtene ved Fisketjønnevegen.

Mattilsynet, datert 28.10.2008 (dok.61)

Mattilsynet skriver at det er viktig at utbygger sørger for mest mulig fellesløsninger når en skal planlegge vannforsyning i et nytt hyttefelt, for å unngå enkeltløsninger der hver hytte har egen vannforsyning. Fordi grunnvann er et samlet reservoar som brønner i et større område trekker fra, og fordi kildene ofte har en vannkvalitet som trenger behandling, er det ønskelig at en sikrer kilden best mulig med færrest mulig anlegg.

Rådmannens kommentarer:

På vegne av tiltakshaver har representanter fra Infratech og Waterment hatt møte med mattilsynet vedrørende V/A-løsningen for feltet. Mattilsynet skriver i brev av 7.12.2009 at de derfor ikke har noen innvendinger til planen.

L. B. Mælandsmo, datert 29.10.2008 (dok.62)

Som medeier i skogsbilvegen til Fisketjønnevegen ber Mælandsmo om at eventuell utbygging ikke starter før berørte parter er enige om ny veiavtale. Videre skriver Mælandsmo at han forventer at myndigheter og utbygger sørger for at forurensende utslipp til vassdrag ikke forekommer.

Til slutt skriver Mælandsmo at Fisketjønnevegen består av to stuler med til sammen seks gamle bygninger. Det er foreslått 4 hyttetomter nær stulen. Han ber kommunen vurdere om disse bør fjernes fordi de ligger for nær kulturlandskapet.

Rådmannens kommentarer:

Se kommentar under innspill fra T. Bolkesjø.

Statens vegvesen, datert 7.11.2008 (dok.63)

Vegvesenet viser til at avkjøringsforholdene fra RV 37 ikke er tilfredsstillende i dag og ser det som positivt at reguleringsbestemmelsene pkt. 1.1 har rekkefølgekrav vedrørende sikt og utforming og godkjenning fra vegvesenet. Plan for utbedring av avkjøringen (dok. 41) var ikke vedlagt når planen ble sendt på høring og vegvesenet ber om at denne oversendes for godkjenning før arbeidene starter.

Rådmannens kommentarer:

Reguleringsbestemmelsene pkt. 1.1 er foreslått justert slik at merknaden fra vegvesenet ivaretas. Bestemmelsen blir da som følger: ”Før det gis igangsettingstillatelse til fritidsbolig/hytte, skal avkjøring fra Rv 37 tilfredsstillende vegnormalenes krav til sikt og utforming, og være godkjent av vegvesenet. Plan for utbedring av avkjøring datert 12.8.2006, fra Asplan Viak (dok.41) skal oversendes vegvesenet for godkjenning”.

Notodden energi, datert 13.11.2008 (dok.64)

Notodden energi viser til at de har hatt kontakt med tiltakshaver vedrørende strømframføring. De har ingen større merknader utover at det må settes av plass til to nettstasjoner i feltet, en i nordre del og en i søndre del.

Rådmannens kommentarer:

To nettstasjoner vil bli regulert inn i planen. Nærmere plassering skjer i samråd med Notodden energi før vedtatt plan kunngjøres.

8. ANDRE FORHOLD

Vann- og avløpsplanen som er mottatt medfører justeringer av ledningsnett sammenlignet med planforslaget som var på høring. Arealer for infiltrasjon av gråvann er i større grad løst ved hver enkelt tomt. Dette må framgå av plankartet og vann- og avløpsnett må reguleres i samsvar med V/A-planen (dok.79). V/A-løsning jfr. høringsforslaget utgår.

Det er behov for enkelte justeringer av reguleringsbestemmelser og plankart. Det bes om at administrasjonen får fullmakt til å gjøre slike endringer (ulike formuleringer, tegnforklaring, benevnelse, osv.) Herunder også plassering av de to nettstasjonene som nevnt under merknad fra Notodden energi.

9. OPPSUMMERING/KONKLUSJON

Forslag til reguleringsplan for Søndre Homtjønn hytteområde bør nå kunne vedtas med de endringer som framgår av kap. 7 over.

Alternative løsninger:

1. Forslag til reguleringsplan for Søndre Homtjønn hytteområde vedtas.
2. Vedtatt plan går fram av plankart dok.78 og reguleringsbestemmelser dok.80, men etter at endringer er utført, jfr. saksframstillingens kapittel 7.
3. I tillegg tas de 4 hyttetomtene ved Fisketjønnstulen ut av planen.

Vedlegg til kommunestyrets behandling:

1. Dok 77 – Oversiktskart, datert 13.8.2010
2. Dok 78 – Plankart jfr. vedtak i TU 3.9.2008
3. Dok 79 – Kartskisse med justert V/A-løsning jfr. innstilling til TU 1.9.2010
4. Dok 80 - Reguleringsplanbestemmelser

NOTODDEN KOMMUNE

**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET**

Saksnr.: 79/10

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
79/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler:

Arkivsaksnr: 07/740

Arkivkode: 033

**SUPPLERINGSVALG - VALG AV REPRESENTANT OG
VARAREPRESENTANT FOR KRISTELIG FOLKEPARTI TIL
DIVERSE UTVALG ETTER MARITA VIK**

Saken legges fram for kommunestyret

Flyttemelding fra Marita Vik (KrF) tas til etterretning.

Flyttingen medfører automatisk fritak fra alle politiske verv i Notodden kommune.

Kommunestyret:

Nåværende 1 vararepresentant – Trond Hegna – rykker opp som ny 4. representant.

Elisabeth H Johannesen rykker opp til 7. vararepresentant til kommunestyret.

Nødvendige suppleringsvalg:

- ny representant til oppvekstutvalget iht kommunelovens § 16
- ny representant til klientutvalget iht kommunelovens § 16
- ny vararepresentant til formannskapet iht kommunelovens § 16

Notodden kommune, 13.09.2010

**Magnus Mathisen
rådmann**

Saksutredning:

Utlagt i saken:

1. Mail fra Marita Vik av 09.09.2010 der hun meddeler at hun flytter til Hopland kommune pr 15.09.2010
2. Resultat kandidat kåring – valgoppgjøret 2007
3. Kommunelovens §14, 15 og 16 m/kommentarer

Saksopplysninger:

Marita Vik meddeler at hun flytter til Hopland kommune pr 15.09.2010. Utflytting fra kommunen innebærer tap av valgbarhet og endelig uttreden av folkevalgte organer, Kommuneloven §15.

Marita Vik er valgt inn i følgende verv for perioden 2007-2011 for Kristelig Folkeparti:

- representant til *kommunestyret*
- representant til *oppvekstutvalget* (ingen flere repr. fra KrF)
- representant til *klientutvalget* (ingen flere repr. fra KrF)
- 3. vararepresentant til *formannskapet*

Med bakgrunn i flytting til annen kommune, trer Marita Vik automatisk ut av de folkevalgte organer hun er valgt inn i.

Kommunestyret:

Marita Vik er KrF's 4. representant til kommunestyret.

Nåværende 1 vararepresentant – Trond Hegna – rykker opp til ny 4. representant.

Elisabeth H Johannesen er neste representant etter valgoppgjøret for KrF til å rykke opp som 7. vararepresentant til kommunestyret.

Oppvekstutvalget:

Marita Vik er KrF's representant til utvalget.

KrF har følgende vara til utvalget:

1. vara: Tor André Ljosland
2. vara: Odd Erik Johansen

Klientutvalget:

Marita Vik er KrF's representant til utvalget.

KrF har 4. vararepresentant til utvalget som er Narve Furnes.

Formannskapet:

Marita Vik er KrF's 3. vararepresentant til utvalget.

KrF's øvrige representanter og vara til utvalget er:

- Repr.: Tor André Ljosland
1. vara: Hanne Thürmer
  2. vara: Knut Duesund

Vurdering:

Valglovens utgangspunkt er at alle som har stemmerett ved et valg, også er forpliktet til å ta imot valget dersom de blir valgt til kommunestyret. Fritak etter valgloven etter at kommunestyrevalget er avholdt, kan bare skje når det har oppstått en fritaksgrunn som ikke forelå da man sa seg villig til å stå på et partis listeforslag.

Kommunelovens § 14 omhandler valgbarhet og plikt til å ta imot valg.

Kommuneloven § 15 gir grunnlag for fritak/uttreden i løpet av valgperioden.

Kommunelovens §16 har følgende regler for opprykk og nyvalg (pkt 2, 3, 5 og 6 er relevante for herværende sak):

1. Har medlemmer forfall til et møte i et folkevalgt organ, innkalles varamedlemmer såvidt mulig i den nummerorden de er valgt. Varamedlemmer innkalles fra den gruppe hvor det er forfall.
2. Hvis medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdsvalg. Er et kommunestyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmer inn i den nummerorden de er valgt.
3. Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre og fylkesting, kommunestyrekomité og fylkestingskomité trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Organet skal suppleres fra den samme gruppe som den uttredende tilhørte. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det så langt det er mulig velges nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.
4. Trer lederen av et folkevalgt organ endelig ut av organet, skal det velges ny leder.
5. Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet, fylkesutvalget eller et annet folkevalgt organ valgt av kommunestyret eller fylkestinget blitt utilstrekkelig, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Suppleringsvalg skal skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn formannskapet eller fylkesutvalget kan delegeres til formannskapet eller fylkesutvalget.
6. Ved suppleringsvalg etter nr. 3 og nr. 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige plassen. Gruppen underretter deretter kommunestyret eller fylkestinget, som velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkår er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved suppleringsvalg i henhold til nr. 5 siste punktum.

Oppsummering:

Flyttemelding fra Marita Vik (KrF) tas til etterretning.

Flyttingen medfører automatisk fritak fra alle politiske verv i Notodden kommune.

Ved suppleringsvalg etter kommunelovens §16 nr 3 og 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal inn på den ledige plassen og deretter underrette kommunestyret som deretter velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkårene er oppfylt (herunder kjønnskvoltering).

Kommunestyret:

Nåværende 1. vararepresentant til kommunestyret – Trond Hegna - rykker opp til 4. representantplass.

Elisabeth H Johannesen rykker opp som ny 7. vararepresentant til kommunestyret.

Oppvekstutvalget:

Det må velges ny representant i henhold til kommunelovens § 16, pkt 3 og 6 (og evt 5 hvis opprykk) og i henhold til delegasjonsreglementet.

Klientutvalget:

Det må velges ny representant i henhold til kommunelovens § 16, pkt 3 og 6 (og evt. 5 hvis opprykk) og i henhold til delegasjonsreglementet.

Formannskapet:

Det må velges ny vararepresentant i henhold til kommunelovens § 16, pkt 5 og 6 og i henhold til delegasjonsreglementet.

NOTODDEN KOMMUNE

**SAKSPAPIRER
KOMMUNESTYRET**

Saksnr.: 80/10

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
80/10	Kommunestyret	23.09.2010

Saksbehandler:

Arkivsaksnr: 07/740

Arkivkode: 033

**SUPPLERINGSVALG - SØKNAD FRA LIV METTE VATNE TVEITEN
(AP) OM FRITAK FRA POLITISKE VERV**

Saken legges fram for kommunestyret for:

- vurdering av søknad om fritak fra verv som representant til *kommunestyret* i ht kommunelovens §15
(ved evt. fritak skjer automatisk opprykk iht kommunelovens §16 nr 2)
- evt. suppleringsvalg av ny representant til *teknisk utvalg* iht kommunelovens § 16
- evt. suppleringsvalg av ny vararepresentant til *landbruk- og viltutvalget* iht kommunelovens § 16
- vurdering av søknad om fritak og evt suppleringsvalg av ny kommunal repr. til *styret for Grendehuset*
- vurdering av søknad om fritak og evt suppleringsvalg av ny kommunal repr. til *Notodden Pike- og Guttemusikk*

Notodden kommune, 13.09.2010

**Magnus Mathisen
rådmann**

Saksutredning:

Utlagt i saken:

1. Resultat kandidat kåring – valgoppgjøret 2007
2. Kommunelovens §14, 15 og 16 m/kommentarer

Saksopplysninger:

Liv Mette Vatne Tveiten (AP) søker om fritak fra politiske verv. Hun begrunner sin søknad i helsemessige årsaker som er bekreftet ved framlagt legeattest datert 06.09.2010 – dokumentet er unntatt offentlighet.

Liv Mette Vante Tveiten har følgende politiske verv for Arbeiderpartiet i inneværende periode:

- representant til *kommunestyret*
- 2. representant til *teknisk utvalg*
- 1. vararepresentant til *landbruk- og viltutvalget*
- kommunal repr. til *styret for Grendehuset*
- kommunal repr. til *Notodden Pike- og Guttemusikk*
- kommunal repr. til *styret i Gavlesjåvegen*

Fritakssøknaden gjelder for samtlige verv bortsett fra kommunal representant til styret i Gavlesjåvegen som hun har sagt seg villig til å fortsette i ut inneværende periode.

Kommunestyret:

Arbeiderpartiet har 10 (tidligere 11) faste representanter til kommunestyret etter at repr. nr 6 – Ken-Roger Wølner – i november 2009 trakk seg ut av Arbeiderpartiet og siden gikk over til Solidaritetslista.

Liv Mette Vatne Tveiten er Arbeiderpartiets 9. representant til kommunestyret.

Dersom Liv Mette Vatne Tveiten innvilges fritak, vil det i henhold til kommuneloven skje opprykk ved at nåværende 1. vara – Ann Tove Bye - rykker opp som fast representant.

Anne Lene Lindrum er neste representant etter valgoppgjøret for Arbeiderpartiet til å rykke opp til 14. vararepresentant til kommunestyret.

Teknisk utvalg:

Liv Mette Vatne Tveiten er Arbeiderpartiets 2. representant til utvalget.

Arbeiderpartiets øvrige representanter og vara til utvalget er:

1. repr./leder: Håvard Bakka
3. repr.: Gry Bløchlinger
1. vara: Roald Stykket
2. vara: Nina Elise Hegna
3. vara: Torgeir Holla
4. vara: Wenche Tøftvang

Landbruk- og viltutvalget:

Liv Mette Vatne Tveiten er Arbeiderpartiets 1. vararepresentant til utvalget.

Arbeiderpartiets øvrige representanter og vara til utvalget er:

1. repr./leder: Else S Aasen
2. repr.: Bjørn Aasland
3. repr.: Tone Sissel Nisi
2. vara: Ole Henning Skogen
3. vara: Håvard Bakka
4. vara: Anne Kvalheim

Styret for Grendehuset:

Liv Mette Tveiten er 1 av 2 kommunale representanter til styret.

Øvrige representanter/vara til styret:

- Laila Glittenberg Moen (H) - repr.
- Else S. Aasen (AP) - vararepr.
- Geir Olav Grini (SP) - vararepr.

Notodden Pike- og Guttemusikk:

Liv Mette Tveiten er Notodden kommunes representant til styret.

Vararepr. er Tonje Brokke (H)

Vurdering:

Valglovens utgangspunkt er at alle som har stemmerett ved et valg, også er forpliktet til å ta imot valget dersom de blir valgt til kommunestyret. Fritak etter valgloven etter at kommunestyrevalget er avholdt, kan bare skje når det har oppstått en fritaksgrunn som ikke forelå da man sa seg villig til å stå på et partis listeforslag.

Kommunelovens § 14 omhandler valgbarhet og plikt til å ta imot valg.

Kommuneloven § 15 gir grunnlag for fritak/uttreden i løpet av valgperioden.

Etter pkt. 2 kan kommunestyret etter søknad fritta, ”for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjømte sine plikter i vervet.”

Sitat fra kommentarene til kommunelovens § 15, nr 2:

”Denne fritaksmyndigheten kan delegeres til vedkommende organ eller til annet organ, i praksis formannskapet eller fylkesutvalget.”

”Fritaksgrunner etter bestemmelsen vil i første rekke være at søkerens arbeidsforhold, dårlig helse, familiesituasjon eller andre velferdsgrunner gjør det urimelig byrdefullt å oppfylle de plikter vervet medfører. Forhold som knytter seg direkte til virksomheten som folkevalgt; at man synes det går for mye tid med til vervet, personlige konflikter eller politisk motbør, vil derimot normalt ikke være tilstrekkelig grunn. I mer ekstreme situasjoner hvor politisk press, sterkt belastende negativ mediedekning med mer, så å si går på helsen løs, må det likevel være adgang til å anse lovens vilkår for fritak, som oppfylt.”

Kommunelovens §16 har følgende regler for opprykk og nyvalg (pkt 2, 3, 5 og 6 er relevante for herværende sak):

7. Har medlemmer forfall til et møte i et folkevalgt organ, innkalles varamedlemmer såvidt mulig i den nummerorden de er valgt. Varamedlemmer innkalles fra den gruppe hvor det er forfall.
8. Hvis medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdsvalg. Er et kommunestyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmer inn i den nummerorden de er valgt.
9. Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre og fylkesting, kommunestyrekomité og fylkestingskomité trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Organet skal suppleres fra den samme gruppe som den uttredende tilhørte. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det så langt det er mulig velges nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.
10. Trer lederen av et folkevalgt organ endelig ut av organet, skal det velges ny leder.
11. Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet, fylkesutvalget eller et annet folkevalgt organ valgt av kommunestyret eller fylkestinget blitt utilstrekkelig, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Suppleringsvalg skal skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn formannskapet eller fylkesutvalget kan delegeres til formannskapet eller fylkesutvalget.
12. Ved suppleringsvalg etter nr. 3 og nr. 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige plassen. Gruppen underretter deretter kommunestyret eller fylkestinget, som velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkår er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved suppleringsvalg i henhold til nr. 5 siste punktum.

Oppsummering:

Dersom søknaden om fritak innvilges, vil dette ha følgende konsekvenser:

Ved innvilgelse av søknaden om fritak fra kommunestyret, skjer suppleringsvalg ved automatisk opprykk.

Ved innvilgelse av søknaden om fritak fra kommunestyret følger også fritak for så vidt gjelder representant til teknisk utvalg og vararepresentant til landbruk- og viltutvalget idet det i delegasjonsreglementet heter at medlemmer til disse utvalgene velges av og blant kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer.

Ved suppleringsvalg etter kommunelovens §16 nr 3 og 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal inn på den ledige plassen og deretter underrette kommunestyret som deretter velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkårene er oppfylt (herunder kjønnskvalifisering).

Kommunestyret:

Dersom fritakssøknaden innvilges, vil nåværende 1. vararepresentant til kommunestyret – Ann Tove Bye - rykke opp til 10. representantplass.

Anne Lene Lindrum rykker opp som ny 14. vararepresentant til kommunestyret.

Teknisk utvalg:

Dersom fritak fra kommunestyret imøtekommes, innebærer dette også fritak fra utvalget.

Det må evt. velges ny representant i henhold til kommunelovens § 16, pkt 3 og 6 (og evt. 5 hvis opprykk) og i henhold til bestemmelser i delegasjonsreglementet.

Landbruk- og viltutvalget:

Dersom fritak fra kommunestyret imøtekommes, innebærer dette også fritak fra utvalget.

Det må evt. velges ny vararepresentant i henhold til kommunelovens § 16, pkt 5 og 6 og i henhold til bestemmelser i delegasjonsreglementet.

Styret for Grendehuset

Det må eventuelt velges ny kommunal representant.

Notodden Pike- og Guttemusikk

Det må eventuelt velges ny kommunal representant.